

МОРИС ЛЬОБЛАН АРСЕН ЛЮПЕН КРАДЕЦЪТ ДЖЕНТЪЛМЕН

Част 1 от „Арсен Люпен“

Превод от френски: Христо Гайдаджиев, 1982

chitanka.info

I

АРЕСТУВАНЕТО НА АРСЕН ЛЮПЕН

Странно пътуване! А бе започнало така добре! Аз поне не съм имал друго по-обещаващо. Прованс е бърз и удобен презокеански кораб, командуван от най-приветливия мъж на света. Най-изискано общество се бе събрало на борда му. Завързваха се връзки, устройваха се забави, развлечения. Изпитвахме прелестното усещане, че сме откъснати от света, оставени на самите себе си като на непознат остров и следователно принудени да се сближаваме един с друг.

И ние се сближавахме...

Помисляли ли сте някога каква неповторимост и какви изненади крие това струпване на хора, които до вчера не са се познавали и които в продължение на няколко дни ще заживеят като съвсем близки между безкрайното небе и огромното море, заедно ще се противят на яростта на океана, на ужасяващия пристъп на вълните и коварното спокойствие на заспалите води?

Това всъщност е самият живот, изживян в един драматично кратък срок, с неговите бури и величия, монотонност и разнообразие. По тази причина може би едно кратко пътуване, чийто завършек се вижда от самото начало, се преживява с някакво трескаво нетърпение и томителна наслада.

Но от няколко години насам става нещо, което странно умножава тия вълнения. Малкият плаващ остров все още зависи от света, от който човек се е мислил освободен. Остава една връзка, която малко по малко се разплита в открито море и пак в открито море отново се заплита. Безжичният телеграф! Сигнали от друга вселена, откъдето се получават новини по най-загадъчния възможен начин! Човешкото въображение не може да си представи металните жици, по които се носи невидимото послание. Тайната е още по-непроницаема, но и по-поетична и само ветровете могат ни обясни това ново чудо.

Така още в първите часове ние се чувствахме следвани, ескортирани и дори изпреварени от този далечен глас, който от време

на време пошепва на някого от нас някоя и друга дума от света, който уж бяхме оставили. Двама приятели ми се обадиха. Други десет, други двадесет изпратиха на всички нас през разделящото ни пространство своите тъжни или весели прощални привети. Но ето че на втория ден, на петстотин мили от френския бряг, в един бурен следобед безжичният телеграф предаде съобщение със следното съдържание:

Арсен Люпен на борда, първа класа, руси коси, рана
дясната предмишница, пътува сам под името Р...

Точно в този момент яростна мълния избухна в мрачното небе. Електрическите вълни бяха прекъснати. Остатъкът от телеграмата не стигна до нас. Знаеше се само инициалът на името, под което се криеше Арсен Люпен.

Не се съмнявам, че за всяка друга новина тайната би била най-грижливо опазена от телеграфистите, от бордовия комисар и капитана. Но има събития, които, изглежда, погазват и най-строгата дискретност. Още същия ден новината се разчу неизвестно как и ние всички знаехме, че прочутият Арсен Люпен се крие сред нас.

Арсен Люпен сред нас! Неуловимият крадец, за чиито подвизи от месеци насам пишеха всички вестници! Тайнствената особа, с която старият Ганимар, нашият най-добър полицай, се бе впуснал в дуел на живот и смърт, тайнствената особа, чиито приключения се развиваха тъй невероятно! Арсен Люпен, чудноватият джентълмен, който действа само в замъци и салони и който, проникнал една нощ в дома на барон Шорман, си бе отишъл с празни ръце, оставяйки визитната си картичка, украсена със следния текст: „Арсен Люпен, джентълмен крадец, ще дойде пак, когато мебелите бъдат сменени с автентични“. Арсен Люпен, човекът с безкрайните превъплъщения: едно след друго — шофьор, тенор, букмейкър, син на видно семейство, юноша, старец, търговски пътник от Марсилия, руски лекар, испански бикоборец!

Представете си само: Арсен Люпен, сновящ във все пак ограничените параметри на един презокеански кораб! Какво говоря! В малкото отделение на първа класа, където всички непрестанно се срещат в трапезарията, в салона, в пушалнята! Арсен Люпен бе може

би този господин... или онзи... човекът, с когото се храня на една маса... с когото спя в една каюта...

— И това ще продължи още пет пъти по двадесет и четири часа! — възмути се на следващия ден мис Нели Андърдаун, — но това е непоносимо! Надявам се, че ще го арестуват!

И се обърна към мен:

— А вие, господин Д'Андреци, вие вече се познавате много добре с капитана, нищо ли не знаете?

Бих желал да зная нещо, за да доставя удоволствие на мис Нели! Тя бе едно от онези прекрасни създания, които където и да са, веднага изпъкват. Красотата, пък и богатството им, заслепват. Имат си цяла свита от ревностни обожатели, поклонници.

Възпитана в Париж от майка францужойка, тя се прибираще при баща си, супербогатия Андърдаун от Чикаго. Една приятелка — лейди Джърлът — я придружаваше.

Бях поставил кандидатурата си за флирт още в първия момент. Но в бързо създаващата се близост от пътуването нейното очарование ме бе смутило и се чувствавах прекалено развълнуван за флирт, когато срещах големите и черни очи. При това тя посрещаше моите почитания с известна благосклонност. Благоволяваше да се смее на моите духовитости и да проявява интерес към моите анекдоти. В отговор на усърдието, което ѝ засвидетелствувах, като че ли получавах известна симпатия.

Може би само един-единствен съперник би могъл да ме разтревожи, един доста хубав младеж, елегантен, сдържан, чиято мълчаливост понякога тя сякаш предпочиташе пред моите по-свободни маниери на парижанин.

И той бе от групата обожатели край мис Нели, докато тя ме разпитваше. Бяхме на палубата, удобно настанени в люлеещите се столове. Вчерашната буря бе прочистила небето. Беше чудесно.

— Не знам нищо определено, госпожице — отговорих аз, — но не може ли самите ние да направим разследване, и то така, както би го направил старият Ганимар, личният враг на Арсен Люпен?

— О! Вие отивате твърде далеч!

— Защо? Толкова ли е сложно?

— Много сложно.

— Забравяте, че има от какво да се ориентираме.

— От какво?

— Първо — Люпен се представя за господин Р...

— Много неясна следа.

— Второ — пътува сам.

— Ако това ви е достатъчно!

— Трето — той е рус.

— Е, и какво?

— Ето какво! Остава ни само да разгледаме списъка на пътниците и да видим кои отпадат.

Списъкът бе в джоба ми. Извадих го и го прегледах.

— Най-напред отбелязвам, че само тринадесет лица имат инициалите, които ни интересуват.

— Само тринадесет?

— В първа класа, да. От тези тринадесет господа Р..., както можете да проверите сами, девет са с жените, децата или с прислужниците си. Остават само четири особи: маркиз дьо Равердан...

— Секретар в посолство — прекъсна ме мис Нели, — познавам го.

— Майор Роусън...

— Вуйчо ми — каза някой.

— Господин Риволта...

— Тук — извика един от нас, италианец, чието лице се губеше в гарвановочерна брада.

Мис Нели избухна в смях:

— Господинът не е много рус.

— Тогава — подех аз — ние сме принудени да решим, че виновникът е последният от списъка.

— Тоест?

— Тоест господин Розен. Някой познава ли господин Розен?

Всички онемяха. Но мис Нели се обърна към мълчаливия млад мъж, чието упорито присъствие край нея ме измъчваше, и го попита:

— Е, господин Розен, няма ли да отговорите?

Всички обърнаха очи към него. Той беше рус.

Да си призная, усетих нещо като слаб шок. Неловкото мълчание, което ни притисна, ми подсказа, че и с другите бе тъй, което впрочем беше абсурд, защото нищо в поведението на този господин не ни караше да го подозираме.

— Защо не отговарям ли? — каза той. — Ами защото, като се има предвид името ми, това, че пътувам сам и цветът на косите ми — аз вече направих подобна анкета и стигнах до същия резултат. Мисля, че трябва да ме арестуват.

Изглеждаше особен, докато го казваше. Устните му, тънки като две прави черти, станаха още по-тесни и побеляха. Кървавочервени жилчици замрежиха очите му.

Той се шегуваше, разбира се. И все пак видът и поведението му ни направиха впечатление. Мис Нели наивно попита:

— Но вие нямате рана!

— Вярно — каза той, — липсва раната.

С нервен жест той вдигна маншета и оголи ръката си. Но изведнъж ме порази една мисъл. Погледът ми се кръстоса с този на мис Нели; той бе показал лявата си ръка.

И, бога ми, точно когато щях да го кажа на глас, един инцидент отвлече вниманието ни. Лейди Джърлънд, приятелката на мис Нели, тичаше към нас.

Беше много развълнувана. Всички се струпаха около нея, но едва след дълги усилия тя успя да проговори, заеквайки:

— Бижутата ми, перлите ми! Всичко са взели!

Не, не бяха взели всичко, както научихме по-късно; бе станало нещо далеч по-любопитно: бяха избирали!

От диамантената звезда, от висулката от шлифован рубин, от счупените огърлици и гривни бяха обрали не най-едрите камъни, а най-ценните, тези, за които бихме казали, че имат най-голяма стойност, а заемат най-малко място. Обковките лежаха на масата. Видях ги, всички ги видяхме, с липсващите им скъпоценни камъни, като цветя, на които са изтръгнати красивите, блестящи и свежи венчелистчета.

И за да се извърши тази работа, е трябвало, докато лейди Джърлънд е пиела чая си, трябвало е посред бял ден в един оживен коридор да се разбие вратата на каютата, да се намери една малка чанта, нарочно пъхната на дъното на кутия за шапки, да се отвори и да се избира!

Всички викнахме в едно. Всички мислехме за едно, щом узнахме за кражбата: Арсен Люпен! И наистина това беше точно неговият маниер — сложен, тайнствен и невъобразим... и логичен въпреки всичко, защото ако бе трудно да се скрие обемистата купчина бижута,

колко по-лесно беше с малките, независещи едно от друго неща: перли, смарагди, сапфири!

И ето какво стана на вечеря: двете места вдясно и вляво от Розен останаха незаети. А вечерта научихме, че е бил повикан от капитана.

Арестуването му, в което никой не се съмняваше, донесе истинско облекчение. Най-после си отдохнахме. Вечерта играхме забавни игри. Имаше танци. Мис Нели се весели най-много, от което ми стана ясно, че ако в началото ухажванията на Розен ѝ бяха приятни, сега тя вече не си и спомняше за тях. Грациозността ѝ ме покори напълно. Към полунощ, под ясната лунна светлина, аз ѝ засвидетелствувах своята преданост с вълнение, което не изглеждаше да ѝ е неприятно.

Но на другия ден, за всеобща почуда, стана известно, че поради недостатъчно улики Розен е освободен.

Син на влиятелен търговец от Бордо, той бе показал напълно редовни документи. Освен това по ръцете му нямаше и най-малка следа от нараняване.

— Документи! Актове за раждане! — викаха враговете на Розен. — Ами че Арсен Люпен ще ви ги представи каквито поискате! Колкото до раната, значи не е бил раняван... или е заличил белега!

Отговориха им, че в часа на кражбата — това бе доказано — Розен се е разхождал по мостика. На което те отвърщаха:

— Нима е необходимо човек като Арсен Люпен да присъства на кражбата, която извършва?

И после, независимо от всички други доводи, имаше един, пункт, по който и най-големите скептици не можеха да спорят кой освен Розен пътуваше сам, бе рус и носеше име, започващо с Р? Кого сочеше телеграмата, ако не Розен?

И когато няколко минути преди обяд Розен се отправи смело към нашата група, мис Нели и лейди Джърлънд станаха и се отдалечиха.

Това беше чисто и просто страх.

Час по-късно едно ръкописно циркулярно писмо мина от ръка на ръка между служещите на борда, моряците и пътниците от всички класи: господин Луи Розен обещавахе сумата от десет хиляди франка^[1] на този, който разкрие Арсен Люпен или открие кой е откраднал скъпоценните камъни.

— И ако никой не ми помогне срещу този бандит — заяви Розен на капитана, — аз сам ще се справя с него.

Розен срещу Арсен Люпен или по-скоро според разпространилия се израз — самият Арсен Люпен срещу Арсен Люпен; битката не бе безинтересна!

Тя продължи два дни.

Виждаха Розен да се носи насам-натам, да се вре сред екипажа, да разпитва, да тършува. Видяха сянката му да броди през нощта.

От своя страна, капитанът също разви голяма дейност. *Прованс* бе претърсен от горе до долу по всичките му ъгълчета. Направиха обиск във всички кабинни без изключение, под основателния предлог, че предметите са скрити навсякъде другаде, но не и в кабината на виновния.

— В края на краищата ще открият нещо, нали? — обърна се към мен мис Нели. — И магьосник да е, не може да направи диамантите и перлите невидими.

— Ами да — отвърнах й аз, — в противен случай ще трябва да проверяват хастара на шапките и саката ни и всичко, което носим по нас.

И посочвайки моя „Кодак“ 9 x 12, с който не преставах да я снимам в най-различни пози, продължих:

— Не мислите ли, че в един апарат като този например има място за всичките скъпоценни камъни на лейди Джърлънд? Преструваш се, че снимаш и номерът става.

— И въпреки това съм чувала да се твърди, че няма крадец, който да не оставя зад себе си някаква следа.

— Има: Арсен Люпен.

— Защо?

— Защо? Защото той не мисли само за кражбата, която извършва, но и за всички обстоятелства, които биха могли да го издадат.

— В началото бяхте по-голям оптимист.

— Но след това видях делата му.

— И тогава какво според вас?

— Според мен губим си времето.

И наистина разследванията не даваха никакъв резултат или поне тези, които дадох, не отговаряха на всеобщото усилие: откраднат бе часовникът на капитана.

Вбесен, той удвои усърдието си и започна да следи още по-отблизо Розен, с когото бе имал доста срещи. На следния ден — каква ирония! — откриха часовника между колосаните яки на първия заместник-капитан.

Всичко това приличаше на някакво чудо и разкриваше хумористичния маниер на Арсен Люпен, крадец — да, но и артист. Той работеше по вкус и по призвание, разбира се, но и за забавление. Напомняше човек, който се развлича от пиесата, която сам представя, и който зад кулисите се залива от смях на духовитостите и ситуациите, които сам е измислил.

Несъмнено той бе артист в своя жанр и когато наблюдавах мрачния и ожесточен Розен и си мислех за двойствената роля, която това странно лице играеше без съмнение, не можех да не говоря за него с известно възхищение.

Но ето, в предпоследната нощ дежурният офицер дочул стенания откъм най-тъмната част на палубата. Един човек лежал с увита с много плътен сив шал глава и с вързани с тънко въже китки.

Освободиха го от вървите. Вдигнаха го, погрижиха се за него.

Човекът беше Розен.

Това беше Розен, нападнат по време на един от своите походи, сразен и обран. Една визитна картичка, бодната с карфица на дрехите му, гласеше:

Арсен Люпен приема с признателност десетте хиляди франка на господин Розен.

В действителност откраднатият портфейл съдържаше дванадесет банкноти от хиляда франка.

Естествено обвиниха нещастника, че е симулирал нападение срещу себе си. Но освен че бе невъзможно да се върже сам по този начин, бе установено, че почеркът на визитната картичка е съвършено различен от почерка на Розен и, обратно, прилича много на този на Арсен Люпен, както бе отпечатан в един стар вестник, намерен на борда.

И тъй, Розен вече не беше Арсен Люпен. Розен си беше Розен, син на търговец от Бордо! А присъствието на Арсен Люпен се

доказваше още веднъж, и то по какъв опасен начин!

Настъпи ужас. Никой не смееше да остане сам в кабината си, нито пък да отиде до по-отдалечени места. От предпазливост само сигурни един в друг хора се събираха на групи. Но отново инстинктивната подозрителност разделяше и най-близките, защото заплахата не идваше от една отделна личност, с което би била и по-малко опасна. Арсен Люпен сега беше... сега бяха всички. Свръхвъзбуденото ни въображение му придаваше чудотворна и безгранична власт. Допускахме, че ще се яви в най-невероятни превъплъщения: веднъж като почитаемия майор Роусън, друг път като благородния маркиз дьо Равердан, или дори, защото вече не се съобразявахме с издайническия инициал, като която и да е известна на всички личност с жена, деца и прислужници.

Следващите телеграми не донесоха никакви новини. Поне капитанът не сподели нищо, а такова мълчание не можеше да ни успокои.

Последният ден ни се стори безкраен. Живеехме в тревожното очакване за предстоящо нещастие. Този път нямаше вече да е кражба, нито просто нападение, а вече престъпление, убийство. Никой не мислеше, че Арсен Люпен ще се задоволи с тези две незначителни, дребни кражби. Абсолютен господар на кораба и при тази безпомощност на властите — само да пожелаеше, всичко му бе позволено, можеше да разполага и с богатството, и с живота на пътниците.

Очарователни часове за мен, признавам, защото тогава спечелих доверието на мис Нели. Развълнувана от толкова събития, неспокойна по природа, тя инстинктивно търсеше от мен защита, сигурност и аз бях щастлив да ѝ ги дам.

Дълбоко в себе си благославях Арсен Люпен. Нали точно той ни сближаваше? Нали благодарение на него добих правото да се отдам на най-прекрасните мечти? Любовни, ала и малко по-земни мечти, защо да не го призная? Семейство Андрези са от добър род в Поату, но гербът им е загубил позлатата си и не ми се струваше недостойно един благородник да мечтае да възвърне загубения блясък на името си.

Тези мечти, чувствавах го, никак не дразнеха мис Нели. Засмените ѝ очи ме насърчаваха. Нежността на гласа ѝ ми казваше да се надявам.

До последния момент, опрени на перилата, стояхме един до друг, докато очертанията на американския бряг летяха пред нас.

Вече не претърсвах. Всички чакаха. От първа класа, до долната палуба, където гъмжеше от емигранти, всички чакаха върховния момент, когато щеше да се разясни неразрешимата загадка. Кой беше Арсен Люпен? Под какво име, под каква маска се криеше прочутият Арсен Люпен?

И този върховен миг дойде. Още сто години да живея, не бих забравил и най-малката подробност.

— Колко сте бледа, мис Нели — казах аз на моята спътница, която се опираше изнемошяла на ръката ми.

— А вие! — отвърна тя. — Ах, вие сте толкова променен!

— Помислете само! Това е вълнуващ момент и аз съм щастлив, че го изживявам до вас, мис Нели. Струва ми се, че ще си спомняте понякога...

Трескава и задъхана, тя не слушаше. Трапът бе спуснат. Но преди да слезем, на борда се качиха митничари, униформени лица, пристанищни чиновници.

Мис Нели промълви:

— Няма да се изненадам, ако се установи, че Арсен Люпен се е измъкнал по време на пътуването.

— Може би е предпочел смъртта пред безчестието и е скочил в Атлантика, за да не бъде арестуван.

— Не се смейте — каза тя с раздражение.

Внезапно потреперих и тъй като тя ме разпитваше, рекох:

— Виждате ли този дребен възрастен човек, изправен долу на стълбата.

— С чадър и мастиленозелен редингот?

— Това е Ганимар.

— Ганимар?

— Да, прочутият полицаи, този, който се закле, че Арсен Люпен ще бъде арестуван лично от него. А, разбирам защо нямахме сведения от тази страна на океана! Ганимар е бил тук. А той не обича да му се бъркат в работата.

— Тогава сигурно ли е, че Арсен Люпен ще бъде арестуван?

— Кой знае? Изглежда, Ганимар го е виждал само предрешен и гримиран. Освен ако знае под чие име се крие...

— А-ха! — каза тя с онова малко жестоко женско любопитство, — да можех само да присъствувам на арестуването!

— Търпение. Арсен Люпен трябва да е забелязал вече своя враг. Той ще предпочете да излезе с последните, когато окото на стария вече ще се е уморило.

Облегнат на чадъра си, с безразличен вид, Ганимар сякаш не обръщаше внимание на гъмжилото от хора, тълпящи се между двете перила. Забелязах, че един от корабните офицери му обясняваше нещо, от време на време.

Маркиз дьо Равердан, майор Роусън, италианецът Риволта преминаха, както и други, много други... Видях Розен да се приближава.

Бедният Розен! Не изглеждаше да се е оправил от своите прекеждия!

— И все пак, изглежда, наистина е той — ми каза мис Нели... — Как мислите?

— Мисля, че ще е много интересно да имаме на една и съща снимка Ганимар и Розен. Вземете фотоапарата ми. Много съм натоварен.

Поддох й го, но твърде късно, за да го използва. Розен минаваше вече. Офицерът се наведе над ухото на Ганимар, но той вдигна рамене и Розен отмина.

Но, боже мой, кой тогава бе Арсен Люпен?

— Да — попита тя на висок глас, — кой?

Останаха само двадесетина души. Тя ги наблюдаваше със смътния страх, че той е между тях. Казах й:

— Не можем да чакаме повече.

Тя тръгна. Последвах я. Но не бяхме направили и десет крачки, когато Ганимар ни препречи пътя.

— Какво има? — викнах аз.

— Един момент, господине! Закъде бързате?

— Придружавам госпожицата.

— Един момент! — повтори той още по-властно. Огледа ме внимателно и после направо попита.

— Арсен Люпен, нали? Започнах да се смея.

— Не, просто Бернар д'Андреzi.

— Бернар д'Андреzi е починал преди три години в Македония.

— Ако Бернар д'Андрези беше умрял, аз нямаше да съм жив. А случаят не е такъв. Ето документите ми.

— Това са неговите документи. А откъде сте се сдобили с тях ще имам удоволствието да ви обясня.

— Вие сте луд! Арсен Люпен се качи на борда под името Р.

— Да, още един от вашите трикове, фалшива следа, по която насочихте хората! Много сте силен, момко. Но този път шансът ви измени. Хайде, Люпен, покажете се като добър играч.

За миг се поколебах. Той рязко ме удари по дясната ръка. Извиках от болка. Бе засегнал все още незарасналата рана, за която се говореше в телеграмата.

Е, трябваше да се примиря. Обърнах се към мис Нели. Тя слушаше смъртно бледа, олюлявайки се.

Погледът ѝ срещна моя поглед, после се отклони към фотоапарата, който ѝ бях подал. Едно рязко движение и ми се стори, бях сигурен, че тя разбра. Да, там, между тесните гънки на черната кожа, в кухините на малкия предмет, който имах предвидливостта да пхна в ръцете ѝ, преди Ганимар да ме арестува, точно там се намираха двадесетте хиляди франка на Розен, перлите и диамантите на лейди Джърлънд.

Ах, кълна се! В този тържествен момент, когато Ганимар и двама от неговите сътрудници ме обкръжаваха, всичко ми бе безразлично, арестуването ми, враждебността на хората, всичко освен едно: решението, което мис Нели щеше да вземе за това, което ѝ бях поверил.

Че ще имат срещу мен материално и решаващо доказателство — от това и не помислях да се страхувам, ала щеше ли да се реши мис Нели да им предостави това доказателство.

Щеше ли да ме предаде, да ме погуби? Щеше ли да действа като безпощаден враг, или като жена, която помни и чието презрение се смекчава от някакво снизхождение, от някаква неволна симпатия?

Тя мина пред мен. Поклоних ѝ се ниско, безмълвно. Потънала сред другите пътници, се насочи към стълбата с моя „Кодак“ в ръка.

Естествено, помислих си, не смее да го направи пред всички. След един миг, след един час ще го предаде.

Но като стигна до средата на стълбата, с добре изиграна несръчност тя го изпусна във водата между стената на кея и борда на

кораба.

След това я видях да се отдалечава.

Красивият ѝ силует се загуби в тълпата, появи се отново и изчезна. Беше свършено, свършено завинаги.

За миг останах неподвижен, едновременно тъжен и проникнат от нежно умиление, след туй въздъхнах и за голямо учудване на Ганимар казах:

— Все пак жалко, че не съм честен човек...

Така в една зимна вечер Арсен Люпен ми разказа историята на своето арестуване. Куп случайности, които някой ден ще опиша, бяха създали между нас връзки... да ги нарека приятелски. Да, смея да мисля, че Арсен Люпен ме удостои с известно приятелство и точно от приятелски чувства понякога ме посещава неочаквано, внасяйки в тишината на моя работен кабинет младежката си веселост, отблясъка на своя буен живот и доброто настроение на човек, комуто съдбата е отредила само благосклонност и усмивки.

Как изглежда? Как бих могъл да го опиша? Двадесет пъти съм виждал Арсен Люпен и двадесет пъти при мен се е появявал друг човек... или по-скоро някакво същество, от което сякаш двадесет огледала ми изпращаха двадесет изкривени и обезформени образа, всеки със свои собствени очи, специфична фигура, характерен жест, силует и характер.

— Самият аз — казва той — вече не знам кой съм. Не мога да се позная в огледалото.

Остроумие, несъмнено, и парадокс, но истина за тези, които го срещат и които познават безкрайните му възможности, търпението, умението му да се гримира, изумителната дарба да променя пропорциите на лицето си и дори да нарушава съотношението помежду им.

— Защо — продължава той — трябва да имам само една външност? Защо да не избегна опасността, която крие едно и също лице? Действията ми достатъчно ме характеризират.

И уточнява с някаква гордост:

— Толкова по-добре, ако никога не могат да кажат със сигурност: ето го Арсен Люпен. Важното е да казват, без да има опасност да

сбъркат: Арсен Люпен го е свършил! Туй е работа на Арсен Люпен!

Това са някои негови деяния, някои от приключенията, които се опитвам да възстановя по признанията, с които имаше добрината да ме удостоява понякога в зимните вечери, сред тишината на моя работен кабинет...

---

[1] Нужно ли е да напомняме, че по времето на Морис Льоблан франкът нямаше същата стойност, като в наше време? — (Б. на фр.изд.) ↑

II

АРСЕН ЛЮПЕН В ЗАТВОРА

Няма турист, достоен за това име, който да не познава бреговете на Сена и да не е забелязал, движейки се от развалините Жюмиеж към развалините Сен Вандрий, странния малък феодален замък Малаки, тъй гордо кацнал на скала в самата река. Един сводест мост го свързва с пътя. Основите на мрачните му кули се сливат с гранита, върху който е построен — огромен блок, откъснат от кой знае коя планина и запокитен там от някакъв страхотен земен гърч. Наоколо спокойната вода на голямата река се плиска помежду тръстиките, а стърчиопашки трептят върху влажните гребени на речните камъни.

Историята на Малаки е груба като името му и враждебна като силуета му. Само битки, обсади, нападения, грабежи и кланета. По седенките в Ко^[1] със страх си припомнят извършените престъпления. Разказват тайнствени легенди, говорят за прочутото подземие, през което се стигало преди до абатството Жюмиеж и до замъка на Агнес Сорел, любовницата на Карл VII.

В това древно леговище на герои и разбойници живее барон Натан Каорн, барон Сатана, както го наричаха преди в Борсата, където той забогатя подозрително бързо. Разорените владетели на Малаки трябва да са му предали за парче хляб дома на своите прадеди. Той настани в него великолепните си колекции от мебели и картини, фаянс и дърворезби. Живее там самотен с трима стари прислужници. Никой никога не влиза в замъка. Никой никога не е съзерцавал сред декора на древните зали трите Рубенса, двата Вато, стола на Жан Гужон^[2] и толкова други чудеса, измъкнати с наддаване от богатите посетители на публичните търгове.

Барон Сатана се страхува. Той се страхува не за себе си, а за натрупаните богатства, събирани с такава упорита страст и проникателност на любител, когото и най-лукавите търговци не са

успели да подведат. Той ги обича. Той ги обича алчно като скъперник и ревниво като влюбен.

Всеки ден при залез-слънце четирите обковани с желязо порти в двата края на моста и входът на почетния двор се затварят и заключват. При най-малък допир електрически звънци пронизват тишината. Откъм Сена — никаква опасност, скалата е отвесна.

И ето, през един септемврийски четвъртък пощенският раздавач се появи, както винаги, в края на моста. И както всеки ден, сам баронът откряна тежкото крило.

Той огледа най-внимателно човека, сякаш не познаваше от години това весело добро лице и тези по селски хитровати очи, а човекът му рече със смях:

— Все съм си аз, господин барон. Не е някой друг в моята куртка и с моята фуражка.

— Кой знае? — промърмори Каорн.

Раздавачът му предаде цял куп вестници. После добави:

— А сега, господин барон, нещо друго.

— Друго?

— Едно писмо... и то препоръчано.

Усамотен, без нито един приятел или някой, който да се интересува от него, баронът никога не получаваше писма и това тутакси му се видя като лошо знамение, даващо основание за безпокойство. Коя бе тайнствената особа, която го преследваше с писма в убежището му?

— Трябва да подпишете, господин барон.

Той подписа, мърморейки. После взе писмото, изчака раздавачът да изчезне зад завоя и след като направи безцелно няколко крачки, облегна се на парапета и разкъса плика. Той съдържаше един кариран лист със следния ръкописен адрес: *Затворът Санте, Париж*. Погледна подписа: *Арсен Люпен*. Смаян, той прочете:

Господин барон,

В галерията, която свързва двата Ви салона, има една картина на Филип дьо Шампен — великолепно изпълнение, което безкрайно ми харесва. Вашите Рубенсови картини са също по вкуса ми, както и най-

малкият Ви Вато. В салона отдясно ми правят впечатление бюфетът Луи XIII, стенните килими от Бове, масичката стил ампир от Жакоб и шкафът стил ренесанс. А отляво — цялата витрина с бижута и миниатюри. Засега ще се задоволя с тези предмети, които, надявам се, лесно ще се пласират. Моля Ви, с една дума, да ги опаковате както трябва и да ми ги изпратите с платена такса на гара Батиньол до осем дни... в противен случай лично аз ще се погрижа за тях през нощта в сряда, на 27 срещу 28 септември. И както ще е справедливо, няма да се задоволя с посочените по-горе предмети.

Бъдете така добър да извините малкото безпокойство, което Ви причинявам, и да приемете моите най-искрени почитания.

Арсен Люпен

P. S. В никакъв случай не ми изпращайте най-големия Вато. Макар да платихте за него тридесет хиляди франка в дома за разпродажби, това е само копие.

Оригиналът е бил изгорен от Барас по време на Директорията, при една нощна оргия. Направете справка в неиздадените мемоари на Гара.

Не държа също на верижката в стил Луи XV, чиято автентичност ми се вижда съмнителна.

Това писмо потресе барон Каорн. И друг някой да го бе подписал, пак щеше да го хвърли в паника, а това бе подписът на Арсен Люпен!

Ревностен читател на вестниците, в течение на всичко, което ставаше в света на кражбите и престъпленията, той беше осведомен за всички подвизи на пъкления крадец. Разбира се, той знаеше, че арестуван в Америка от своя враг Ганимар, Люпен е наистина затворен, че се води следствие — и то с колко труд! Но знаеше също, че от него може всичко да се очаква. Впрочем това точно познаване на замъка, на разположението на картините и мебелите бе един от най-

страшните признаци. Кой го бе осведомил за неща, които никой не бе видял?

Баронът вдигна очи и огледа страховития силует на Малаки, стръмния пиедестал, дълбоките води, които го обграждаха, и сви рамене. Не, наистина нямаше опасност. Никой, никой не би могъл да проникне до неприкосновеното светилище на колекциите му.

Добре, никой — а Арсен Люпен? Съществуват ли за Арсен Люпен врати, подвижни мостове, крепостни стени? Каква полза от най-добре замислените препятствия, от най-изкусните предпазни мерки, щом Арсен Люпен е решил да постигне целта си?

Още същата вечер той писа на прокурора в Руан. Изпрати заплашителното писмо и поиска помощ и закрила.

Отговорът не закъсня: тъй като споменатият Арсен Люпен е понастоящем задържан в затвора Санте, следен е отблизо и не му е възможно да пише, писмото е могло да бъде дело само на измамник. Доказателства: логиката и здравият разум, както реалността на фактите. При все това, от свръхпредпазливост, бяха предоставили писмото на експерт-графолог, който твърдеше, че въпреки известно сходство, почеркът не е на задържания.

„Въпреки известно сходство“ — баронът запомни само тези три смущаващи думи, в които виждаше признание за едно съмнение, което за самия него би било достатъчно, за да се намеси законът. Страховете му го влудиха. Току препрочиташе писмото. „Ще се погрижа лично за тях“. И тази точна дата: през нощта в сряда на 27 срещу 28 септември!...

Мнителен и саможив, той не бе посмял да се довери на прислужниците си, чиято преданост, както му се струваше, едва ли щеше да издържи всички изпитания. Въпреки това, за пръв път от години, той изпитваше нуждата да говори, да се посъветва. Изоставен от правосъдието на своята област, не се надяваше вече на защита със собствени средства и възнамеряваше да отиде до Париж и да помоли за помощ някой стар полицай.

Минаха два дни. На третия, като си преглеждаше вестниците, той трепна от радост. „*Льо Ревей дьо Кодбек*“ публикуваше това кратко съобщение:

Вече близо три седмици в нашия град се намира главният инспектор Ганимар, един от ветераните на Службата за безопасност. Господин Ганимар, чийто последен подвиг — арестуването на Арсен Люпен — му донесе европейска слава, си почива от продължителното напрежение с лов на кротушки и блескуни.

Ганимар! Ето го съюзника, когото барон Каорн търсеше! Та кой по-добре от хитрия и търпеливия Ганимар би могъл да осуети намеренията на Люпен!

Баронът не се поколеба. Шест километра дяляха замъка от малкото градче Кодбек. Той ги премина с бодра стъпка, превъзбуден от надеждата за спасение.

След няколко безплодни опита да открие адреса на главния инспектор, той се насочи към канцелариите на „Ревей“, разположени по средата на кея. Там намери редактора на съобщението, който, приближавайки се до прозореца, възкликна:

— Ганимар ли? Ще го срещнете по кея с въдица в ръка. Точно там се запознахме и случайно прочетох името му, гравирано на въдицата. Ето го — малкото старче, дето се вижда там под дърветата.

— В редингот и със сламена шапка?

— Точно така! А-а, странен екземпляр, мълчалив и намръщен.

Пет минути по-късно баронът пристъпи към прочутия Ганимар, представи се и се опита да поведе разговор. Като не успя, пристъпи направо към въпроса и изложи случая си.

Другият го изслуша неподвижен, без да сваля поглед от рибите, които дебнеше, после обърна глава към него, огледа го от главата до краката с израз на дълбоко състрадание и рече:

— Господине, не е нормално да се предупреждават хората, които ще бъдат обрани. Арсен Люпен особено не прави подобни груби грешки.

— И все пак...

— Господине, ако имах и най-малкото съмнение, повярвайте, удоволствието да тикна още веднъж в ареста скъпия Люпен щеше да надделее над всяко друго съображение. За нещастие младият човек е под ключ.

— Ако избяга?...

— Не се бяга от затвора Санте.

— Но той...

— Ни той, ни друг някой.

— Все пак...

— Е, добре, ако избяга, толкова по-добре — пак ще го опипам. А дотогава спете си спокойно и не плашете повече този блескун.

Разговорът бе приключен. Баронът се върна в дома си донякъде успокоен от безгрижието на Ганимар. Той провери ключалките, проследи прислужниците си и през следващите четиридесет и осем часа почти се убеди, че в крайна сметка опасенията му са неоснователни. Не, решително не! Както бе казал Ганимар, крадецът не предупреждава хората, които смята да обере.

Датата приближаваше. Сутринта във вторник, деня преди 27-и — нищо особено. Но в три часа позвъни някакво хлапе. Носеше телеграма.

Никаква пратка на гара Батиньол. Подгответе всичко за утре вечер.

Арсен

Той отново изпадна в такава паника, че се запита дали няма да отстъпи пред настойчивостта на Арсен Люпен.

Изтърча до Кодбек. Ганимар ловеше риба на същото място, седнал на сгъваемо столче. Баронът безмълвно му подаде телеграмата.

— Е, и?

— Е, и? Но това е утре!

— Кое?

— Кражбата! Обирът на моите колекции!

Ганимар постави на земята въдицата, обърна се към него и с кръстосани отпред ръце извика с нетърпение:

— Значи така! Да не си въобразявате, че ще се занимавам с такава история?

— Колко искате, за да прекарате в замъка нощта на 27 срещу 28 септември?

— Нито стотинка. Оставете ме на мира.

— Кажете колко. Аз съм богат, извънредно богат. Бруталността на предложението смути Ганимар, който продължи по-спокойно:

— Тук съм в отпуск и нямам право да се намесвам...

— Никой няма да знае. Обещавам да запазя мълчание, каквото и да се случи.

— О, нищо няма да се случи!

— Добре, тогава три хиляди франка стигат ли? Инспекторът смръкна щипка тютюн, помисли и отсече:

— Добре. Но трябва да ви кажа честно, че това са хвърлени на вятъра пари.

— Няма значение.

— В такъв случай... И освен това с този дявол Люпен — знае ли се! Той трябва да разполага с цяла банда... Сигурен ли сте във вашите прислужници?

— Бога ми...

— Тогава да не разчитаме на тях. Ще телеграфирам на двама юначаги, мои приятели, с които ще сме по-сигурни. А сега изчезвайте, да не ни виждат заедно. До утре, към девет часа.

На следния ден — датата, определена от Арсен Люпен — барон Каорн свали от стената колекцията от старинни оръжия, излъска новите и се разходи в околностите на Малаки. Не откри нищо подозрително.

Вечерта в осем и половина отпрати прислужниците си. Той обитаваше едно крило към пътя, вдадено малко навътре, съвсем в края на замъка. Останал сам, предпазливо отвори четирите порти. След малко чу приближаващи се стъпки.

Ганимар представи двамата си помощници, едри здрави момчаги с вратове като на бикове и яки мишци, а след това поиска някои разяснения. След като се запозна с разположението на мястото, той затвори старателно и барикидира всички изходи, през които би могло да се стигне до застрашените зали. Прегледа стените, повдигна килимите и накрая настани агентите си в централната галерия.

— Никакви глупости, нали! Не сме тук да спим. При най-малката тревога отворете прозорците откъм двора и ме извикайте. Внимавайте

и откъм водата. Дяволи като тях не се плашат от десет метра отвесна скала.

Той ги заключи, взе със себе си ключовете и каза на барона:

— А сега — на нашия пост.

Бе избрал да прекара нощта в едно малко помещение в самите крепостни стени, между двете главни врати — стая на пазача преди. Една шпионка гледаше към моста, а друга — към двора. В един от ъглите се забелязваше нещо като отвор на кладенец.

— Твърдяхте, господин барон, че този кладенец е единственият вход към подземията и че открай време е засипан?

— Да.

— Тогава, ако не съществува някакъв друг отвор, дето само Арсен Люпен го знае, което е малко съмнително, ние можем да сме спокойни.

Той постави един до друг три стола, разположи се удобно, запали лулата си и въздъхна:

— Наистина, господин барон, сигурно твърде много желая да прибавя още един етаж на къщурката, в която ще завърша дните си, за да приема една толкова елементарна задача. Ако разкажа историята на приятелчето Люпен, ще се хване за корема от смях.

Баронът не се смееше. Напрегнал слух, той изследваше тишината с растящо безпокойство. От време на време се навеждаше над кладенеца и потапяше в зейналия отвор тревожния си поглед.

Единадесет часът, полунощ, един часът — отминаха.

Внезапно той стисна ръката на Ганимар, който веднага се събуди.

— Чувате ли?

— Да.

— Какво е това?

— Моето хъркане!

— Не, не, чуйте...

— А, да, наистина, това е автомобилен клаксон.

— Тогава?

— Тогава малко вероятно е Люпен да си послужи с автомобил като със стенобойна машина, за да разруши вашия замък. Така че, господин барон, на ваше място щях да спя... както ще имам честта да го сторя отново. Лека нощ.

Това бе единствената тревога. Ганимар поднови прекъснатия си сън, а баронът не чу нищо друго освен звучното му и ритмично хъркане.

Призори те излязоха от своята клетка. Тържествен, ведър покой, покаят на утро край свежа вода обгръщаше замъка. Каорн, сияещ от радост, и Ганимар, все тъй спокоен, изкачиха заедно стълбището. Никакъв шум. Нищо подозрително.

— Какво ви казах, господин барон? Наистина не трябваше да приемам... Срам ме е...

Той взе ключовете и влезе в галерията. На два стола, излегнати и с увиснали ръце, двамата агенти спяха.

— Гръм и мълнии! — изруга инспекторът. В същия момент баронът нададе вик:

— Картините!... Бюфетът!...

Той заекваше, задушаваше се с протегнати към опразнените места ръце, към оголените стени, където стърчаха само гвоздеите с висналите ненужни върви. Вато — изчезнал! Рубенсите — взети! Стенните килими — откачени! Витрините — опразнени от бижутата!

— И свещниците ми стил Луи XVI... И светилниците от епохата на Регентството!... И Мадоната от дванадесетия...

Той тичаше от едно на друго място — слисан, отчаян. Припомняше си покупните цени, сумираше понесените загуби, трупаше цифри и всичко това — хаотично, с неясни думи, с незавършени фрази. Тъпчеше с крака, гърчеше се, луд от ярост и болка. Имаше вид на разорен човек, комуто не остава нищо друго, освен да си пръсне черепа.

Ако нещо би могло да го утеши, това би било само вцепенението на Ганимар. Противно на барона, инспекторът не помръдваше. Той изглеждаше вкаменен и с реещ поглед оглеждаше всичко наоколо. Прозорците? Затворени. Ключалките? Недокоснати. Никакъв процеп на тавана. Никаква дупка на пода. Пълен порядък. Всичко е било извършено обмислено, по неумолим и логичен план.

— Арсен Люпен... Арсен Люпен — шепнеше той сразен. Внезапно се нахвърли на двамата си агенти, като че най-последно го бе събудила, и ги раздруса яростно, проклинайки. Не помръднаха!

— По дяволите — промълви той, — случайно ли е това? Наведе се и един след друг ги разгледа внимателно: спяха, но не с естествен

сън. Каза на барона:

— Приспали са ги.

— Но кой?

— Ех! Ами той, по дяволите!... Или бандата му, но ръководена от него. Това е типичен за него удар. Неговият почерк.

— В такъв случай съм загубен. Нищо не може да се направи.

— Нищо не може да се направи.

— Но това е ужасно, това е чудовищно!

— Направете жалба.

— Каква полза?

— Ами все пак опитайте... правосъдието има възможности.

— Правосъдието! Та нали вие сам виждате... Дори сега, когато бихте могли да търсите следи, да откриете нещо, вие не помръдвате.

— Да открия нещо след Арсен Люпен! Но, скъпи господине, Арсен Люпен никога нищо не оставя след себе си! Започвам да се питам дали той не уреди нарочно да го арестуват в Америка!

— Тогава трябва да се откажа от картините си, от всичко! Та той задигна бисерите на моята колекция. Бих дал цяло състояние, за да ги имам отново. Щом нищо не може да се направи срещу него, да каже цената!

Ганимар го изглежда втренчено:

— Това е разумна приказка. Няма ли да се откажете?

— Не, не, не. Но защо?

— Имам една идея?

— Каква идея?

— Ще поговорим пак, ако анкетата излезе безуспешна... Само че нито дума за мен, ако искате да успея.

И процеди през зъби:

— Вярно е, че няма с какво да се гордея.

Двамата агенти постепенно идваха в съзнание, с онзи слисан вид, който имат хората, отърсващи се от хипнотичен сън. Отваряха зачудени очи, мъчеха се да разберат. Когато Ганимар ги разпита, те нищо не си спомняха.

— Все пак трябва да сте видели някого?

— Не.

— Припомнете си!

— Не, не.

Помислиха и единият от тях отговори.

— Да, пих малко вода.

— Вода от тази гарафа?

— Да.

— Аз също — заяви вторият.

Ганимар я помириша, отпи. Никакъв специален вкус, никаква миризма.

— Хайде — каза той, — губим си времето. За пет минути не могат да се решават задачите, поставени от Арсен Люпен. Но, да го вземат дяволите, кълна се, че ще го пипна отново. Той спечели втория манш. Остава ми реваншът!

Същия ден бе подадена жалба за кражба при утежнени обстоятелства от барон Каорн срещу Арсен Люпен, задържан в затвора Санте!

Баронът често съжаляваше за тази жалба, като видя Малаки, предоставен на полицаите, прокурора, следователя, журналистите, на любопитството на всички, които се промъкваха навсякъде, където не трябваше да бъдат.

Аферата вече разпалваше страстите на общественото мнение. Бе станала при такива странни обстоятелства, името на Арсен Люпен тъй, възбуждаше въображението, че и най-фантастичните истории, които пълнеха колоните на вестниците, срещаха доверието на публиката.

А първоначалното писмо на Арсен Люпен, публикувано от „Еко дьо Франс“ (никой никога не разбра кой бе съобщил текста), това писмо, в което барон Каорн беше безочливо предизвестен за заплахата, причини много голямо вълнение. Незабавно бяха предложени невероятни обяснения. Припомниха съществуването на прочутите подземни ходове и Прокуратурата насочи разследванията си в тази насока.

Претърсиха замъка от горе до долу. Усъмниха се във всеки камък. Проучиха облицовките и комините, рамките на огледалата и гредите на таваните. Под светлината на факли изследваха огромните изби, в които господарите на Малаки са трупали преди своите муниции и провизии. Сондираха недрата на скалата. Напразно. Не

откриха и най-малка следа от подземни ходове. Не съществуваше никакъв таен проход.

И тъй да е, отговаряха от всички страни, но мебели и картини не могат да изчезнат като привидения. Такива неща се изкарват през врати и прозорци и хората, които си ги присвояват, влизат и си излизат също тъй през врати и прозорци. Какви са тези хора? Как са влезли? И как са си отишли?

Прокуратурата на Руан, убедена в своето безсилие, потърси помощта на парижките полицаи. Г-н Дюдуи, шеф на Дирекцията на полицията, изпрати най-добрите хрътки на желязната бригада. Самият той прекара четиридесет и осем часа в Малаки. И не постигна повече от другите.

Тогава нареди да извикат инспектор Ганимар, чиито услуги неведнъж бе имал случай да оцени.

Ганимар изслуша мълчаливо инструкциите на своя началник, после, поклащайки глава, рече:

— Мисля, че да се претърсва замъка е неправилно. Решението е другаде.

— Но къде другаде?

— При Арсен Люпен.

— При Арсен Люпен! Да се предложи такова нещо, означава да се приеме неговото участие.

— Аз го приемам. Нещо повече, смятам го за сигурно.

— Хайде, Ганимар, това е абсурдно. Арсен Люпен е в затвора.

— Добре, Арсен Люпен е в затвора. Наблюдават го, приемам. Но и да беше с вериги на краката, въжета на китките и със запушена с кърпа уста, не бих променил мнението си.

— И защо така?

— Защото единствен Арсен Люпен е в състояние да обмисли една операция с такъв размах и да я обмисли така, че да успее... както и успя.

— Думи, Ганимар!

— Които са реалност. Така че, да не се търсят подземни ходове, въртящи се каменни блокове и други глупости от този род. Нашият човек не използва толкова остарели прийоми. Неговите са днешни или по-скоро — утрешни.

— И какво заключавате?

— Заклучавам, че трябва да ме упълномощите да прекарам един час с него.

— В килията му?

— Да. При завръщането от Америка ние поддържахме по време на пътуването прекрасни отношения и се осмелявам да твърдя, че той изпитва известни симпатии към този, който успя да го арестува. Ако може да ми даде някои пояснения, без да загуби престижа си, той няма да се поколебае да ми спести безполезното пътуване.

Беше малко след пладне, когато въведоха Ганимар в килията на Арсен Люпен. Последният, изтегнат в леглото си, повдигна глава и нададе радостен вик:

— Ах! Та това е истинска изненада. Скъпият Ганимар — тук!

— Самият той.

— Много неща желаех в това убежище, което сам си избрах... но нищо тъй страстно, както да те приема в него.

— Много мило.

— Е, не, не. Публично признавам, че изпитвам към теб най-голямо уважение.

— От което се гордея.

— Винаги съм твърдял: Ганимар е най-добрият ни полицай. Той е почти равен виждаш, че съм честен, — той е почти равен на Херлок Шолмс. Не, не, наистина съм отчаян, но мога да ти предложа само този трикрак стол. И нищо разхладително, даже чаша бира! Прощавай, тук съм само временно.

Ганимар седна усмихнат и затворникът продължи, щастлив да поприказва малко:

— Боже мой, колко съм доволен, че мога да отморя очите си с гледката на един честен човек! До гуша ми дойдоха всички тези физиономии на шпиони и доносчици, които десет пъти дневно претърсват джобовете ми и скромната ми килия, за да се уверят, че не подготвям бягство. Пфуй, колко много държи на мен правителството!...

— Има право...

— Ами! Бих бил тъй щастлив да ме оставят да си живея в моето малко ъгълче!

— С доходите на другите!

— Нали? Би било тъй просто! Но аз бърборя, говоря глупости, а ти може би бързаш. На въпроса, Ганимар! На какво дължа честта да бъда посетен?

— Аферата Каорн — заяви Ганимар без заобикалки.

— Стой! Една секунда... То е, защото съм зает с толкова много работа! Да открия най-напред в мозъка си досието на случая Каорн... А, ето, открих го. Афера Каорн, замък Малаки, департамент Долна Сена. Два Рубенса, един Вато и няколко дреболии.

— Дребболии!

— Е, бога ми, всичко туй е дребна работа. Има и по-добро! Но достатъчно е, че аферата те интересува... Думай, Ганимар.

— Трябва ли да ти обясня докъде сме стигнали със следствието!

— Няма нужда. Прочетох тазсутрешните вестници. Ще си позволя дори да кажа, че не напредвате бързо.

— Точно по тази причина апелирам към твоята любезност.

— Изцяло на услугите ти.

— Най-напред следното: нали ти проведе операцията?

— От А до Я.

— Предупредителното писмо? Телеграмата?

— Са от твоя слуга. Трябва да имам някъде разписките. Арсен отвори чекмеджето на малката проста дървена масичка, която заедно с леглото и трикракото столче съставляваше цялата мебелировка на килията, взе две смачкани хартийки и ги подаде на Ганимар.

— Виж ти — се провикна последният, — ами че аз те мислех за постоянно наблюдаван и обискиран при най-малкия повод. А ти четеш вестници, събираш разписки от пощата...

— Ба! Тези хора са толкова тъпи! Те разпарят подплатата на самото ми, проучват подметките на ботите ми, прислушват стените на това помещение, но никому не би хрумнало, че Арсен Люпен е дотам прост, та да избере едно толкова лесно скривалище.

Ганимар, развеселен, се провикна:

— Какъв хитрец! Объркващ ме. Хайде, разкажи ми историята.

— О-хо! Много бързаш. Да те посветя във всичките си тайни... да ти разкрия малките си трикове... Това е много сериозно.

— Сбърках ли, като разчитах на твоята услужливост?

— Не, Ганимар, и тъй като настояваш...

Арсен Люпен обиколи няколко пъти стаята, после, спирайки се:

— Какво мислиш за писмото ми до барона?

— Мисля, че си искал да се забавляваш и малко нещо да смаеш обществото.

— Така значи, да смая обществото! Уверявам те, Ганимар, смятах те за по-досетлив. Нима аз, Арсен Люпен, мога да се занимавам с такива детинщини! Вих ли писал това писмо, ако можех да обера барона, без да му пиша? Ами разбери, ти и останалите, че това писмо е неизбежната изходна точка, лостът, който задействува цялата машина. Хайде да караме подред и да подготвим заедно, ако желаеш, обира на Малаки.

— Слушам те.

— Да си представим следователно един плътно затворен и барикадиран замък, като този на барон Каорн. Ще изоставя ли играта и ще се откажа ли от съкровищата, които желая, само затова че замъкът, в който се намират, е недостъпен?

— Разбира се, не.

— Ще се опитам ли да атакувам, както едно време, начело на група авантюристи?

— Детинщина!

— Ще се промъкна ли скрито?

— Невъзможно.

— Остава едно средство, единственото по мое мнение: да направя така, че да бъда поканен от собственика на споменатия замък.

— Средството е оригинално.

— И толкова лесно! Да предположим, че един ден споменатият собственик получава писмо, което го предупреждава за замислите на някой си Арсен Люпен, известен крадец. Какво ще направи той?

— Ще изпрати писмото на прокурора.

— Който ще се подиграе с него, *тъй като споменатият Люпен в момента е под ключ*. Сиреч обезумява добрият човечец и е готов да поиска помощ от първия срещнат, нали?

— Без съмнение.

— И ако се случи да прочете в някакъв парцал, че един прочут полицай е на летуване в съседното селище...

— Той ще се обърне към този полицай.

— Ти го каза. Но да приемем, че предвиждайки неизбежната постъпка, Арсен Люпен е помолил един от най-ловките си приятели да

се настани в Кодбек, да се свърже с редактора на „Ревей“, вестник, за който баронът е абониран, да подшушне, че еди-кой си е прочутият полицаи, какво ще последва?

— Редакторът ще съобщи в „Ревей“ за присъствието на гореспоменатия полицаи в Кодбек.

— Отлично! И от двете неща, едното: или рибата — искам да кажа Каорн — няма да клъвне и тогава нищо не се случва, или — и това е по-правдоподобната хипотеза — той дотичва цял разтреперан. И ето че моят Каорн моли един от най-добрите ми приятели за помощ срещу мен.

— Все по-оригинално.

— Разбира се, отначало псевдополицаят отказва помощта си. Следва телеграма от Арсен Люпен. Ужас за барона, който моли отново моя приятел и му предлага толкова и толкова, за да бди над неговото спасение. Споменатият приятел приема, довежда двамата юначаги от нашата банда, които през нощта, докато Каорн е наблюдаван от своя пазител, пренасят известен брой предмети и ги спускат, с помощта на въжета, в една голяма лодчица, наета ad hoc^[3]. Просто е като Люпен.

— Но това е прекрасно до глупост — се провикна Ганимар, — не бих похвалил много смелостта на замисъла и изобретателността в подробностите. Но не виждам достатъчно известен полицаи, който само с името си да може да привлече и внуши до такава степен доверие у барона.

— Има и той е само един.

— Кой?

— Той е най-прочутият, личният враг на Арсен Люпен, накъсо казано — инспектор Ганимар.

— Аз?

— Самият ти, Ганимар. И ето кое е най-сладкото: ако отидеш там и баронът се реши да проговори, ти в крайна сметка ще откриеш, че твой дълг е да арестуваш себе си, както ме арестува в Америка. Какво ще кажеш? Реваншът е комичен: арестувам Ганимар чрез Ганимар!

Арсен Люпен се смееше от сърце. Инспекторът, доста смутен, си хапеше устните. Шегата според него не заслужаваше чак такива пристъпи на веселие.

Пристигането на един от пазачите му даде възможност да се овладее. Човекът носеше храната, която Арсен Люпен, със специално

разрешение, поръчваше от един съседен ресторант. Оставяйки подноса на масата, той се оттегли. Арсен Люпен се настани, разчупи хляба, глътна няколко хапки и продължи:

— Но бъди спокоен, скъпи Ганимар, ти няма да отидеш там. Ще ти разкрия нещо, което ще те смае: аферата Каорн предстои да мине към архив.

— Какво?

— Казах ти, към архив.

— Хайде де, току-що напуснах кабинета на началника на Дирекцията на полицията.

— И какво от това? Да не би г-н Дюдуй да знае повече от това, което се отнася до мен? Ти ще научиш, че Ганимар — прощавай — псевдо-Ганимар е останал в много добри отношения с барона. Последният — и това е главната причина, поради която той нищо не призна — го натовари с деликатната мисия да уговори с мен една спогодба и в настоящия час, благодарение на известна сума, е възможно баронът да е възстановил собствеността си над скъпите си дреболийки. В замяна на което ще оттегли молбата си. Следователно няма кражба. Следователно прокуратурата ще трябва да изостави...

Ганимар огледа смаян задържания.

— И как знаеш всичко това?

— Току-що получих съобщението, което чаках.

— Получил си съобщение?

— В момента, скъпи приятелю. От учтивост не исках да го прочета в твоє присъствие. Но ако ми позволиш...

— Подиграваш ли се с мен, Люпен.

— Бъди така добър, скъпи ми приятелю, да повдигнеш лекичко горната част на това рохко яйце. Самият ти ще установиш, че не се подигравам с тебе.

Ганимар неволно се подчини и преряза яйцето с острието на един нож. Вик на изненада се изтръгна от него. Кухата черупка съдържаха един син лист хартия. По молба на Арсен той го разгъна. Беше телеграма или по-точно част от телеграма, на която бяха откъснали кода на пощенския клон. Той прочете:

Постигнато съгласие. Доставени сто хиляди бали.
Всичко е наред.

— Сто хиляди бали? — попита той.

— Да, сто хиляди франка! Малко е, но пък времената са тежки...
А имам и толкова големи разходи! Ако знаеше бюджета ми... бюджет
на голям град!

Ганимар стана. Лошото му настроение се бе разсеяло. Той помисли няколко секунди, представи си мислено целия случай, за да открие слабата му точка. После каза с тон, в който открито прозираше възхищението му на познавач:

— За щастие такива като теб не са много. В противен случай трябваше да затворим заведението.

Арсен Люпен скромно отвърна:

— Ами! Нали трябваше да се забавлявам, да запълня свободното си време... а освен това ударът можеше да успее само ако съм в затвора.

— Как! — възкликна Ганимар. — Процесът, защитата, следствието — всичко това не ти ли стига за развлечение?

— Не, защото съм решил да не присъствувам на процеса.

— О-хо!

Арсен Люпен повтори бавно:

— Няма да присъствувам на моя процес.

— Наистина ли?

— О, скъпи, как ме виждаш да гния на влажната слама? Обиждаш ме. Арсен Люпен стои в затвора само колкото му е приятно и нито минута повече.

— Може би щеше да е по-благоразумно въобще да не влизаш — възрази инспекторът.

— А-а! Господинът се подиграва, господинът си спомня, че е имал честта да извърши арестуването ми? Знай, уважаеми приятелю, че никой — и ти не повече от всеки друг — не би могъл да сложи ръка на мен, ако в онзи критичен момент не бях завладян от нещо много по-важно.

— Изненадваш ме.

— Една жена ме гледаше, Ганимар, и аз я обичах. Разбираш ли какво се съдържва във факта да си гледан от жената, която обичаш? Останалото не ме интересуваше, кълна се. Ето защо съм тук.

— От доста време, позволи ми да го отбележа.

— Исках първо да забравя. Не се смей, приключението беше очарователно и аз все още пазя нежния спомен... А освен това съм малко нещо неврастеник! В наши дни животът е толкова напрегнат! Трябва да умееш в определено време да направиш онова, което се нарича лечение чрез усамотяване. Това място е без грешка за подобен режим. Тук практикуват лечението на Санте^[4] по всички правила.

— Арсен Люпен — забеляза Ганимар, — ти ме поднасяш.

— Ганимар — декларира Арсен Люпен, — днес сме петък. Идната сряда ще дойда да изпусна една пура при теб, на улица „Перголез“, в четири часа следобед.

— Арсен Люпен, очаквам те.

Те си стиснаха ръце като двама добри приятели, които истински се ценят един друг, и старият полицаи се насочи към вратата.

— Ганимар!

Последният се обърна.

— Ганимар, забравяш часовника си.

— Моят часовник?

— Да, забутал се е в джоба ми.

Той му го върна, като се извиняваше:

— Извини ме... лош навик... Нямам основание да те лиша от часовника ти, само затова че са взели моя. Още повече че имам тук един хронометър, от който не мога да се оплача и който задоволява напълно нуждите ми.

Той извади от чекмеджето един голям златен часовник, тежък и удобен, украсен с тежка верижка.

— Този пък от кой джоб идва? — попита Ганимар. Арсен Люпен разгледа небрежно инициалите.

— Ж. Б. — Кой ли пък може да е този? Ах, да, спомням си, Жюл Бувиер, моят следовател, очарователен мъж...

---

[1] Област в Нормандия, северно от р. Сена. — Б.р. ↑

[2] Известен скулптор и архитект, роден в Нормандия през XVI век. — Б.р. ↑

[3] ad hoc (лат.) — за дадения случай. — Б.пр. [↑](#)

[4] Игра на думи „Санте“ — здраве (фр.) — Б.пр. [↑](#)

III

БЯГСТВОТО НА АРСЕН ЛЮПЕН

В момента, в който Арсен Люпен, вече привършил с обяда, изваждаше от джоба си една хубава пура със златна лентичка и благосклонно я разглеждаше, вратата на килията се отвори. Той успя само да я хвърли в чекмеджето и да се отдалечи от масата. Влезе пазачът, беше часът за разходка.

— Чаках те, драги приятелю — провикна се Люпен, все тъй в добро настроение.

Излязоха. Едва бяха завили зад ъгъла в коридора, когато двама души, на свой ред, проникнаха в килията и започнаха старателен преглед. Единият беше инспектор Дийози, другият — инспектор Фоланфан.

Искаха да се сложи най-сетне край. Вече нямаше съмнение: Арсен Люпен беше запазил връзките си с външния свят и кореспондираше със своите съмишленици. Ето, предната вечер „Гран Журнал“ публикува следните редове, адресирани до неговия съдебен кореспондент:

Господине,

В статия, появила се тези дни, Вие употребихте по мой адрес изрази, които нищо не може да оправдае. Няколко дни преди да започне моят процес ще дойда да Ви поискам сметка.

Искрени поздрави

Арсен Люпен

Почеркът наистина беше на Арсен Люпен. Сиреч той изпращаше писма. Сиреч — получаваше. Сиреч сигурно беше, че подготвя онова бягство, за което тъй арогантно бе съобщил.

Положението ставаше нетърпимо. Споразумял се със съдия-следователя, шефът на Дирекцията на полицията, г-н Дюдуи, отиде лично в затвора Санте да инструктира директора за предохранителните мерки, които би следвало да се вземат. И още с пристигането си изпрати двама души в килията на задържания.

Те повдигнаха всяка плоча, демонтираха леглото, направиха всичко, което е прието да се прави в подобни случаи, и накрая не намериха нищо. Точно щяха да се откажат от обиска, когато пазачът притича запъхтян и им каза:

— Чекмеджето... погледнете в чекмеджето на масата. Стори ми се, че когато влизах, той го затваряше.

Те погледнаха и Дийози се провикна:

— Бога ми, пипнахме го този път нашия клиент. Фоланфан го спря.

— Стой, малкия. Шефът ще направи инвентаризацията.

— Все пак тази луксозна пура...

— Остави хаванската пура и да предупредим шефа.

Две минути по-късно г-н Дюдуи проучваше чекмеджето.

Той намери цял куп вестникарски статии, отнасящи се до Арсен Люпен, изрязани от „*Аргюс де ла Прес*“, кесия за тютюн, лула, тънка хартия пелюр и накрая две книги.

Погледна заглавията. Едната беше „*Култът на героите*“ от Карлайл, английска, и едно очарователно старинно издание, подвързано в стила на епохата си — „*Наръчник на Епиктет*“, немски превод, публикуван в Лайден през 1634. Прелисти ги и установи, че са пълни със знаци, подчертавания, бележки. Какво беше това — условни знаци или признак за голям интерес към книгата?

— Ще ги разгледаме по-подробно — каза г-н Дюдуи.

Огледа кесията за тютюн, лулата. После взе прочутата пура със златна лентичка:

— Браво, има вкус нашият приятел — провикна се той. Има „Хенри Клей“!

С машиналния жест на пушач я поднесе към ухото си и я помачка. Викна от почуда. Пурата се бе свила под натиска на пръстите му. Разгледа я с още по-голямо внимание и различи нещо бяло между тютюневите листа. Внимателно той изтегли с карфица един тънък

хартиен свитък колкото клечка за зъби. Разви го и прочете следните думи, изписани със ситен женски почерк:

Каретата зае мястото на другата. Осем от десетте са подготвени. При натиск на външното стъпало плочата хлътва. От дванайсет до шестнайсет всеки ден К-С ще чака. Но къде? Незабавен отговор. Бъдете спокоен, Вашата приятелка бди над Вас.

Г-н Дюдуи помисли малко и каза:

— Това е достатъчно ясно... каретата... осемте отделения... От дванайсет до шестнайсет, т.е. от обяд до четири часа...

— А това К-С, което ще чака?

— К-С в случая трябва да означава автомобил, К-С — конска сила, нали така означават в спорта мощността на двигателя? Един двадесет и четири К-С, това е автомобил с двадесет и четири конски сили.

Той се изправи и попита:

— Задържаният привършваше обяда си?

— Да.

— И тъй като не е прочел още това послание, както подсказва състоянието на пурата, може току-що да го е получил.

— Как?

— В храната му, в средата на хляба или в картоф, знам ли?

— Невъзможно! Позволихме да му носят храна само за да го подмавим в капана, но нищо не сме намерили.

— Ще потърсим тази вечер отговора от Люпен. Засега го дръжте извън килията. Ще занеса всичко това на господин съдия-следователя. Ако и той е на моето мнение, ще преснемем веднага писмото и след час ще можете да върнете в чекмеджето освен тези предмети, и една подобна пура, със съобщението вътре. Задържаният не трябва ни най-малко да се усъмни.

Не без известно любопитство се завърна вечерта г-н Дюдуи в канцеларията на Санте заедно с инспектор Дийози. В един ъгъл, на печката, стояха три чинии.

— Храни ли се?

— Да — отвърна директорът.

— Дийози, моля, нарежете на тънки парченца тези макарони и разчупете това хлебче... Нищо?

— Нищо, шефе!

Г-н Дюдуи разгледа чиниите, вилицата, лъжицата и най-последно полагаемият се нож със затъпено острие. Той завъртя дръжката наляво, после надясно. Надясно дръжката поддаде и се отви. Ножът беше кух и служеше за калъф на лист хартия.

— Пфу! — каза той. — Не е много хитро за човек като Арсен. Но да не губим време. Вие, Дийози, идете веднага на проверка в ресторанта.

После прочете:

Оставям се на Вас, К-С да следва отдалеч всеки ден.
Аз ще се движа отпред. До скоро виждане, скъпа и възхитителна приятелко.

— Най-последно — провикна се г-н Дюдуи, потривайки ръце, — мисля, че работата потръгна. Малко помощ от наша страна и бягството ще успее... толкова, колкото да ни позволи да спипаме съучастниците.

— А ако Арсен Люпен ни се изплъзне от ръцете? — възрази директорът.

— Ще използваме повече хора. И ако въпреки това успее... Бога ми, толкова по-зле за него! Що се отнася до бандата, щом шефът отказва да говори, другите ще проговорят.

И наистина той не говореше много, Арсен Люпен. От месеци упоритите усилия на г-н Жюл Бувие, съдия-следователя, оставаха напразни. Разпитите се превръщаха в безинтересни беседи между съдията и адвоката метр Данвал, един от принцовете на адвокатското съсловие, който впрочем знаеше за обвиняемия почти толкова, колкото и първият срещнат.

От време на време, от учтивост, Арсен Люпен казваше пренебрежително:

— О, да, господин съдия, така е: обирът на банката Креди Лионе, кражбата на улица „Вавилон“, производството на фалшиви банкноти, случаят с осигурителните полици, обирите на замъците Армения,

Гуре, Имблевен, Гроселие, Малаки — всичко това е дело на вашия слуга.

— Тогава можете ли да ми обясните...

— Не е нужно, признавам всичко накуп, всичко и дори десет пъти повече от това, което можете да си представите.

Обезсърчен, съдията бе прекъснал тези отегчителни разпити, но след като се запозна с двете намерени бележки, той ги възобнови. И редовно по обяд Арсен Люпен беше отвеждан от Санте до следствения затвор на префектурата на полицията в затворническата карета, заедно с няколко други задържани. Те потегляха обратно към три или четири часа.

Но един ден завръщането стана при особени обстоятелства. Тъй като разпитите на другите задържани не бяха приключили, решиха да върнат първо Арсен Люпен. И така той се качи в колата сам.

Тези затворнически карети, наричани от народа „панери за салата“, са разделени по дължина от един коридор в средата, към който гледат десет клетки: пет отдясно и пет отляво. Всяка от тези клетки е така разположена, че можеш само да седиш, и на петимата затворници не само че им е много тясно, но са и разделени един от друг с успоредни прегради. В единия край пазач от общината наблюдава коридора.

Арсен бе въведен в третото отделение вдясно и тежката кола се раздвижи. Той си даде сметка, че бяха напуснали Ке дьо л'Орлож и че минаваха пред Палатата на правосъдието. Тогава, към средата на моста Сен Мишел, той натисна както винаги с десния си крак ламаринената плоча, която затваряше клетката. Незабавно нещо се задействува и плочата се отмести безшумно. Можда да констатира, че се намира точно между двете колела.

Целият нащрек, той изчака. Колата изкачи булевард „Сен Мишел“. Спря на кръстопътя Сен Жермен. Конят на една товарна кола бе паднал. При спрялото движение много бързо стана задръстване от файтони и омнибуси.

Арсен Люпен подаде глава. До неговата бе спряла и една друга кола на съда. Той повдигна още главата си, постави крак на една от спиците на голямото колело и скочи на земята.

Кочияшът го видя, прихна да се смее, после понечи да извика, ала гласът му се изгуби сред грохота на превозните средства, които

отново потеглиха. Впрочем Арсен Люпен беше вече далеч.

Той беше пробягал няколко крачки, после на левия тротоар се обърна, огледа се, помая се, сякаш все още не знаеше накъде да поеме. След това решително пхна ръце в джобовете си и с безгрижния вид на шляещ се човек продължи по булеварда.

Времето бе тихо, едно тихо и приятно есенно време. Кафенетата бяха пълни. Той седна на терасата в едно от тях.

Поръча чаша бира и пакет цигари. Изпи чашата на малки глътки; изпуши спокойно една цигара, запали втора. Най-после, вече станал, помоли сервитьора да извика управителя.

Управителят дойде и Арсен Люпен му каза достатъчно високо, за да го чуят всички:

— Съжалявам много, господине, забравих си портмонето. Може би името ми ви е достатъчно известно, за да ми отпуснете кредит за няколко дни: Арсен Люпен.

Управителят го изгледа — мислеше, че се шегува. Но Арсен повтори:

— Люпен, задържан в затвора Санте, в момента — избягал. Смея да вярвам, че това име ви вдъхва пълно доверие.

Той се отдалечи, последван от всеобщ смях, без другият и да помисли да възрази.

Пресече косо улица „Суфло“ и пое по „Сен Жак“. Премина я бавно, като се спираше пред витрините, за да запали цигара на булевард „Пор Роаял“ се огледа, поразпита тоз-оня и се насочи право към улица „Санте“. Високите мрачни стени на затвора скоро се появиха. Минавайки край тях, той стигна до дежурния пазач и свали шапката си:

— Нали това е затворът Санте?

— Да.

— Бих желал да се върна отново в килията си. Колата ме остави по пътя, а не искам да злоупотребявам...

Младият човек промърмори:

— Хайде, човече, върви си по пътя и по-бързо!

— Моля, моля, моят път минава през тази врата. И ако попречите на Арсен Люпен да я премине, това може да ви струва скъпо, приятелю!

— Арсен Люпен! Какви ми ги разправяте?

— Съжалявам, че ми няма визитните картички — каза Арсен, давайки си вид, че ги търси из джобовете.

Пазачът го изгледа от глава до крака поразен. После, без да каже дума, сякаш насила, дръпна звънеца. Тежката желязна врата се откряна.

Няколко минути по-късно директорът изтича до канцеларията, като жестикულიраше и се преструваше на разярен. Арсен се усмихна:

— Хайде, господин директоре, не се правете на по-хитър от мен! Ами как! Погрижват се да ме върнат сам в колата, подготвят едно хубаво задръстване и си мислят, че ще хукна и ще се свържа с приятелите си! Ами двадесетте агенти от полицията, които ме ескортираха пеша, на велосипеди и с файтони? Ох, как само щяха да ме подредят! Нямах да изляза жив! Кажете, господин директоре, на това ли разчитаха?

Той вдигна рамене и прибави:

— Моля ви, господин директоре, да не се занимават с мен. В деня, в който пожела да избягам, няма да имам нужда от никого.

Два дни след това „Еко дьо Франс“, който явно ставаше официалният предвестител за подвизите на Арсен Люпен — казваха, че той е един от главните му акционери, — „Еко дьо Франс“ публикува пълните подробности на този опит за бягство. Дори текстът на разменените бележки между задържания и неговата тайнствена приятелка, средствата, използвани за тази кореспонденция, съучастието на полицията, разходката по булевард „Сен Мишел“, инцидентът в кафене „Суфло“ — всичко бе разгласено. Знаеха, че разследванията на инспектор Дийози сред сервитьорите в ресторанта не бяха дали никакъв резултат. Стана ясно и друго, което показваше безкрайните възможности на този човек: затворническата кола, с която го бяха превозили, беше специално пригодена. С нея бандата му бе заменила една от шестте редовни коли, които обслужват затворите.

Вече никой не се съмняваше в предстоящото бягство на Арсен Люпен. Самият той впрочем категорично го съобщаваше, както се вижда от отговора му на г-н Бувие в деня след инцидента. Той изгледа съдията, който се подиграваше на неговия неуспех, и хладно го увери:

— Чуйте добре, господине, и повярвайте на честната ми дума: този опит за бягство беше част от плана ми за бягство.

— Не разбирам — присмя се съдията.

— Не е необходимо да разбирате.

И тъй като съдията в хода на този разпит, който се появи изцяло в колоните на „Еко дьо Франс“, тъй като съдията се върна отново към следствието си, Люпен се провикна отегчен:

— Боже мой, боже мой, и за какъв дявол! Няма полза от всичките тия въпроси.

— Как няма полза?

— Ами да, след като няма да присъствувам на процеса си...

— Вие няма да присъствувате...

Не, това ми е идея фикс, неотменимо решение. Нищо не може да ме накара да отстъпя.

Една такава сигурност и ежедневно издаваните необяснимо как секретни сведения дразнеха и смущаваха правосъдието. Тук имаше тайни, които само Арсен Люпен знаеше и чието разпространение следователно можеше да се извърши единствено от него. Но с каква цел ги разкриваше и как?

Смениха килията на Арсен Люпен. Една вечер той бе свален един етаж по-долу. Съдия-следователят, от своя страна, приключи следствието и препрати делото в прокуратурата.

Настъпи затишие. Два месеца продължи. Арсен ги прекара изтегнат на леглото си, с лице, почти винаги обърнато към стената. Смяната на килията, изглежда, го бе смазала. Той отказа да приема адвоката си. Едва разменяше по няколко думи с пазачите си.

По време на петнадесетдневката, която предхождаше процеса, той видимо се оживи. Оплака се от липса на въздух. Извеждаха го в двора много рано сутрин, обграден от двама души.

Общественото любопитство обаче не бе намаляло. Всеки ден очакваха новината за бягството му. Почти го желяеха, до такава степен това лице се харесваше на тълпите със своето вдъхновение, с веселието си, с разнообразието, с изобретателния си гений и тайнствения си живот. Арсен Люпен трябваше да избяга. Това беше неизбежно, фатално. Чудеха се, че се е забавил толкова много. Всяка сутрин префектът на полицията питаше своя секретар:

— Е, още ли не е избягал?

— Не, господин префект.

— Значи утре.

В навечерието на процеса един господин се представи в канцеларията на „Гран Журнал“, помоли за среща със съдебния журналист, хвърли визитната си картичка в лицето му и бързо се отдалечи. На картичката бяха написани следните думи: „Арсен Люпен винаги изпълнява обещанията си“.

Съдът започна да заседава в тази обстановка.

Беше пълно с хора. Нямаше човек, който да не желае да види прочутия Арсен Люпен и който да не предугаждаше с наслада как той щеше да си играе с председателя на съда. Адвокати и съдии, журналисти и хора от висшето общество, артисти и светски жени — цял Париж се тълпеше по скамейките на залата.

Валеше. Навън денят бе мрачен и Люпен не се виждаше добре, когато стражата го въведа. Но мудното му държане, начинът, по който се строполи на стола, безразличната и пасивна неподвижност не действаха в негова полза. Неведнъж адвокатът му — този път един от помощниците на метр Данвал, счел за недостойно положението, до което бе докаран — неведнъж адвокатът му го заговорваше. Ала той поклащаше глава и мълчеше.

Секретарят на съда прочете обвинителния акт и след това започна председателят:

— Обвиняеми, станете! Име, фамилия и професия! И като не получи отговор, повтори:

— Името ви? Питам за името ви. Един недодялан и уморен глас произнесе:

— Бодрю, Дезире.

Залата зашумя. Но председателят подхвана отново:

— Бодрю Дезире? А, добре, още едно превъплъщение. Тъй като това е приблизително осмото име, за което претендирате, и то е също тъй фиктивно, както и останалите, ние ще се спрем, ако нямате нищо против, на това на Арсен Люпен, с което сте познат в по-изгодна светлина.

Председателят прегледа бележките си и продължи:

— Защото въпреки всички разследвания бе невъзможно да се доберем до истинската ви самоличност. Вие сте доста оригинален случай на нашето съвременно общество — човек без минало. Не знаем

кой сте, откъде идвате, къде е протекло детството ви, накъсо казано — нищо. Вие изниквате внезапно, неизвестно от каква среда, преди три години, за да се представите като Арсен Люпен, сиреч като една странна смесица от интелигентност и поквара, аморалност и великодушие. Данните, с които разполагаме за вас преди този период, са по-скоро някакви предположения. Възможно е така нареченият Роста, работил преди осем години при илюзиониста Диксън, да не е бил някой друг, а именно Арсен Люпен. Възможно е руският студент, който преди шест години е посещавал лабораторията на доктор Алтие в болницата Сен Луи и който често е изненадвал своя учител с изобретателността на хипотезите си върху бактериологията и със смелостта на опитите си при кожните заболявания, да не е бил някой друг, а именно Арсен Люпен. Арсен Люпен е бил вероятно и учителят по японска борба, който се установи в Париж много преди да се заговори за жиу-жицу. Арсен Люпен, вярваме, е и колоездачът, който спечели голямата награда на Изложението, получи си десетте хиляди франка и не се яви повече. Арсен Люпен може би е и онзи, който спаси толкова хора през малката капандура на Благотворителния базар... и ги обра.

И след малка пауза председателят заключи:

— Това е периодът, който, изглежда, е бил само една старателна подготовка за борбата, подета от вас срещу обществото, едно методично чиракуване, през което вие усъвършенствувахте вашата сила, енергия и ловкост. Признавате ли точността на тези факти?

По време на речта обвиняемият се поклащаше от крак на крак, изгърбен и с отпуснати ръце. На светлината забелязаха, че е отслабнал много, че е с хлътнали бузи, странно изпъкнали скули, землист цвят на лицето, изпътрена с малки червени струпеи и обкръжено от неравна и рядка брада. В затвора той бе значително остарял и посърнал. Нямаше и помен от елегантния силует и младото симпатично лице, чийто портрет вестниците тъй често публикуваха.

Сякаш не бе чул въпроса, който му зададоха. Повториха му го два пъти. Тогава той повдигна очи, като да се замисли, после с голямо усилие промълви:

— Бодрю Дезире.

Председателят на съда започна да се смее.

— Нямам представа каква система на защита сте възприели, Арсен Люпен. Ако сте решили да играете ролята на слабоумен и безотговорен човек, то си е ваша работа. Що се отнася до мен, аз ще продължа към целта, без да ме е грижа за вашите измислици.

И той навлезе в подробностите на кражбите, измамите и фалшификациите, в които обвиняваха Люпен. Понякога разпитваше обвиняемия. Последният изръмжаваше нещо или не отговаряше.

Шествието от свидетели започна. Много бяха незначителните показания, имаше и по-сериозни, но всички притежаваха една обща черта — противоречаха си. Смущаваща неяснота витаеше около дебатите, но когато въведоха главния инспектор Ганимар, интересът се поднови.

И все пак, още в началото, старият полицаи предизвика известно разочарование. Той нямаше вид на стесняващ се човек — животът го бе научил на много неща, — но беше неспокоен, някак не на мястото си. На няколко пъти извърна очи към обвиняемия с видимо смущение. И все пак, с ръце на перилата, той разказваше събитията, в които бе замесен — как 80 е преследвал през Европа, как е пристигнал в Америка. Слушаха го жадно, както биха слушали разказ за най-вълнуващи приключения. Но накрая, след като намекна за разговорите си с Арсен Люпен, на два пъти замлъкна — разсеян, объркан.

Явно бе, че с друга мисъл е зает. Председателят му каза:

— Ако ви е зле, по-добре ще е да прекъснем показанията.

— Не, не само че...

Той замълча, изглежда дълго и старателно обвиняемия, после каза:

— Искam разрешение да разгледам обвиняемия по-отблизо. Тук има нещо тайнствено, което искам да изясня.

Той се приближи, разгледа го още по-продължително, с цялото си внимание, после се върна на свидетелското място. Оттам, с почти тържествен тон, заяви:

— Господин председателю, твърдя, че човекът пред мен не е Арсен Люпен.

Дълбоко мълчание посрещна тези думи. Отначало смутен, председателят се развика:

— Как така, какво говорите! Вие сте луд! Инспекторът пак повтори, без да бърза.

— На пръв поглед може да се излъжеш от беглата прилика, която наистина съществува, признавам, но малко повече внимание и носът, устата, косите, цветът на кожата... — това не е Арсен Люпен. А очите! Имал ли е той някога очи на алкохолик?

— Моля, моля, изяснете се. Какво твърдите, свидетелю?

— Знам ли? Трябва да е поставил тук вместо себе си някой клетник, когото щяхме да осъдим. Освен ако не е съучастник.

Викове, смях, възклицания избухнаха от всички страни при този внезапен поврат. Председателят на съда нареди да извикат съдия-следователя, директора на затвора, пазачите и прекъсна заседанието.

При възобновяването му г-н Бувиe и директорът, поставени пред обвиняемия, декларираха, че между Арсен Люпен и този човек има само едно много общо сходство на чертите.

— И тогава — провикна се председателят, — кой е този човек? Откъде идва? Как е попаднал в ръцете на правосъдието?

Въведоха двамата надзиратели от затвора. Смайващо противоречие — те познаха задържания, когото бяха пазили. Председателят на съда си отдъхна. Но един от пазачите продължи:

— Да, да, струва ми се, че е наистина той.

— Как така — струва ви се?

— Ами аз почти не съм го виждал. Предадох ми го една вечер и от два месеца той все лежи, обърнат към стената.

— А преди тези два месеца?

— А, преди той не беше в килия 24. Директорът на затвора уточни:

— Сменихме килията на задържания след опита му за бягство.

— Но вие, господин директоре, не сте ли го виждали през тези два месеца?

— Нямах случай да го видя... той беше спокоен.

— И този човек не е задържаният, който ви бе предаден?

— Не.

— Тогава кой е?

— Не мога да кажа.

— Ние сме изправени пред една замяна, която е била извършена преди два месеца. Как си го обяснявате?

— Невъзможно е.

— Тогава?

От немай-къде председателят се обърна към обвиняемия и с подкупващ глас запита:

— Обвиняеми, можете ли да ми обясните как и откога сте в ръцете на правосъдието?

Изглежда, че благосклонният тон смекчи недоверието на човека и го накара да бъде по-разбран. Той се опита да отговори. Накрая, ловко и внимателно разпитан, успя да скалъпи няколко фрази, от които ето какво излизаше: преди два месеца бил заведен в следствения затвор на полицията. Прекарал там нощта и утрото. Имал всичко на всичко седемдесет и пет сантима и бил освободен. Но като минавал през двора, двама пазачи го хванали за ръцете и го отвели до затворническата карета. Оттогава живее в килия 24, не е нещастен... хранят добре... и спането го бива. Така че не протестираше...

Всичко изглеждаше правдоподобно. Сред смехове и необикновено оживление председателят отложи делото за друга сесия, след допълнителна анкета.

Анкетата незабавно установи факта, регистриран в затворническия дневник: осем седмици по-рано едно лице, наречено Бодрю Дезире, бе преспало в следствения затвор на полицията. Освободен на следващия ден, той го напуснал в два часа следобед. Обаче в същия този ден, в два часа, разпитан за последен път, Арсен Люпен излязъл от разпита и потеглил със затворническата карета.

Пазачите ли бяха сгрешили? Може би измамни от приликата, в миг на невнимание, те бяха сбъркали този човек с техния затворник? Наистина трябва да са проявили недопустимо за поста им безгрижие.

Беше ли планирана предварително замяната? Освен че местонахождението правеше операцията почти неосъществима, би трябвало и Бодрю да е съучастник, който урежда арестуването си с единствената цел да заеме мястото на Арсен Люпен. Но тогава как така един план, построен върху серия от невероятни случайности, непредвидени срещи и фантастични грешки, бе успял?

Прекараха Дезире Бодрю и през антропометричната служба: нямаше фиш, отговарящ на неговото описание. А освен това лесно откриха следите му. Беше известен в Курбьовоа, в Аниер, в Льовалоа.

Живеел от милостиня и спял в една от онези вехтошарски колиби, струпани до бариерата Терн. Но от една година бил изчезнал.

Да е бил нает от Арсен Люпен? Нищо не даваше основание да се мисли така. А и тъй да беше, пак нямаше да се узнае повече за бягството на затворника. Чудото си оставаше. От двадесетте хипотези, които се опитваха да го обяснят, нито една не бе задоволителна. Единствено в бягството нямаше съмнение. Бягство необяснимо, вълнуващо, в което и общественото мнение, и правосъдието чувствуваха усилието на една дълга подготовка, комбинация от чудесно преплетени действия, чийто край оправдаваше гордото предсказание на Арсен Люпен: „Няма да присъствувам на своя процес“.

След цял месец старателни издирвания загадката си остана неизяснена. И все пак не можеха да задържат безкрайно този клетник Бодрю. Да го осъдят би било смешно: какви обвинения имаха срещу него? Освобождаването му бе подписано от съдия-следователя. Но началникът на полицията нареди да го наблюдават усилено.

Идеята беше на Ганимар. От негова гледна точка, нямаше нито съучастничество, нито случайност. Бодрю беше инструмент, който Арсен Люпен бе използвал с необикновената си изобретателност. Чрез освобождения Бодрю щяха да се доберат до Арсен Люпен или поне до някого от неговата банда.

Причислиха към Ганимар двамата инспектори Фоланфан и Дийози и в едно мъгляво януарско утро вратите на затвора се отвориха пред Бодрю Дезире.

Той изглеждаше смутен отначало и се движеше като човек, който няма точна представа как ще използва времето си. Мина по улица „Санте“ и улица „Сен Жак“. Пред дюкянчето на един вехтошар свали сакото и жилетката си, продаде жилетката за няколко сантима, облече пак сакото и си тръгна.

Пресече Сена. При Шатле го подмина един конен омнибус. Поиска да се качи. Нямаше места. Контрольорът го посъветва да си вземе номер и той влезе в чакалнята.

В този момент Ганимар извика двамата си колеги и без да изпуска от поглед спирката, бързо им нареди:

— Спрете някоя кола... не, по-добре две. Аз ще бъда с единия от вас и ще продължим да го следим.

Мъжете се подчиниха. Но Бодрю не се появяваше. Ганимар се приближи: в залата нямаше никой.

— Какъв съм идиот — изпъшка той, — забравих за втория изход.

Чрез един вътрешен коридор чакалнята бе наистина свързана с улица „Сен Мартен“. Ганимар се втурна. Пристигна точно навреме — забеляза Бодрю в дилижанса „Батиньол — Ботаническата градина“, който завиваше зад ъгъла на улица „Риволи“. Изтича и го стигна. Но бе загубил двамата си агенти. Трябваше сам да продължи преследването.

В яростта си бе готов да го хване за яката без всякакви формалности. Така нареченият слабоумен не го ли бе разделил предумишлено и с изобретателна хитрост от помощниците му.

Загледа се в Бодрю. Той дремеше на скамейката и главата му се люшкеше насам-натам. С тази леко отворена уста, лицето му имаше невъобразимо тъп вид. Не, това не бе противник, който да изиграе стария Ганимар. Случайност, това е.

На кръстовището на Галери Лафайет човекът скочи в трамвая за Ла Мюет. Изминаха булевард „Осман“, авеню „Виктор Юго“. Бодрю слезе чак на спирката Ла Мюет. И с небрежна стъпка навлезе в Булонския лес.

Той минаваше от една алея в друга, връщаше се, отдалечаваше се. Какво търсеше? Имаше ли цел?

След цял час скитане изглеждаше изтощен от умора. Мястото, разположено недалеч от Отьой, на брега на едно малко, скрито сред дърветата езеро, беше свършено пусто. Измина половин час. Изгубил търпение, Ганимар реши да завърже разговор.

И така, той се приближи и седна до Бодрю. Запали цигара, зарисува с бастуна си кръгчета по пясъка и рече:

— Не е топло.

Мълчание. И внезапно в тишината избухна смях, ала весел, щастлив смях, смях на дете, което се киска и не може да се спре. Ясно, осезаемо, Ганимар почувствува как косите му се изправят по настръхналата кожа на черепа му. Този смях, този пъклен смях, който така добре познаваше...

Той сграбчи човека за ръкавите на палтото и го загледа втренчено, яростно, много по-внимателно, отколкото в съда, и наистина не видя същия човек. Това беше той, но в същото време беше другият, истинският.

Озарен от някаква съучастническа воля, той виждаше отново пламенните очи, попълваше измършавялото лице, виждаше истинската плът под похабената кожа, истинската уста през гримасата, която я деформираше. И очите бяха на другия, и устата, и най-вече изразът на лицето — рязък, жив, подигравателен, одухотворен, така ясен и така млад!

— Арсен Люпен, Арсен Люпен — промълви той.

И изведнъж, обзет от ярост, го стисна за гушата и се опита да го събори. Въпреки петдесетте си години, той бе необичайно силен, докато противникът му изглеждаше все още зле. И освен това — какъв триумф, ако успееше да го върне обратно.

Борбата бе кратка. Арсен Люпен слабо се отбраняваше и Ганимар изостави битката почти със същата скорост, с която я бе започнал. Дясната му ръка висеше безжизнена, вцепенена.

— Ако ви учеха на жиу-жицу в Ке дез Орфевр — заяви Люпен, — щеше да знаеш, че този удар се нарича юди-ши-ги на японски.

И хладно добави:

— Една секунда още и ръката ти щеше да е счупена, а ти щеше да си си получил заслуженото. Как ти, стар приятел, когото ценя, пред когото разкривам спонтанно своето инкогнито, ти злоупотребяваш с моето доверие! Не е хубаво така!... Е, хайде, какво ти е?

Ганимар мълчеше. Това бягство, за което се смяташе отговорен — не бе ли той, който със сензационните си показания бе въвел правосъдието в заблуда, — това бягство му се струваше като позорно петно в кариерата му. Една сълза се изтърколи към сивите му мустаци.

— Е, боже мой, Ганимар, не дразни жлъчката си: ако ти не беше проговорил, щях да уредя друг да го стори. Помисли, можех ли да допусна да осъдят Бодрю Дезире?

— Тогава — промълви Ганимар — значи ти си бил там. И самият ти си тук.

— Аз, все аз, само аз.

— Възможно ли е?

— О, не е нужно да си магьосник. Достатъчно е, както каза и любезният председател на съда, да се подготвяш десетина години, за да си готов за всички случаи.

— Но лицето ти? А очите ти?

— Сам разбираш, че ако работих осемнадесет месеца в Сен Луи с доктор Алтие, то не беше от любов към изкуството. Мислех, че този, който един ден ще има честта да се нарича Арсен Люпен, трябва да се изключи от обичайните закони за външност и самоличност. Външност? Та тя се променя по желание. Една подкожна инжекция с парафин ти подува кожата точно на желаното място. Пироголовата киселина те превръща в мохикан. Сокът на растението „змийско мляко“ те украсява със струпеи и тумори с много сполучлив ефект. Такава и такава химическа процедура действа върху растежа на брадата и косите, а друга — върху тембъра на гласа. — Прибавете към това и два месеца диета в килия 24, хиляди пъти повторените упражнения, за да отворям устата си съобразно тази гримаса, да държа главата си в този наклон и гърба — превит в тази дъга. Накрая 5 капки атропин в очите, за да стане погледът разсеян и обезумял, и номерът е готов.

— Не разбирам как пазачите...

— Преобразяването стана постепенно. Те не можеха да забележат всекидневното развитие.

— А Бодрю Дезире?

— Бодрю Дезире съществува. Това е един невинен бедняк, когото срещнах миналата година и чиито черти наистина приличат малко на моите. Очаквах да го арестуват всеки момент, настаних го на сигурно място и още в началото се заех да открия по какво се различавахме, да прикрия тези черти в себе си, доколкото е възможно. Моите приятели уредиха да постъпи за една нощ в следствения затвор, така че да излезе приблизително по едно и също време с мен и съвпадението да е лесно за установяване. Защото, забележи, трябваше да се разбере кога е минал, без което правосъдието щеше да се пита кой съм аз. А така, предлагайки му този чудесен Бодрю, беше неизбежно, разбираш ли, неизбежно то да не се нахвърли на него и въпреки непреодолимите трудности на една замяна щеше да предпочете да повярва в нея, отколкото да признае невежеството си.

— Да, да, наистина — промълви Ганимар.

— И освен това — възкликна Арсен Люпен — имах в ръцете си един страхотен коз, една карта, измислена от мен още в началото: всички очакваха, че ще избягам. И ето грубата грешка, която допуснахте ти и останалите в тази вълнуваща партия, в която

правосъдието и аз се бяхме обвързали и чийто залог беше моята свобода; вие допуснахте, че съм тласкан пак от самохвалството, че съм опиянен от успехите си като хлапак. Аз, Арсен Люпен, с такава слабост! И както при случая Каорн, вие пак не си казахте: „Щом Арсен Люпен разтръбвява навсякъде, че ще избяга, значи има причини, които го карат да тръби“. Но, дявол го взел, ами разбери най-сетне, че за да избягам... без да бягам, бе нужно предварително да се вярва в бягството, то да бъде основно, абсолютно убеждение, истина, ясна като слънцето. И това стана по моя боля. Арсен Люпен ще избяга, Арсен Люпен няма да присъствува на процеса си. И когато ти стана, за да кажеш: „Този човек не е Арсен Люпен“, щеше да бъде неестествено всички да не повярват веднага, че не съм Арсен Люпен. Ако само един се бе усъмнил, ако само един бе изказал простото подозрение: „Ами ако е Арсен Люпен?“, бях загубен още в същата минута. Трябваше да се надвесят над мен не с мисълта, че не съм Арсен Люпен, както ти го направи — ти и останалите, а в мисълта, че може да съм Арсен Люпен и тогава щяха да ме разпознаят, въпреки всички предпазни мерки. От логична и психологична гледна точка никому не можеше да хрумне тави най-обикновена простичка мисъл.

Той сграбчи внезапно ръката на Ганимар.

— Хайде, Ганимар, признай че осем дни след нашата среща в затвора ти ме очакваше в четири часа в дома си, както те бях помолил.

— А твоята затворническа карета? — попита Ганимар, избягвайки отговора.

— Блъф! Моите приятели поправиха набързо и замениха тази стара и излязла от употреба кола, с цел да успеят. Но аз знаех, че идеята е осъществима само с помощта на изключителни обстоятелства. И все пак сметнах за нужно да приключа с този опит за бягство и да му дам най-голямата гласност. Първото смело запланувано бягство придаваше на второто стойността на предварително осъществено бягство.

— Значи пурата...

— Издълбана от мен, както и ножа.

— А бележките?

— Написани от мен.

— А тайнствената кореспонденция?

— Тя и аз сме едно. Мога да пиша с всякакви почерци. Ганимар се замисли за малко и възрази:

— Как е възможно, когато в антропометричната служба направиха фиш на Бодрю, да не забележат, че той съвпада с този на Арсен Люпен.

— Няма фиш за Арсен Люпен.

— Хайде де!

— Или поне е фалшив. Това е въпрос, който изучавах дълго време. Системата Бертийон съдържа първо визуалното описание — а ти виждаш, че то не е непогрешимо — и след това описание на размерите — размери на главата, пръстите, ушите и т.н. Срещу това нищо не може да се направи.

— Тогава?

— Тогава трябваше да се плати. Още преди завръщането ми от Америка един чиновник от тази служба прие известна сума, за да „сбърка“ един от моите размери. Това бе достатъчно да се отклони цялата система към случай, диаметрално противоположен на този, до който би трябвало да се стигне. Фишът Бодрю не трябваше да съвпада фиша Арсен Люпен.

Отново настъпи мълчание, после Ганимар попита:

— А сега какво ще правиш?

— Сега — възкликна Люпен — ще си почивам, ще се подложа на режим с усилено хранене и постепенно ще стана отново аз. Много е хубаво да си Бодрю или друг някой, да сменяш като риза самоличността си и да избираш външния си вид, гласа, погледа, почерка си. Но се стига дотам, че вече сам не можеш да се познаеш, а това е доста печално. В момента изпитвам туй, което трябва да изпитва човек, загубил сянката си. Ще се търся... и ще се намеря.

Той се поразходи напред-назад. Лек здрач проникваше вече в дневната светлина. Той спря пред Ганимар.

— Мисля, че няма какво повече да си кажем?

— Има — отговори инспекторът. — Бих желал да зная дали ще разкриеш истината за твоето бягство... Грешката, която сторих...

— О, никой никога няма да узнае, че освободеният е бил Арсен Люпен. Имам твърде голям интерес да трупам около себе си тайнствен мрак, за да не запазя почти чародейния характер на това бягство. Така

че не се бой от нищо, скъпи приятелю, и сбогом. Ще вечерям навън и едва ще имам време да се преоблека.

— Мислех, че копнееш за почивка!

— Уви! Има светски задължения, от които не можеш да избягаш.

Почивката — от утре.

— И къде пък ще вечеряш?

— В английското посолство.

IV

ТАЙНСТВЕНИЯТ ПЪТНИК

Предната вечер бях изпратил колата си в Руан. Трябваше да я догоня с влак и отида при приятели, които живеят на брега на Сена.

Но в Париж, няколко минути преди да тръгне влакът, в купето ми нахлуха седмина господа; петима от тях пушеха. Колкото и кратко да е пътуването с влак, перспективата да го осъществя в такава компания ми бе неприятна, още повече че вагонът бегие стар модел и нямаше коридор. Взех пардесюто си, вестниците, разписанието на влаковете и се приютих в едно от съседните купета. Там имаше една дама. При вида ми тя прояви недоволство, което не ми убегна, и се наведе към някакъв господин, застанал на стъпалото, навярно съпругът ѝ, който я бе придружил до гарата. Господинът ме изгледа и оценката ми се стори добра, защото той заговори на жена си с усмивка, както се успокоява уплашено дете. Тя се усмихна на свой ред и ме погледна приятелски, сякаш внезапно разбрала, че съм от тези галантни мъже, с които една жена може да остане в продължение на два часа затворена в малка кутия от шест квадратни фута, без да има от какво да се страхува.

Съпругът ѝ каза:

— Няма да ми се сърдиш, мила, но имам спешна среща и не ще мога да изчакам.

Той я прегърна нежно и си отиде. Жена му му изпрати през прозореца няколко дискретни въздушни целувки и размаха кърпичката си.

Но ето че се чу локомотивната свирка. Влакът потегли.

Точно в този момент, въпреки протестите на служителите. Вратата се отвори и някакъв мъж нахълта в купето ни. Моята спътничка, която в това време беше станала и подреждаше нещата си по мрежите, извика ужасено и падна на седалката.

Всъщност видът на новодошлия и поведението му би трябвало по-скоро да смекчат лошото впечатление, създадено от неговата постъпка. Коректен, почти елегантен — вратовръзка, издаваща добър

вкус, чисти ръкавици, енергично лице... Но къде бях виждал това лице? Защото нямаше място за съмнение — бях го виждал. Или най-малкото — спомнях си го като за човек, чийто портрет бях виждал много пъти, без някога да съм разглеждал оригинала. И в същото време чувствах колко е безполезно да напрегам паметта си, тъй нетраен и смътен бе този спомен. Но като насочих вниманието си към дамата, бях поразен от нейната бледност и от разстроеното ѝ лице. Тя гледаше с истински ужас своя съсед бяха седнали от една и съща страна и аз установих, че едната ѝ ръка, разтреперана, се плъзгаше към малката пътна чанта, поставена на седалката на двадесетина сантиметра от коленете ѝ. Най-после тя я достигна и нервно я издърпа към себе си.

Погледите ни се срещнаха и в очите ѝ прочетох такова безпокойство и тревога, че не успях да се въздържа и я попитах:

— Лошо ли ви е, госпожо?... Да отворя прозореца?

Без да ми отговори, тя посочи плахо към човека. Усмихнах се, както бе направил и нейният съпруг, вдигнах рамене и ѝ обясних със знаци, че няма от какво да се страхува, тъй като съм при нея и че господинът ми се струва съвсем безопасен.

В този момент той се обърна към нас, огледа ни един по един от глава до пети, намести се дълбоко в ъгъла са и не помръдна повече.

След известно мълчание дамата, събрала сякаш, цялата си енергия, за да извърши някаква отчаяна постъпка, ми каза с почти неразбираем глас:

— Знаете ли кой е във влака пи?

— Кой?

— Но той... той... уверявам ви. Кой той?

— Арсен Люпен.

Тя не изпускаше от поглед пътника и по-скоро към него, отколкото към мен отправяше сричките на това тревожно име.

Той нахлупи шапката си. Криеше смущението си или просто се готвеше да спи.

Възразих:

— Арсен Люпен бе осъден вчера задочно на двадесет години каторжен труд. Малко вероятно е днес да е тъй непредпазлив, че да се показва в обществото. А освен това нали вестниците писаха, че го

видели в Турция тази зима след прословутото му бягство от затвора Санте?

— Той е в този влак — повтори дамата с все по-явното намерение да бъде чута от нашия спътник. — Моят съпруг е заместник-директор на Управлението на затворите и самият гаров комисар ни каза, че търсят Арсен Люпен.

— Но това не е причина...

— Срещнали са го в чакалнята на Па Пердю. Взел си е билет първа класа за Руан.

— Лесно е било да го хванат.

— Изчезнал. Контрольорът на входа не го е видял, но предполагат, че е минал през перона за предградието и се е качил в експреса, който заминава десет минути след нашия.

— Тогава щяха да го заловят.

— А ако в последния момент той е слязъл от експреса, за да дойде тук, в нашия влак... както е вероятно... както е сигурно?

— Тогава тук ще го заловят. Защото служителите и полицаите не са пропуснали да отбележат това преминаване от единия влак в другия и щом пристигнем в Руан, просто ще си го приберат.

— Него — никога! Той пак ще намери начин да се изплъзне.

— В такъв случай му пожелавам добър път!

— Да, но какво ли не може да стори в това време!

— Какво?

— Знам ли? Всичко може да се очаква!

Тя беше много възбудена и положението наистина оправдаваше донякъде тази нервна свръхвъзбуда. Почти без да искам, й рекох:

— Има наистина странни съвпадения... Но успокойте се. Ако приемем, че Арсен Люпен е в един от тези вагони, той ще си стои кротко и вместо да си навлича нови неприятности, ще мисли само как да избегне опасността, която го грози.

Думите ми съвсем не я успокоиха. Все пак тя замълча — от страх вероятно да не изглежда нескромна.

Що се отнася до мен, аз разтворих вестниците и прочетох протоколите от процеса срещу Арсен Люпен. Тъй като не съдържаха нищо, което да не бе вече известно, не ме заинтересуваха много. Освен това бях уморен, бях спал зле, чувствавах как клепачите ми натежават и главата ми клюма.

— Но, господине, няма да заспivate! Дамата издърпа възмутено вестниците ми.

— Не, разбира се — отвърнах. — Нямам никакво желание.

— Това ще бъде крайно непредпазливо — укори ме тя.

— Крайно непредпазливо — повторих аз.

Борех се енергично със съня, вперил поглед в пейзажа, в облаците, които браздяха небето. И скоро всичко това се замъгли в пространството, образите на възбудената дама и заспалия господин се изтриха от съзнанието ми и в мен настъпи големият, дълбок покой на съня.

Изпълниха го несъдържателни и леки сънища, в които участвуваше и някакво същество в ролята и с името на Арсен Люпен. То действуваше в далечината, натоварило на гръб скъпоценни предмети, преминаваше през стени и опразваше замъци.

Но силуетът на това същество, което вече не беше Арсен Люпен, се конкретизира. То идваше към мен, ставаше все по-голямо, скачаше във вагона с необикновена лекота и се стоварваше право на гърдите ми.

Силна болка... сърцераздирателен вик. Събудих се. Човекът, пътникът, с коляно на гърдите ми, ме стискаше за гърлото.

Видях всичко това смътно, защото очите ми бяха зачервени от кръв. Видях дамата да се гърчи в един ъгъл, изпаднала в нервна криза. Не се и опитах да се съпротивлявам. Впрочем не бих имал и сила: слепоочията ми бучаха, задушавях се... хърках... минута още... и бях удушен.

Човекът сигурно го почувствува. Отпусна хватката си. Без да се отдалечава, с дясната ръка той взе въже, на което беше направил плъзгащ се възел, и с рязко движение стегна двете ми китки. За миг бях здраво вързан, със запушена уста, обездвижен.

Той извърши тази операция по най-естествения начин, с лекота, която разкриваше майстора и професионалиста в кражбата и престъплението. Нито една дума, нито едно припряно движение. Хладнокръвие и смелост. И аз бях там, на седалката, овързан като мумия, аз — Арсен Люпен!

И наистина имаше на какво да се смее човек. Въпреки цялата сериозност на обстоятелствата, не можех да не оценя колко ирония и чар имаше в това положение. Арсен Люпен набит като новак, обран

като първия срещнат защото, разбира се, бандитът ме лиши от кесията и портфейла ми! Арсен Люпен — и той жертва на свой ред, изигран, победен... Какво приключение!

Оставаше дамата. Той даже не ѝ обърна внимание. Задоволи се да прибере малката чанта на пода и да извади бижутата, портмонето, златните и сребърните дреболии в нея. Дамата, отвори едното си око, трепна от ужас, свали пръстените си и ги подаде на човека, сякаш за да му спести ненужните усилия. Той все пръстените и я погледна: тя припадна.

Тогава, все така мълчалив и спокоен, без да се занимава повече с нас, той се върна на мястото си, запали цигара и се зае да разглежда задълбочено, съкровищата, които си бе извоювал — оглед, който, изглежда, напълно го задоволи.

Аз бях много по-малко доволен. Не говоря за дванадесетте хиляди франка, които ми бе незаконно отнел, това е загуба, която приемах само временно и разчитах, че тези дванадесет хиляди франка ще бъдат отново в мои ръце в най-къс срок, както и твърде важните документи, които съдържахше моят портфейл: проекти, сметки, адреси, списък на сътрудници, компрометиращи писма. Но в момента ме тормозеше една много по-неотложна и сериозна грижа:

Какво щеше да стане?

Както се досещате, раздвижването на духовете от моето преминаване през гарата Сен Лазар не ми бе убегнало. Бях поканен от приятели, които посещавах под името Гийом Берла и за които сходството ми с Арсен Люпен бе извор на сърдечни шеги. Още не бях успял да се гримирам на спокойствие, а вече съобщавах, че съм пристигнал. Освен това бяха видели един мъж да се втурва от експреса в бързия влак. Кой е този мъж, ако не Арсен Люпен? Следователно неизбежно, предопределено беше комисарят на полицията в Руан, предупреден е телеграма и подпомогнат от солиден брой почтени агенти, да очаква влака, да разпита подозрителните пътници и да предприеме педантичен преглед на вагоните.

Предвиждах всичко това и не бях много развъълнуван. Бях сигурен, че полицията в Руан няма да е по-проницателна от Парижката и че ще успее да се измъкна незабелязан — та не беше ли достатъчно да покажа небрежно на изхода картата, си на депутат, благодарение на която вече бях вдъхнал пълно доверие на контрольора на гара Сен

Лазар? Но колко се бяха променили нещата! Невъзможно бе да използвам обичайните си трикове. В един от вагоните комисарят щеше да открие господин Люпен — една благоприятна случайност му го пращаше с вързани ръце и крака, покорен като агънце, пакетиран, съвсем готов. Оставаше му само да получи пратката, както се получава пощенски колет от гарата — кошница с плодове и зеленчуци или дивеч.

А за да избегна тази неприятна развръзка, какво можех да сторя, омотан в моите върви?

И бързият влак летеше към Руан, единствена и недалечна станция, профучавайки край Вернон и Сен Пиер.

И един друг проблем ме заинтригува, там не бях тъй пряко заинтересуван, но неговото разрешение събуждаше професионалното ми любопитство. Какви бяха намеренията на моя спътник?

Ако бях сам, той би имал време да слезе преспокойно в Руан. Но дамата? Още щом се открехнесе вратата, дамата тъй послушна и смирена в момента — щеше да крещи, да беснее, да вика за помощ.

Ето кое ме озадачаваше: защо не я бе обезвредил като мен? Това би му позволило да изчезне, преди да бъде забелязано двойното му злодеяние.

Той продължаваше да пуши, вперил поглед в простора, набразден от полегатите капки на започващия дъжд. Обърна се веднъж все пак, взе моя указател и направи справка.

Що се отнася до дамата, тя се мъчеше да остане в безсъзнание, за да успокои врага. Но пристъпи на кашлица от тютюневия дим опровергаваха този припадък.

Що се отнася до мен, не се чувствавах никак добре, бях много изморен. И мислех... комбинирах...

Пон-дьо-л'Арш, Оасел... Влакът бързаше, радостен, опиянен от скоростта.

Сент-Етиен... В този момент човекът стана, направи две крачки към нас, на което дамата побърза да отвърне с нов вик и несимулиран припадък.

Но каква беше неговата цел? Той свали прозореца откъм пас. Дъждът сега валеше яростно и видът му говореше за досадата, задето няма ни чадър, ни пардесю. Той погледна мрежите: чадърът на дамата бе там. Взе го. Взе и моето пардесю и го облече.

Пресичахме Сена. Той подви крачолите на панталоните си, после се наведе и вдигна външното резе.

Щеше ли да се хвърли на пътя? При тази скорост това би било сигурна смърт. Навлязохме в тунела, прокаран под склона Сент Катрин. Човекът отвори малко вратата и опипа с крак първото стъпало. Каква лудост! Мракът, пушекът и страшният шум придаваха нещо фантастично на един такъв опит. Но внезапно влакът се забави, спирачките се противопоставиха на усилието на колелетата. За минута ходът стана нормален, още намаля. Без съмнение в тази част на тунела се извършваха поправки и укрепване на пътя, които налагаха забавен ход на влака — от няколко дни може би, и човекът го знаеше.

Достатъчно му бе да постави другия крак на стъпалото, да слезе на второто и да си отиде спокойно, като предварително спусне външното резе и затвори вратата на купето, разбира се. Едва бе изчезнал и нахлу светлина. Навлязохме в една долина. Още един тунел и бяхме в Руан.

Дамата веднага се съвзе и първата ѝ грижа бе да се жалва за бижутата си. Помолих я с поглед. Тя разбра и ме освободи от кърпата, която ме душеше. Искаше да развърже и вървите, но аз ѝ попречих.

— Не, не, полицията трябва да види нещата, както са си. Искам полицията да се запознае със стила на този негодник.

— А ако дръпна алармения звънец?

— Твърде късно! Затова трябваше да се помисли, докато той ме нападаше.

— Но той щеше да ме убие! Ах, господине, нали ви казах, че пътува в този влак! Познах го веднага по портрета му. И ето че замина с моите бижута.

— Ще го намерят, не се бойте.

— Да намерят Арсен Люпен? Никога!

Това зависи от вас, госпожо. Слушайте. Още с пристигането бъдете на вратата, викайте, вдигайте шум. Ще дойдат полицаи и служители. Тогава им разкажете това, което видяхте, с няколко думи, нападението, на което бях жертва, и бягството на Арсен Люпен, дайте описанието му — мека шапка, чадър — вашият, сиво пардесю, вталено.

— Вашето — поправи ме.

— Как моето? Не, неговото. Аз нямах.

— Стори ми се, че той нямаше, когато се качи.

— Напротив, имаше... освен ако не е било някоя дреха, забравена на багажника. Във всички случаи той беше с нея, когато слезе и това е важното... сиво пардесю, вталено, спомнете си... А, забравих... кажете името си веднага. Постът на вашия съпруг ще стимулира усърдието на тези хора.

Пристигнахме. Тя вече се навеждаше на вратата. Продължих с малко по-силен, почти заповеднически глас, за да се запечатат добре думите ми в съзнанието ѝ:

— Кажете и моето име, Гийом Берла. Ако трябва, кажете, че ме познавате... Това ще ни спечели време... трябва да се ускори предварителното разследване... важното е да се проследи Арсен Люпен... Вашите бижута... Да не сбъркате? Гийом Берла, приятел на съпруга ви.

— Ясно... Гийом Берла.

Тя вече викаше и размахваше ръце. Влакът още не беше спрял, когато един господин, последван от няколко други, се качи. Критичният миг бе настъпил.

Дамата викаше задъхана:

— Арсен Люпен... той ни нападна... открадна бижутата ми... Аз съм г-жа Рьоно... съпругът ми е заместник-директор на Управлението на затворите... А, ето и брат ми, Жорж Ардел, директор на банката Креди Руане... трябва да го познавате...

Тя прегърна един млад мъж, който току-що се бе присъединил към нас и когото комисарят поздрави, и занарежда, потънала в сълзи:

— Да, Арсен Люпен... докато господинът спеше, той се хвърли да го души... Г-н Берла, приятел на моя съпруг.

Комисарят запита:

— А къде е сега Арсен Люпен?

— Скочи от влака в тунела близо до Сена.

— И вие сте сигурна, че това бе той?

— Дали съм сигурна? Веднага го познах. Впрочем видели са го на гара Сен Лазар. Беше с мека шапка.

— Не... с шапка от твърд филц, като тази — поправи я комисарят, сочейки моята.

— Мека шапка, твърдя това — повтори г-жа Рьоно, — и сиво вталено пардесю.

— Наистина — додаде комисарят — в телеграмата е казано: сиво вталено пардесю с яка от черен велур.

— Точно така, с яка от черен велур — викна триумфално г-жа Рьоно.

Отдъхнах си. Ах, каква любезна, каква прекрасна приятелка имах в нейно лице.

В това време полицейските агенти ме бяха освободили от моите върви. Захапах силно устните си и ми потече кръв. Превит на две, с кърпичка пред лицето, както подхожда на човек, стоял дълго в неудобно положение, който носи на лицето си кървавия отпечатък на кърпата, с която са запушили устата му, рекох на комисаря с отпаднал глас:

— Господине, това беше Арсен Люпен, няма съмнение... Ако побързате, ще го заловите... Смятам, че мога да ви бъда полезен.

Вагонът, който трябваше да послужи за разследванията на полицията, беше откачен. Влакът продължи за Хавър. Заведоха ни в кабинета на началник-гарата през любопитната тълпа, задръстила перона.

В този момент се поколебах. Можех под някакъв предлог да се отдалеча, да намеря автомобила си и да се измъкна. Беше опасно да чакам. Един инцидент, една телеграма от Париж и бях загубен.

Да, а моят крадец? Оставен на собствените си сили, в не особено познат край, не можех да се надявам да го догоня.

— Ба, да опитаме картите — казах си аз — и да останем. Партията е трудна за печелене, но пък е толкова забавна. Струва си.

И тъй като ни помолиха да повторим първоначалните си показания, възкликнах:

— Господин комисар, в момента Арсен Люпен набира преднина. Колата ми е пред гарата. Ако ми направите удоволствието да се качите, ще опитаме...

Комисарят хитро се усмихна.

— Идеята не е лоша... толкова не е лоша, че в момента се изпълнява.

— Ами!

Да, господине, двама агенти заминаха с велосипеди... от доста време вече.

— Но къде?

— На самия изход на тунела. Там ще търсят следи, свидетелски показания и ще поемат по дирята на Арсен Люпен.

Не се въздържах и свих рамене.

— Дватама агенти няма да намерят нито следи, нито свидетелски показания.

— Наистина ли?

— Арсен Люпен е натъкмил нещата така, че никой да не го види, като излиза от тунела. Хванал е първия попаднал му път и оттам...

— Оттам в Руан, където ще го пипнем.

— Няма да иде в Руан.

— Тогава ще остане в околностите, където е още по сигурно...

— Няма да остане в околностите.

— О-хо! И къде ще се скрие? Извадих часовника си.

— В този момент Арсен Люпен броди около гара Дарнетал. В десет и петдесет, т.е. след двадесет и две минути ще вземе влака от Руан през гара Север за Амиен.

— Мислите ли? И откъде знаете?

— О, много просто. В купето Арсен Люпен направи справка в моето разписание. Защо? Има ли недалеч от мястото, където изчезна, друга жп линия, гара на тази линия и влак, който да спира на тази гара? И аз прегледах разписанието. Оттам зная.

Наистина, господине каза комисарят, — прекрасен извод. Каква компетентност!

Увлечен от идеята си, бях допуснал грешката да се покажа много вещ. Той ме изгледа с изненада и ми се стори, че в него се промъкна някакво съмнение. О, съвсем слабо съмнение, защото изпратените навсякъде фотографии от прокуратурата бяха твърде лоши и представяха един много различен Люпен от този, който стоеше пред очите му, за да е възможно да го познае. И все пак той бе смутен и смътно разтревожен.

Настъпи мълчание. Нещо двусмислено и несигурно спираше думите ни. Самият аз бях притеснен. Щеше ли да се обърне шансът против мен? Овладеявайки се, започнах да се смея.

— Боже мой, нищо не прищипорва така проникателността на човека, както загубата на един портфейл и желанието да си го възвърне. И ми се струва, че ако бъдете така добър да ми дадете двама от вашите агенти, те и аз може би ще успеем...

— О, моля ви, господин комисар — възкликна г-жа Рьоно, — послушайте г-н Берла.

Намесата на моята възхитителна приятелка бе решителна. Произнесено от нея, съпругата на влиятелна личност, това име Берла ставаше наистина мое и ми придаваше самоличност, недостъпна за каквото и да е подозрение. Комисарят се изправи:

— Ще бъда много щастлив, господин Берла. Вярвайте ми, ако успеете. Не по-малко от вас държа на арестуването на Арсен Люпен.

Той ме придружи до автомобила. Двамата агенти, които ми представи — Оноре Масол и Гастон Деливе, заеха местата си. Аз се настаних на волана. Механикът ми завъртя манивелата. Няколко секунди по-късно напуснахме гарата. Бях спасен.

Ах, признавам, че като се движех по булевардите, опасващи стария нормандски град, с мощния ход на моята „Моро Лептон“ — тридесет и пет конски сили, не ми липсваше известно чувство на гордост. Моторът хармонично бръмчеше. От двете ми страни дърветата пробягваха назад. Свободен, вън от опасност, оставаше ми само да уредя малките си лични сметки с помощта на тези двама честни представители на силите на реда. Арсен Люпен бе тръгнал да търси Арсен Люпен. Скромни подпорки на обществения ред, Деливе Гастон и Масол Оноре, колко безценна ми бе вашата помощ! Какво щях да правя без вас? Без вас колко пъти щях да избирам неправилния път по кръстовищата. Без вас Арсен Люпен щеше да се излъже и другият щеше да избяга!

Но не всичко бе свършено. Напротив. Оставаше ми първо да заловя индивида и след това да си взема обратно книгата, които ми бе откраднал. В никакъв случай не трябваше двамата ми сподвижници да си навират носа в тези документи, а още по-малко да ги конфискуват. Да си послужи с тях и да действам без тях — ето какво исках, а то не беше лесно.

В Дарнетал ние пристигнахме три минути след като влакът бе минал. Вярно е, остана ми утехата, дето научих, че някакъв индивид в сиво вталено пардесю с яка от черен велур се бе качил в едно купе втора класа с билет за Амиен. Несъмнено първите ми стъпки като полицаи бяха обещаващи.

Деливе ми каза:

— Влакът е експрес и спира чак в Монтеролие-Бюши след деветнадесет минути. Ако не сме там преди Арсен Люпен, той може да продължи за Амиен, както и да се отклони към Клерес и оттам да стигне в Диеп или Париж.

— Колко е до Монтеролие?

— Двайсет и три километра.

— Двайсет и три километра за деветнайсет минути... ще стигнем преди него.

Вълнуваща надпревара! Никога вярната ми „Моро-Лептон“ не е отговаряла на моето нетърпение с повече плам и изправност. Струваше ми се, че ѝ предавам волята си без помощта на лостове и ръчки. Тя споделяше стремежа ми. Одобряваше упоритостта ми. Разбираше моята ненавист към този негодяй Арсен Люпен. Мошеник! Изменник! Щях ли да го надвия? Щеше ли да надхитри още веднъж авторитета, този авторитет, чието олицетворение бях аз?

— Надясно! — викаше Деливе. — Наляво! Напред!

Носехме се току над земята. Километричните камъни изглеждаха като малки страхливи животинчета, които, щом се появяхме, изчезваха.

И внезапно, след един завой на пътя — вихър от пушек — Северният експрес.

Цял километър в напрегната надпревара, броня до броня, неравна битка с ясен край. На финала ние го победихме с двадесет дължини.

За три секунди бяхме на перона пред втора класа. Вратите се отвориха. Слязоха няколко души. Моят крадец — не. Огледахме купетата. Никакъв Арсен Люпен.

— По дяволите! — извиках. — Разпознал ме е в колата, докато се надпреварвахме, и е скочил.

Началник-влакът потвърди това предположение. Той бе видял един човек да се изтърква по насипа на двеста метра от гарата.

— А ето... този, дето преминава прелеза.

Втурнах се, последван от двамата си сподвижници или по-скоро от единия от тях, защото другият — Масол, се оказа изключителен спринтьор. За кратко време разстоянието, което го разделяше от беглеца, чувствително намаля. Човекът го забеляза, прескочи някакъв

плет, търти към един склон и го превали. Мярнахме го и по-далеч: влизаше в една горичка.

Когато стигнахме там, Масол ни чакаше. Той бе решил, че е безполезно да продължава от страх да не ни загуби.

— Поздравявам ви, скъпи приятелю — му казах аз. — След такова бягане нашият човек трябва да е съвсем капнал. В ръцете ни е.

Огледах околностите, като едновременно обмислях как само аз да арестувам беглеца, за да си взема необходимото — нещо, което правосъдието би допуснало само след дълги и неприятни анкети. След туй се върнах при моите другари.

— Ето, не е трудно. Вие, Масол, застанете вляво. Вие, Деливе — вдясно. Оттам ще наблюдавате задната част на горичката и той няма да може да излезе, без да бъде забелязан от вас, освен през този вкопан път, където ще заема позиция. Ако не излезе — аз излизам, и иска — не иска, ще тръгне към единия или към другия. Вие само ще чакате. А, забравих: в случай на тревога — изстрел.

Масол и Деливе се отдалечиха, всеки към своята страна. Щом изчезнаха, съвсем предпазливо навлязох в гората, така че да не бъда нито видян, нито чул. Това беше гъста гора, за лов, прорязана от тесни пътечки, по които можеш да се движиш само приведен, като в тунели от зеленина.

Една от тях достигаше до полянка с мокра трева, запазила следи от стъпки. Последвах ги, като се стараех да се движа през сечището. Отведоха ме до едно хълмче, на което се издигаше полуразрушена хижица с опадала мазилка.

Трябва да е там — помислих си аз. Добре е избран наблюдателният пункт.

Изпълзях до сградата. Лек шум ме предупреди за присъствието му и аз наистина го видях през един отвор, обърнат с гръб към мен.

С два скока бях върху него. Той се опита да се прицели с револвера, който държеше в ръка. Не му оставих време и го повалих на земята така, че двете му ръце останаха под него, а аз натисках с коляно гърдите му.

— Слушай, малкия — му казах в ухото, — аз съм Арсен Люпен. Ти ще ми върнеш веднага, и то доброволно, портфейла и чантичката на дамата, след което те избавям от ноктите на полицията и те пиша приятел. Една дума само: да или не?

— Да — промълви той.

— Толкова по-добре. Хубаво я беше измислил тази сутрин. Ще се разберем ние с тебе.

Станах. Той порови в джоба си, извади един голям нож и се опита да ме удари.

— Глупак! — креснах аз.

С една ръка бях парирал атаката. С другата му нанесох силен удар — „каротидно кроше“ — по сънната артерия. Той се строполи в безсъзнание.

В портфейла си намерих документите и парите. От любопитство взех неговия. На един плик, адресиран до него, прочетох името му: Пиер Онфрей.

Трепнах. Пиер Онфрей, убиецът от улица „Лафонтен“ в Отъой. Пиер Онфрей, който бе удушил г-жа Делбоа и двете ѝ дъщери. Наведох се над него. Да, това беше лицето, което в купето беше събудило спомена за вече виждани черти.

Но времето минаваше. Поставих в един плик две банкноти по сто франка и една картичка с тези думи:

От Арсен Люпен — на добрите му колеги Оноре Масол и Гастон Деливе в знак на признателност.

Поставих плика на видно място по средата на стаята. Отстрани — чантичката на г-жа Рьоно. Можех ли да не я върна на скъпата приятелка, която толкова ми помогна?

Признавам все пак, че извадих всичко, което представляваше някакъв интерес, като оставих само седефения гребен и празното портмоне. По дяволите! Работата си е работа. А и занаятът на съпруга ѝ беше толкова непочтен.

Оставаше човекът. Той се размърдваше вече. Какво трябваше да правя? Нямах право нито да го спася, нито да го осъдя.

Отнех му оръжието и стрелях във въздуха.

— Ония двамата ще дойдат — мислех си. — Да се оправят. Каквото съдбата му е решила, това ще стане.

И се отдалечих тичешком по изровения път.

Двадесет минути по-късно един пряк път, който бях забелязал по време на преследването, ме заведе до моя автомобил.

В четири часа телеграфирах на приятелите си в Руан, че непредвиден инцидент ме принуждава да отложа визитата си. Между нас казано, боя се, като имам предвид това, което им е станало известно сега, че ще бъда принуден да я отложа завинаги. Жестоко разочарование за тях!

В шест часа се завърнах в Париж през Л'Ил — Адам, Анжиен и арката Бино. Вечерните вестници ми известиха, че най-после са успели да задържат Пиер Онфрей.

На следващия ден — да не пренебрегваме предимствата на умно направената реклама — „Еко дьо Франс“ публикува следното сензационно съобщение:

Вчера в околностите на Бюши след многобройни перипетии Арсен Люпен е арестувал Пиер Онфрей. Убиецът от улица „Лафонтен“ бе обрал малко преди това във влака „Париж-Хавър“ г-жа Рьоно, съпруга на заместник-директора на Управлението на затворите. Арсен Люпен е върнал на г-жа Рьоно чантичката, която съдържала бижута, и е възнаградил щедро двамата агенти от полицията, които са го подпомогнали в осъществяването на това драматично арестуване.

V

КОЛИЕТО НА КРАЛИЦАТА

Два-три пъти в годината по повод важни тържества, като бала на австрийското посолство или приемите на лейди Билингетоун, графиня дьо Дрьо-Субиз поставяше на белите си рамене „колието на кралицата“.

Това беше прословутото колие, легендарното колие, което Бомер и Басанж, кралските бижутери, готвеха за мадам дьо Бари, което кардинал дьо Роан-Субиз сметна, че подарява на Мария Антоанета, кралица на Франция, и чиято цялост авантюристката Жана дьо Валоа, графиня дьо ла Мот, накърни в една февруарска вечер през 1785 година с помощта на своя съпруг и съучастника им Рето дьо Вилет.

Ако трябва да бъдем точни, само обковката беше оригинална. Рето дьо Вилет я бе запазил, докато господин дьо ла Мот и жена му пилееха наляво и надясно скъпоценните камъни, тъй брутално измъкнати от гнездата им, прекрасните камъни, тъй грижливо подбирани от Бомер. По-късно, в Италия, той я продаде на Гастон дьо Дрьо-Субиз, племенник и наследник на кардинала, който го бе спасил от разорение по време на прочутия банкрут на Роан Гемене. В памет на своя вуйчо той откупи няколкото диаманта, останали във владение на английския бижутер Джефри, попълни ги с други, далеч не тъй ценни, но със същия размер, и успя да възстанови великолепното „кралско колие“ такова, каквото е излязло от ръцете на Бомер и Басанж.

С тази историческа скъпоценност семейството се бе гордяло в продължение на един век. Макар различни обстоятелства значително да намалиха тяхното състояние, те предпочитаха да съкращават домашните си разходи, отколкото да се лишат от тази кралска и скъпоценна реликва. Сегашният граф държеше на нея по-скоро като човек, който държи на дома на прадедите си. От предпазливост той бе наел за целта една каса в банката Креди Лионе. Отиваше лично да вземе въпросната реликва следобеда на деня, в който жена му решаваше да се накичи с нея, и пак лично я връщаше на другия ден.

Онази вечер на приема в двореца Кастий — приключението датира от началото на века — графинята имаше истински успех и крал Кристиан, в чиято чест бе устроено празненството, забеляза великолепната и красота. Скъпоценните камъни искряха около грациозната шия. Хилядите фасетки на диамантите трептяха под струите на осветлението. Изглеждаше, сякаш никоя освен нея не би могла да носи по-добре, с такава непринуденост и благородство товара на подобен накит.

Това бе двоен триумф, който граф дьо Дрьо оцени дълбоко и за който се поздрави, когато се завърнаха в стаята на стария им дом в предградието Сен Жермен. Той беше доволен от жена си и може би също толкова доволен и от колието, което прославяше рода му цели четири поколения. И жена му се радваше на колието, но с някаква детска суетност, която бе характерна черта на гордия ѝ характер.

Не без съжаление тя сне колието от раменете си и го подаде на съпруга си, който го разгледа с възхита, сякаш не го знаеше. После, след като го постави в червената кожена кутия с герба на кардинала, той премина в съседния кабинет, по-скоро, нещо като ниша, напълно изолирана от стаята, чийто единствен вход беше край леглото им. Както всеки път, той я постави на една доста висока полица, между кутии за шапки и купища бельо. Затвори вратата и се съблече.

Сутринта стана към девет часа с намерението да отиде до банката преди закуска. Облече се, изпи чаша кафе и слезе до конюшните. Там даде нарежданията си. Безпокоеше го един от конете. Накара го да върви и да бяга в тръс из двора. После се върна при жена си.

Тя не бе напускала стаята си и оправяше косите си, подпомогната от своята прислужничка. Попита го: Излизате ли?

— Да... За това надбягване...

— А! Наистина... така е по-разумно...

Той влезе в кабинета. Но след няколко секунди попита, въпреки без каквато и да е изненада:

— Вземали ли сте го, скъпа приятелко? Тя отвърна:

— Как? Не, разбира се, нищо не съм вземала.

— Преместили ли сте го.

— Съвсем не... дори не съм отваряла тази врата. Върна се разстроен и едва разбираемо смотолев:

— Не сте ли?... Не сте вие?... Тогава...

Тя притича и двамата затърсиха трескаво, хвърляха кутиите по земята и разтурваха купищата бельо. А графът повтаряше:

— Безполезно... всичко, което правим, е безполезно. Поставих го точно тук, на този рафт.

— Може да бъркате.

— Точно тук, върху този рафт, а не другаде.

Запалиха свещ, тъй като стаята бе доста тъмна, изнесоха бельото и всички предмети, които я препълваха. И когато не остана нищо в кабинета, трябваше да си признаят с отчаяние, че прочутото колие, „колието на кралицата“, беше изчезнало.

Решителна по природа, без да губи време в празни оплаквания, графинята нареди да се съобщи на комисаря г-н Валорб, чийто проникателен ум и предвидливост те бяха имали възможност вече да оценят. Поставиха го подробно в течение на нещата и той веднага попита:

— Сигурен ли сте, господин графе, че никой не би могъл да премине през нощта през стаята ви?

— Абсолютно сигурен. Спя много леко. Нещо повече: вратата на тази стая бе затворена с резе. Трябваше да го дръпна сутринта, когато жена ми позвъни на прислужничката.

— И не съществува друг начин да се влезе в кабинета? — Не.

— Някакъв прозорец? — Има, но той никога не се отваря.

— Бих желал да се уверя сам...

Запалиха свещи и г-н Валорб веднага забеляза, че прозорецът бе препречен само на половина от един шкаф, който освен това не достигаше до горните крила на прозореца.

— Достатъчно е — отговори г-н дьо Дрьо, — за да е невъзможно да бъде отместен без много шум.

— Накъде гледа този прозорец?

— Към едно вътрешно дворче.

— И има още един етаж над този?

— Два, но до етажа на прислужниците дворът е защитен от ситна метална мрежа. Затова идва толкова малко светлина.

Впрочем когато дръпнаха шкафа, установиха, че прозорецът е затворен, което беше невъзможно, ако някой бе проникнал отвън.

— Освен ако този някой не е излязъл през нашата стая.

— В който случай вие нямаше да намерите резето на тази стая затворено.

Комисарят се замисли за миг, после се обърна към графинята:

— Знаеха ли във вашето обкръжение, госпожо, че ще сложите колието вчера вечерта?

— Разбира се, не съм крила. Но никой не знаеше, че го прибираме в тази стая.

— Никой?

— Никой... Освен...

— Моля, ви, госпожо, уточнете. Това е една от най-важните подробности.

Тя се обърна към съпруга си:

— Мислех си за Анриет.

— Анриет? И тя не знае тази подробност, както и останалите.

— Сигурен ли си?

— Коя е тази дама? — попита г-н Валорб.

— Една приятелка от девическия пансион, която се скара със семейството си, защото се омъжи за някакъв работник. Когато съпругът ѝ почина, аз я приех заедно със сина ѝ и им обзаведох един апартамент в този дом.

И объркано добави:

— Прави ми някои услуги. Много е сръчна. На кой етаж живее?

— На нашия, всъщност не е далеч... в края на този коридор... И дори, мисля... прозорецът на нейната кухня...

— Гледа към това дворче, наш?

— Да, точно срещу нашия прозорец.

След тази декларация настъпи леко мълчание.

После г-н Валорб помоли да го заведат при Анриет.

Завариха я да шие, а синът ѝ Раул, момченце на шест-седем години, четеше до нея. Доста изненадан от вида на мизерния апартамент, който бяха обзавели за нея и който се състоеше всичко на всичко от една стая без камина и един килер — за кухня, комисарят започна да я разпитва. Тя бе потресена, като научи за извършената кражба. В навечерието самата тя бе облякла графинята и бе поставила колието на шията ѝ.

— Боже господи! — възкликна тя. — Никога не бих повярвала!

— И вие за нищо не се сещате? Нямайте съмнения? Възможно е виновникът да е минал през вашата стая.

Тя се засмя от все сърце, без дори да се досети, че към нея може да съществува някакво бегло подозрение.

— Но аз не съм излизала от стаята си! Аз никога не излизам. И после, не забелязахте ли?

Тя отвори прозореца на килера.

— Вижте, има цели три метра до отсрещния перваз.

— Кой ви каза, че имаме предвид кражба, извършена оттук?

— Но... колието не беше ли в кабинета?

— Откъде знаете?

— Ами винаги съм знаела, че го поставят там през нощта... говореха пред мен...

Фигурата ѝ, още млада, но повехнала от мъка, излъчваше голяма мекота и примирение. В настъпилото мълчание внезапно я обзе тревога, като да бе застрашена от някаква опасност. Тя привлече сина към себе си. Детето я хвана за ръката и я прегърна.

— Не допускам — каза г-н дьо Дрьо на комисаря, когато останаха сами, — не допускам, че ще я подозирате. Отговарям за нея. Тя е олицетворение на честността.

— О, аз съм напълно на вашето мнение — потвърди г-н Валорб. — Не мислех за нищо повече от едно неосъзнато съучастничество. Но признавам, че това обяснение трябва да бъде изоставено, още повече че то въобще не решава проблема, пред който сме изправени.

Комисарят не продължи анкетата. Тя бе поета и приключена от съдия-следователя в следващите дни. Разпитаха прислужниците, провериха състоянието на резето, опитваха се да отварят и затварят кабинета, провериха дворчето от горе до долу... Всичко бе напразно. Резето беше непокътнато. Прозорецът нито можеше да се отваря, нито да се затваря отвън.

Търсенията бяха насочени най-вече към Анриет, защото въпреки всичко винаги се връщаха към нея. Разровиха подробно миналото ѝ и констатираха, че от три години е излизала само четири пъти от този дом, и четирите пъти по конкретни причини, които можеха да се докажат. Всъщност тя служеше като камериерка и шивачка на г-жа дьо Дрьо, която се отнасяше към нея строго — всички прислужници го потвърдиха при разпита.

— Впрочем — казваше съдия-следователят, който за една седмица стигна до заключенията на комисаря, — ако приемем, че познаваме виновника, а ние не го знаем, пак няма да разберем как е била извършена кражбата. Отляво и отдясно ни пречат две препятствия: затворени врата и прозорец. Тайната е двойна! Как са успели да се промъкнат и как, което е много по-трудно, са успели да се измъкнат, като оставят зад себе си една врата, затворена с резе, и един затворен прозорец?

След четири месеца разследвания тайното убеждение на съдията беше следното: г-н и г-жа дьо Дрьо, притиснати от парични нужди, бяха продали „колието на кралицата“. Той приключи следствието.

Кражбата на скъпоценното украшение нанесе на Дрьо-Субиз удар, който дълго помниха. Кредитът им, неподдържан вече от такъв резерв, какъвто представлява подобно съкровище, спадна и те се озоваха пред по-взискателни кредитори и по-малко благосклонни заемодатели. Трябваше да вземат решителни мерки, да търпят лишения, да ипотекират. Накъсо казано, това би било фалит, ако две големи наследства от далечни роднини не ги бяха спасили.

Страдаше и гордостта им, сякаш бяха накърнили благородническия си произход. И странно нещо, не с друг, а точно със своята стара приятелка от пансиона се заяде графинята. Изпитваше към нея истинска ненавист и открито я обвиняваше. Първо я отпратиха на етажа на прислужниците, после я уволниха без предупреждение.

И животът продължи без особени събития. Пътуваха много.

Един-единствен факт трябва да бъде отбелязан от това време. Няколко месеца след отпътуването на Анриет графинята получи от нея едно писмо, което съвсем я изненада:

Госпожо,

Не зная как да Ви благодаря. Защото Вие сте тази, нали, която ми изпрати това. Не може да бъде друг освен Вас. Никой не знае, че съм се оттеглила в това малко затънтено село. Ако се лъжа, остава да ме извините и да

приемете моята искрена признателност за прежните Ви добрини.

Какво искаше да каже тя? Настоящите и прежни добрини на графинята се свеждаха до много несправедливости. Какво значеха тези благодарности?

Призована да обясни, Анриет отговори, че е получила по пощата в един плик — нито препоръчан, нито с обявена стойност — две банкноти по хиляда франка. Пликът, който тя прилагаше към отговора си, бе изпратен от Париж, с написан само нейния адрес и с видимо подправен почерк.

Откъде идваха тези две хиляди франка? Кой ги бе изпратил? Правосъдието се зае със случая. Но по каква следа можеше да тръгне в този мрак?

Същото събитие се повтори отново след дванадесет месеца. И трети, и четвърти път, и всяка година в продължение на шест години, с тази разлика, че в петата и в шестата година сумата се удвои, което позволи на внезапно заболялата Анриет да се лекува, както подобава.

Друго различие: след като администрацията на пощата задържа едно писмо под претекст, че не е с обявена стойност, последните две писма бяха изпратени по регламента, първото от Сен Жермен, другото от Сюрен. Подателят се бе подписал първо Анкети, след туй Пешар. С фалшиви адреси.

След шест години Анриет почина загадката си остана.

Всички тези събития са известни на читателите. Случаят бе от тия, които развълнуваха общественото мнение. Наистина странна съдба за едно колие, което след като разтърси Франция в края на XVIII век, пак събуждаше толкова вълнения сто и двадесет години по-късно. Но това, което ще кажа, не е известно никому освен на няколко лица, от които графът поиска да запазят абсолютна тайна. Тъй като е вероятно все някой ден да не удържат обещанието си, аз нямам никакви угризения да разкъсам булото. Така ще се научи едновременно и ключът на тайната, и обяснението на публикуваното преди два дни във вестниците необикновено писмо, което прибавя, ако това изобщо е възможно, още тъма и тайнственост към мрака на тази драма.

Оттогава изминаха пет дни. Сред поканените, които обядваха у г-н дьо Дрьо-Субиз, бяха неговите две племенници, братовчедка му, а от мъжете — председателят Д'Есавил, депутатът Боша, кавалерът Флориани, с когото графът се бе запознал в Сицилия, и генерал маркиз дьо Рузиер, стар приятел от клуба.

След обед дамите поднесоха кафе и господата получиха разрешение да изпуснат по една цигара, при условие че няма да напускат салона. Проведе се разговор. Едно от младите момичета се забавляваше да гледа на карти и да предсказва бъдещето. След това дойде ред да говорят за прочути престъпления. По този повод г-н дьо Рузиер, който не пропускаше да подразни графа, припомни приключението с колието — тема за разговор, която г-н Дрьо ненавиждаше.

Всеки тутакси изказа мнението си. Всеки посвоему започна разследването. И, разбира се, всички хипотези си противоречаха, всички бяха еднакво неприемливи.

— А вие, господине — се обърна графинята към кавалера Флориани, — какво е вашето мнение?

— О, аз нямам мнение, госпожо.

Развикаха се. Именно кавалерът малко преди това бе разказал блестящо различни приключения, в които е бил замесен с баща си, съдия в Палермо, и в които се бе проявил неговият здрав разум и вкус към тези въпроси.

— Признавам — каза той, — че ми се е случвало да успявам там, където по ловки от мен са се отказвали. Но само заради това да ме смятате за някакъв Херлок Шолмс... И после, аз почти не знам за какво става дума.

Обърнаха се към господаря на дома. Той трябваше против волята си да резюмира фактите. Кавалерът го изслуша, помисли, постави няколко въпроса и каза:

— Странно... на пръв поглед не ми се струва, че въпросът е много труден за разгадаване.

Графът вдигна рамене. Но другите се струпяха около кавалера и той продължи с леко наставнически тон:

— Общо взето, за да се стигне до автора на едно престъпление или кражба, трябва да се открие как това престъпление или кражба са били извършени. В този случай — нищо по-просто според мен, защото

ние се намираме не пред множество хипотези, а пред една сигурност, една-единствена, непоклатима сигурност, която гласи: лицето е могло да влезе през вратата на стаята или през прозореца на кабинета. Но не може да се отвори отвън една заключена с резе врата. Следователно то е влязло през прозореца.

— Той беше затворен и го намерихме затворен — декларира г-н дьо Дрьо.

— Затова — продължи Флориани, без да обръща внимание на прекъсването е било нужно да се направи мост с дъска или стълба между балкона на кухнята и перваза на прозореца и щом шкафът...

— Повтарям ви, че прозорецът беше затворен — извика графът с нетърпение.

Този път Флориани трябваше да отговори. Той го направи с най-голямо спокойствие, като човек, който не се смущава от подобно незначително възражение.

— Ще ми се да вярвам, че е имало, но вече няма, малко прозорче за вентилация.

— Откъде знаете?

— Първо, защото това е почти правило за къщите от това време. И след това, трябва наистина да е било така, защото в противен случай кражбата е необяснима.

— Наистина имаше, но беше затворено, както и прозорецът. Никой не се сети за него.

— Грешка. Защото ако се бяха сетили, щяха да видят, че е било отворено.

— И как?

— Предполагам, че подобно на всички останали, то се отваря с помощта на сплетена тел с халка в долния си край.

— Да.

— И тази халка висеше между прозореца и шкафа? — Да, но не разбирам...

— Ето как. През един прорез, направен в стъклото, е могло, с помощта на някакъв инструмент — да кажем метална пръчка с кука в края — да се улови халката, да се натисне и отвори.

Графът се засмя подигравателно:

— Отлично, отлично! Как ги редите! Само че забравяте едно, господине — това, че в стъклото не е направен прорез.

— Имало е прорез.

— Хайде де, щяха да го видят.

— За да видят, трябва да гледат, а не са гледали. Прорезът съществува, невъзможно е да не съществува, по дължината на стъклото до маджуна... вертикално, разбира се.

Графът стана. Изглеждаше свръхвъзбуден. Кръстоса няколко пъти салона с нервна крачка и приближавайки се до Флориани, рече:

Нищо не е променено там, горе, от онзи ден... никой не е стъпил в кабинета.

— В такъв случай, господине, от вас зависи да се уверите, че моето обяснение съвпада с действителността.

— То не съвпаднаше с никой от фактите, установени от правосъдието. Вие нищо не сте видели, вие нищо не знаете и вървите против всичко, което видяхме, и всичко, което знаем.

Флориани сякаш не забелязваше раздразнението на графа и рече с усмивка:

— Боже мой, господине, мъча се да разбере, това е всичко. Ако се лъжа, докажете грешката ми.

— Незабавно... Признавам, че с течение на времето вашата увереност...

Г-н дьо Дрьо предъвка още няколко думи, после внезапно се отправи към вратата и излезе.

Нито една дума не бе казана. Чакаха тревожно, сякаш самата истина щеше да се поява и мълчанието бе необичайно тежко.

Най-после графът се появи в рамката на вратата. Той беше блед и особено развълнуван. Каза на своите приятели с треперещ глас:

— Моля за извинение... разкритията на господина са така неочаквани... никога не бих помислил...

Жена му жадно го попита:

— Говори... моля те... какво има? Той смотолеви:

— Процепът съществува... точно на посоченото място... по дължината на стъклото...

Той хвана рязко ръката на кавалера и почти му заповяда:

— А сега, господине, продължете... признавам, че имахте право дотук; но това не е краят... отговорете... какво е станало според вас?

Флориани бавно се освободи и малко след това каза:

— Добре, според мен ето какво е станало. Лицето, знаейки, че г-жа д-во Дръво отива на бала с колието, е поставило моста, докато ви е нямало. То ви е наблюдавало през прозореца и е видяло как скривате накита. Щом сте излезли, то е прерязало стъклото и е изтеглило халката.

— Така да е, но разстоянието е твърде голямо, за да може през малкото прозорче да се стигне дръжката на прозореца.

— Щом не е могло да го отвори, значи е минало през самото прозорче.

— Невъзможно, няма такъв слаб мъж, който да мине оттам.

— Тогава не е мъж.

— Как така?

— Няма съмнение. Щом проходът е много тесен за мъж, значи е било дете.

— Дете?

— Не ми ли казахте, че вашата приятелка Анриет имала син?

— Наистина... син, който се наричаше Раул.

— Безкрайно вероятно е този Раул да е извършил кражбата.

— Какво доказателство имате за това?

Какво доказателство?... Доказателства не липсват... Така например...

Той замълча и се замисли за няколко секунди. После поде:

— Ето например това мостче, малко вероятно е детето да го е донесло отвън и да го отнесе, без това да се забележи. В нишата, която Анриет е ползвала като кухня, е имало, нали, полици на стената, където са поставяли тенджерите.

— Две полици, доколкото си спомням.

— Трябва да се провери дали дъските са наистина фиксирани на носещите дървени подпори. В противен случай ние ще имаме правото да мислим, че детето ги е отковало, а после ги е закачило една за друга. Може би, тъй като е имало готварска печка, ще е възможно да се намери куката на печката, с която навярно си е послужило, за да отвори прозорчето.

Без да каже дума, графът излезе и този път присъстващите не усетиха дори малката тревога от неизвестността, която бяха изпитали първия път. Те знаеха, те бяха абсолютно сигурни, че предвижданията на Флориани са верни. От този човек се излъчваше такова силно

чувство на сигурност, не като да извежда фактите един от друг, а сякаш разказва събития, чиято автентичност е лесно да се провери.

Никой не се изненада, когато на свой ред графът заяви:

— Точно детето е, точно то, всичко го потвърждава.

— Видяхте дъските... куката?

— Видях... дъските са разковани... куката е още там. Госпожа Дрьо Дрьо възкликна:

— То е... Искате да кажете по-скоро, че е майка му. Анриет е единствената виновница. Тя е принудила сина си...

— Не — възрази кавалерът, — майката няма никакво участие.

— Хайде де! Те живеят в една и съща стая. Детето не би могло да действа без знанието на Анриет.

— Те живеят в една и съща стая, но всичко е станало в съседната, през нощта, докато майката е спяла.

— А колието? — каза графът. — Щяха да го намерят във вещите на детето.

— Моля! То е излизало. Същата сутрин вие сте го заварили пред работната му маса, вече завърнало се от училище. И може би правосъдието щеше да стори по-добре, ако вместо да хаби доводите си срещу невинната майка, беше претърсило там, в чина на детето, помежду учебниците му.

— Така да е, но двете хиляди франка, които Анриет получаваше всяка година, не са ли най-доброто доказателство за нейното съучастничество?

— Ако беше съучастник, би ли ви благодарила за тези пари? И после, не я ли наблюдаваха? А детето си е свободно, то има всички благоприятни условия да изтича до съседния град, да се свърже с някакъв посредник и да му отстъпи на нищожна цена един или два диаманта според случая... с единственото условие — изпращането на парите да стане от Париж, в резултат на което ще има нова сделка през следващата година.

Някаква неопределима тревога потискаше двойката Дрьо-Субиз и техните гости. Наистина в тона, в държането на Флориани имаше и нещо друго освен сигурността, която още от началото тъй силно бе раздразнила графа. Някаква ирония, която изглеждаше по-скоро враждебна, отколкото приветлива и приятелска, както би подобавало.

Графът симулира смях.

— Тази изобретателност ме очарова! Моите поздравления! Какво блестящо въображение!

— О не, не — възрази сериозно Флориани, — аз не си въобразявам, само припомням обстоятелствата, които неизбежно са били такива, каквито ви казвам.

— Какво знаете вие?

— Това, което самият вие ми казахте. Представям си живота на майката и на детето там далеч, в затънтената провинция, болестта на майката, хитростите и измислиците на малкия, за да продаде камъните и да спаси майка си или поне да облекчи последните ѝ часове. Болестта я отнася. Тя умира. Минават години. Детето расте, става мъж. И тогава — тук ще си призная, че давам пълен ход на въображението си — да предположим, че този човек изпитва нуждата да се върне по местата, където е минало детството му, да ги види отново, да намери отново тези, които са подозирали, обвинили неговата майка... помислили ли сте колко вълнуваща може да бъде една такава среща в старата къща, където са се разбили перипетиите на драмата?

Думите къртахха няколко секунди в тревожното мълчание и върху лицата на г-н и г-жа дьо Дрьо се четяха и отчаяното усилие да разберат, и страхът, ужасът, че могат евентуално да разберат. Графът промълви:

— Кой сте всъщност вие, господине?

— Аз? Ами кавалерът Флориани, когото срещнахте в Палермо и бяхте така добър да поканите у вас вече неведнъж.

— Тогава, какво означава тази история?

— О, абсолютно нищо! Това е просто игра от моя страна. Опитвам се да си представя радостта, която синът на Анриет, ако е още жив, би изпитал, ако можеше да ви каже, че е единственият виновник и че го е направил, защото майка му е била нещастна, очаквала е скоро да загуби мястото си на... прислужница, от което се е препитавала, и защото детето е страдало да гледа майка си нещастна.

Той говореше със сдържано вълнение, полуизправен, над графинята. Нямахе място за съмнение. Кавалерът Флориани не можеше да бъде никой друг освен сина на Анриет. Всичко в неговото държане, в думите му го потвърждаваше. Впрочем не беше ли това явното му намерение, желанието му да бъде разпознат като такъв?

Графът се поколеба. Какво поведение трябваше да възприеме към дръзката личност? Да позвъни? Да предизвика скандал? Да разобличи този, който на времето го бе обрал? Но това беше тъй отдавна. А и кой би признал за вярна тази абсурдна история с виновното дете? Не, по-добре да се примири, да се престори, че не е схванал истинския смисъл. И приближавайки се към Флориани, графът се провикна засмян:

— Вашият роман е много забавен и много любопитен. Кълна се, че ме завладя. Но според вас какво е станало с този млад мъж, този образцов син? Надявам се, че не се е спрял дотук по един тъй хубав път?

— О, положително не.

— Нали? След такъв дебют! На шест години. Да вземе „колието на кралицата“, прочутото колие, което така силно желаше Мария Антоанета.

— И да го вземе — забеляза Флориани, влизайки в играта на графа, — да го вземе, без това да му създаде и най-малката неприятност, без някой да се сети да разгледа стъклата или да забележи, че первазът на прозореца е много чист, този перваз, който е почистил, за да заличи стъпките си по дебелия слой прах... Признайте, че има какво да завърти главата на едно хлапе на неговите години. Значи било е лесно? Значи било е достатъчно да пожелаеш и да протегнеш ръка? Бога ми, той пожелал...

— И протегнал ръка.

— Двете ръце — смееше се кавалерът.

Всички изтръпнаха. Каква тайна криеше животът на така наречения Флориани? Колко необикновен би трябвало да бъде животът на този авантюрист, гениален крадец на шест години, който днес, с изискаността на артист, търсещ силни усещания, или само за да задоволи чувството си за мъст, току-що бе предизвикал жертвата си в собствения ѝ дом — дръзко, безумно и все пак с цялата безукорност на благовъзпитан гост.

Той стана и пристъпи към графинята, за да се сбогува. Тя понечи да се отдръпне, но се овладя. Той се усмихна.

— О, госпожо, вие се страхувате! Нима прекалих с моите номера на салонен магьосник?

Тя се овладя и отговори със същата подигравателна непринуденост:

— Съвсем не, господине. Напротив, легендата за този добър син много ме интересува и съм щастлива, че моето колие е допринесло за една тъй блестяща съдба. Но не мислите ли, че синът на тази... жена, на тази Анриет, се е подчинявал най-вече на своето призвание?

Усетил стрелата, той трепна и отвърна:

— Убеден съм, че е така и че това призвание трябва да е било много сериозно, за да не се разочарова детето.

— Как така?

— Ами така, сама знаете — повечето от камъните бяха фалшиви. Истински бяха само няколко диаманта, откупени от английския бижутер, а другите бяха продадени поради неумолимите изисквания на живота.

— Това все пак е „колието на кралицата“, господине — каза надменно графинята, — и ето какво, така поне ми се струва, не е можел да разбере синът на Анриет.

— Трябва да е разбрал, госпожо, че истинско или фалшиво, колието е било преди всичко едно труфило, нещо показно.

Г-н дьо Дръо направи един жест. Жена му веднага го спря.

— Господине — каза тя, — ако човекът, за когото намекувате, има някакво чувство за свян...

Тя спря, смутена от спокойния поглед на Флориани. И повтори:

— Ако този човек има някакво чувство за свян?

Тя почувствува, че няма да спечели нищо, ако му говори по този начин, и без да иска, въпреки яростта и възмущението си, цялата разтреперана от наранена гордост, му обясни почти учтиво:

— Господине, легендата твърди, че след като колието е попаднало в ръцете на Рето дьо Вилет и той, заедно с Жана дьо Вило, изтръгнал всички диаманти, не е посмял да посегне на обковката. Той разбрал, че диамантите са само украса, само едно допълнение и че обковката е същността на творбата, самото творение на артиста и се отнесъл с внимание към нея. Смятате ли, че и този човек го е разбрал?

— Не се съмнявам, че обковката съществува. Детето я е ценило.

— Е, добре, господине, ако ви се случи да го срещнете, кажете му, че задържа несправедливо една от онези реликви, които са собствеността и славата на някои семейства и че той е изтръгнал

камъните, но с това „колието на кралицата“ не е престанало да принадлежи на дома Дрьо-Субиз. То е наше — като името, като честта ни.

Кавалерът отвърна просто:

— Ще му кажа, госпожо.

Той се поклони пред нея, поздрави графа, поздрави един по един всички останали и излезе.

Четири дни след това г-жа дьо Дрьо намери върху нощната си маса една червена кутия с герба на кардинала. Отвори я. Беше „колието на кралицата“.

Но тъй като всичко в живота на един човек, загрижен за единството и логиката, трябва да води към една цел — и тъй като малко реклама никога не вреди, — на следния ден „Еко дьо Франс“ публикува следните сензационни редове:

„Колието на кралицата“ — прочутият накит, откраднат някога от семейство дьо Дрьо-Субиз, бе намерен от Арсен Люпен. Арсен Люпен побърза да го върне на законните му притежатели. Може само да се приветствува подобно деликатно и рицарско отношение.

VI

СЕДМИЦА КУПА

Има един въпрос, който често ми задават: „Как съм се запознал с Арсен Люпен“.

Че го познавам, никой не се съмнява. Подробностите, които зная за този невероятен човек, неоспоримите факти, които излагам, новите доказателства, които предлагам, интерпретацията, която давам на известни действия, преценени повърхностно, без да се проникне във вътрешните причини и невидимия механизъм, всичко това е доказателство ако не за една голяма близост, която обаче самия начин на живот на Люпен би направил невъзможна, то поне за приятелски връзки и за последвалите от тях признания.

Как съм се запознал с него? На какво дължа благоволенieto да бъда негов историограф? Защо аз, а не друг някой?

Отговорът е лесен: единствено случаят е причина за този избор и тук аз нямам никаква заслуга. Случаят ме изпречи на пътя му. Благодарение на случая бях замесен в едно от неговите най-странни и най-тайнствени приключения, пак случайно бях актьор в една драма, на която той бе удивителният режисьор — мрачна, сложна драма, изпълнена с такива перипетии, че и сега, като започвам разказа си, изпитвам известно затруднение.

Първото действие се разви в тази прословута нощ на 22 срещу 23 юни, за която толкова се говори. И що се отнася до мен, да го кажем веднага, отдавам доста ненормалното поведение, което имах в случая, на твърде особеното душевно състояние, в което се намирах на път за вкъщи. Бях вечерял с приятели в ресторант „Каскад“ и през цялата вечер, докато пушехме и циганският оркестър свиреше меланхолични валсове, ние говорехме само за престъпления и кражби, за тревожни и мрачни интриги. Това винаги е лоша подготовка за сън.

Семейство Сен Мартен си отидоха с автомобил. Жан Даспри — този очарователен и безгрижен Даспри, който шест месеца по-късно се самоуби тъй трагично на мароканската граница — Жан Даспри и аз се

върнахме пеша в тъмната и топла нощ. Когато стигнахме малкия дом в Ньойи на булевард „Майо“, където живеех от една година, той ми каза:

— Никога ли не се страхувате?

— Що за мисъл!

— Ей богу, тази вила е толкова изолирана! Никакви съседи... пущинак... Вярно, не съм страхливец, и все пак...

— Туйто, много сте весел!

— Е, казвам го просто тъй. Заразиха ме апашките истории на семейство Сен Мартен.

Той ми стисна ръка и се отдалечи. Извадих ключа си и отворих.

— Хубава работа — измърморих, — Антоан е забравил да запали свещта.

И изведнъж си спомних: Антоан го нямаше, бях го пуснал в отпуск.

И мракът и мълчанието тутакси ми станаха неприятни. Качих се до стаята си пипнешком, колкото може по-бързо и веднага, противно на навика си, заключих и пуснах резето. После запалих свещ.

Пламъкът ѝ ми върна хладнокръвието. Все пак погрижих се да извадя от калъфа револвера си — един голям далекобоен револвер — и го поставих до леглото. Тази мярка съвсем ме успокои. Легнах и както обикновено, за да заспя, взех от нощната масичка книгата, която ме чакаше там всяка вечер.

Бях много изненадан. На мястото на ножа за разрязване на книги, с който предната вечер бях отбелязал страницата, намерих един плик с пет Восъчни печата. Взех го веднага. На мястото на адреса бе написано името и фамилията ми, заедно със следната бележка:

Спешно

Писмо! Писмо с моето име! Кой би могъл да го постави на това място? Разкъсах нервно плика и прочетох:

От момента на отварянето на това писмо, каквото и да се случи, каквото и да чуете, не мърдайте, не правете нищо, не викайте. В противен случай сте загубен.

Аз също не съм страхливец и както всеки друг, мога да се изправа срещу действителна опасност или да се усмихна на лъжовните угрози, които тревожат нашето въображение. Но, повтарям, бях в ненормално състояние, предразположен към внушения, с оголени нерви. И всъщност нямаше ли във всичко това нещо смуцаващо и необяснимо, което би обезпокоило и най-неустрашимия дух?

Пръстите ми трескаво стискаха листа хартия и очите ми не спираха да препрочитат механично заплашителните фрази... „Не мърдайте... не викайте... в противен случай сте загубен...“ „Хайде де — помислих си аз. — Това е някаква шега, някакъв глупав фарс.“

Бях готов да се разсмея, дори поисках на глас да се изсмея. Какво ми попречи? Кое смътно опасение ме стегна за гърлото?

Щях поне да духна свещта. — Не, не можех да я духна. „Не мърдайте или сте загубен“ — беше написано.

Но защо да се боря срещу подобни самовнушения, често по-силни и от най-неоспоримите факти? Достатъчно беше да затворя очи. Затворих очи.

В същия миг в тишината се чу лек шум, после нещо изскърца. И това идеше, стори ми се, от голямата съседна стая, която бях превърнал в работен кабинет и от която ме делеше само едно антре.

Близката реална опасност ме превъзбуди — помислих, че ще стана, ще взема револвера и ще се втурна в стаята. Но не станах: срещу мен една от завесите на прозореца отляво се бе раздвижила.

Нямаше никакво съмнение: бе се раздвижила. Продължаваше да се движи! И видях — о, видях съвсем ясно — между завесите на прозореца, в това твърде тясно пространство, да се крие една човешка фигура, която издуваше тъканта.

И човекът ме виждаше, сигурно бе, че ме вижда през едрата плетка на завесата. Тогава разбрах всичко. Неговата задача бе да осигури неподвижността ми, докато другите отнасяха плячката. Да стана? Да грабна револвера? Невъзможно... Той беше там! Най-малкия жест, най-слабия вик и бях загубен.

Силен удар разтърси къщата, последван от други, по-слаби, групирани по два-три, като от чук, който удря по пирони и отскача. Или поне така си въобразявах с объркания си мозък. И други шумове

се преплетоха, истинска какофония, което доказваше, че те не се притесняват, че действуват в безопасност.

Имаха право: аз не мърдах. Страх? Не, по-скоро вцепенение, пълна неспособност да се помръдна. И разум, разбира се, в края на краищата, защо да се боря? Зад този човек стояха десетина други, които щяха тутакси да се появят. Ще рискувам ли живота си, за да спася два-три килима и няколко дребни украшения?

Това мълчание продължи цяла нощ. Непоносима мъка, ужасяващо и нетърпимо въннение! Шумът бе спрял, но аз все очаквах да започне отново. А и човекът! Човекът, който ме наблюдаваше с оръжие в ръка! Уплашеният ми поглед не го изпускаше. Сърцето ми биеше и пот обливаше челото и цялото ми тяло!

И внезапно ме обзе неопишуемо спокойствие: една млекарска кола, чийто шум познавах, изтрополи по булеварда и веднага ми се стори, че утрото се промъква през затворените капаци на прозорците и че в мрака вън прониква светлина.

Тогава ръката ми се плъзна към нощната масичка, бавно, незабележимо. Отсреща нищо не помръдна. Отбелязах с очи гънката на пердето — там, където трябваше да се прицеля, пресметнах точно движенията си, грабнах револвера и стрелях.

Скочих от леглото с победен вик и се хвърлих към завесата. Платът бе пробит, стъклото бе пробито. Що се отнася до човека, не бях успял да го засегна... по простата причина че нямаше никой.

Никой! И така, цяла нощ бях хипнотизиран от една гънка на завесата. А в това време злосторниците... Яростно, с порив, който нищо не би могло да спре, завъртях ключа в ключалката, вдигнах резето, прекосих антрето, отворих вратата и се втурнах в стаята.

Заковах се на прага — вцепенен, задъхан, смаян, по-изненадан от това, което виждах, отколкото от отсъствието на човека: нищо не бе изчезнало. Всичко, което мислех, че са отнесли: мебели, картини, старинен велур и коприна — всички тези неща бяха на мястото си!

Необяснима гледка! Не вярвах на очите си! Ами тупурдията, ами шумът от преместване? Обиколих стаята, огледах стените, преброих всички предмети, които познавах така добре. Нищо не липсваше! И това, което ме объркваше най-много, бе, че нищо не говореше да са минали злосторници, никакъв признак, нито един разместен стол, никаква следа от стъпка.

— Хайде, хайде — казах си аз, хванал с две ръце главата си, — не съм луд все пак! Много добре чух!...

Сантиметър по сантиметър, най-педантично изследвах стаята. Напразно. Или по-точно... но можех ли да смятам това за откритие? Под един малък персийски килим, покриващ паркета, намерих една карта. Седмица купа от френските карти за игра, която ми направи впечатление с една доста странна подробност. На върха на всяко едно от седемте червени петна с форма на сърце бе направена дупка, кръгла и правилна дупка като от шило.

Това бе всичко. Една карта за игра и едно писмо, намерено в една книга. Нищо повече. Нима това бе достатъчно, за да се твърди, че не съм бил жертва на някакъв сън?

През целия ден продължавах разследванията си в салона. Това бе една непропорционално голяма стая за такава малка къща. Дори декорациите в нея свидетелствуваха за странния вкус на този, който я бе проектирал. Подът представляваше мозайка от малки многоцветни блокчета, образуващи широки симетрични изображения. Със същата мозайка бяха изрисувани по стените цели пана: помпейски алегии, византийски композиции, фрески от средновековието. Някакъв Бакхус, яхнал буре. Император със златна корона и побеляла брада с меч в дясната ръка.

Най-горе, като в ателие, се открояваше единственият широк прозорец. Този прозорец беше винаги отворен през нощта и вероятно хората бяха минали през него със стълба. Но и това не бе сигурно. Краищата на стълбата би трябвало да оставят следи по утъпкания двор: следи нямаше. Тревата на пущинака около къщата — и тя би трябвало да е прясно утъпкана: не беше.

Признавам, че съвсем не се сетих да се обърна към полицията — до такава степен фактите, които би трябвало да изложат, бяха несъдържателни и абсурдни. Щяха да ми се изсмеят. Но на последващия ден бе мой ред да напиша хрониката на „Жил Блас“, където сътрудничах тогава. Приключението не ми излизаше от ума и взех, та го описах от край до край.

Забелязаха статията, но видях, че не я приемат сериозно и че я смятат по-скоро за измислица, отколкото за действителна история.

Семейство Сен Мартен ми се присмяха. Даспри обаче, комуто не липсваше известна компетентност по тия въпроси, дойде при мен, поиска да му обясня тази история и я проучи... впрочем не по-успешно от мен.

Но в един от следващите дни сутринта на желязната врата се позвъни и Антоан дойде да ми съобщи, че някакъв господин желае да говори с мен. Не поискал да съобщи името си. Поканих го да се кача.

Това бе човек на около четиридесет години, доста мургав, с енергично лице, а облеклото му — чисто, но износено — говореше за стремеж към елегантност, контрастиращ с по-скоро посредственото му държане.

Без предисловие — с пресипнал глас и акцент, който потвърди мнението ми за социалния произход на лицето — той ми каза:

— Господине, пътувах и в едно кафене пред очите ми попадна „Жил Блас“. Прочетох вашата статия. Тя ме заинтересува... много.

— Благодаря ви. — И се върнах.

— А-а!

— Да, за да говоря с вас. Точни ли са всички факти, които разказвате?

— Абсолютно точни.

— И нито един не е ваша измислица?

— Нито един.

— В такъв случай може би ще мога да ви дам някои пояснения.

— Слушам ви.

— Не. — Как не?

— Преди да говоря, трябва да проверя дали са правилни?

— И за да проверите?

— Трябва да остана сам в тази стая. Изгледах го с изненада.

— Не разбирам...

— Това е една идея, която ми хрумна, като четях вашата статия. Някои подробности ѝ придават едно наистина забележително сходство с друго приключение, което случайността ми разкри. Ако съм се излъгал, за предпочитане е да запазя мълчание. А единственото средство да науча, е да остана сам...

Какво се криеше зад това предложение? По-късно си спомних, че докато го казваше, той беше неспокоен, с тревожно лице. Но в

момента, макар и малко изненадан, не намирах нищо особено необичайно в молбата му. И после — такова любопитство ме мъчеше!

Отговорих:

— Добре! Колко време ви трябва?

— О-о! Три минути, не повече. До три минути ще бъда отново при вас.

Излязох от стаята. Долу извадих часовника си. Изтече една минута... Две минути... Защо се чувствах потиснат? Защо тези мигове ми изглеждаха по-особени от други?

Две минути и половина... Две минути и три четвърти... Внезапно прокънтя изстрел.

С няколко скока изкачих стъпалата и влязох. Извиках ужасен.

Човекът лежеше сред стаята, неподвижен, обърнат на лявата си страна. От черепа му течеше кръв, размесена с останки от мозък. До ръката му — димящ револвер.

Потрепна в конвулсия и толкоз.

Но нещо друго ме порази много повече от ужасната гледка, нещо, което ми попречи да извикам веднага за помощ и да се хвърля на колене, за да видя дали човекът още диша. На две крачки от него на пода се виждаше една седмица купа.

Взех я. Седемте върха на седемте червени знака бяха пробити.

Половин час по-късно пристигна полицейският комисар на Ньойи, после съдебният лекар, после директорът на полицията г-н Дюдуи. Не бях се докосвал до трупа. Нищо не можеше да наруши първите констатации.

Те бяха оскъдни, толкова оскъдни, че в самото начало не откриха нищо или по-точно много малко. В джобовете на мъртвия — никакъв лист хартия, по дрехите му — никакво име, на бельото му — никакви инициали. Накратко — никакъв признак, по който да се установи самоличността му. А в помещението — същият ред, както и преди. Мебелите не бяха разместени, предметите бяха запазили предишното си положение. И все пак този човек не бе дошъл в дома ми с единственото намерение да се самоубие само защото смята жилището за по-подходящо от всяко друго. Нужна е била някаква причина, за да се реши на тази отчаяна постъпка и тази причина е била резултат на някакъв нов факт, установен от него през трите минути, които прекара сам.

Какъв факт? Какво бе видял? Какво бе забелязал? В каква ужасяваща тайна бе проникнал? Нищо не можеше да се предполага.

Но в последния момент се случи нещо, което ни се стори доста важно. Когато двама агенти се наведоха да вдигнат трупа и да го отнесат с носилка, те забелязаха, че лявата ръка се бе разтворила и от нея бе изпаднала една съвсем смачкана визитна картичка.

На картичката пишеше: *Жорж Андермат, улица „Дьо Бери“ 27.*

Какво значеше това? Жорж Андермат беше голям парижки банкер, основател и председател на Металургичния картел, който даде такъв тласък на тази индустрия във Франция. Той живееше нашироко, имаше английска карета, автомобил, състезателни коне. Неговите приеми бяха на мода, а за грацията и красотата на г-жа Андермат се говореше много.

— Да не би да е името на мъртвия — прошепнах аз. Директорът на полицията се наведе:

— Не е той. Г-н Андермат е блед човек с леко сивееща коса.

— Тогава каква е тази картичка?

— Имате ли телефон, господине?

— Да, в антрето. Елате с мен.

Той порови в указателя и поиска 415–21.

— Г-н Андермат вкъщи ли е? Бъдете любезен да му предадете, че г-н Дюдуи го моли да дойде незабавно на булевард „Майо“ 102. Спешно е.

Двадесет минути по-късно г-н Андермат слизаше от колата си. Изложиха му причините, които налагаха неговата намеса, после го заведоха при трупа.

За миг лицето му се сгърчи от вълнение, с нисък глас, сякаш насила, продума:

— Етиен Варен.

— Познавате ли го?

— Не... по-точно да... но само на вид. Брат му...

— Има брат?

— Да, Алфред Варен... Брат му идва преди време да ме моли... не помня вече за какво.

— Къде живее?

— Двамата братя живееха заедно... мисля, на улица „Прованс“.

— Не се ли сещате защо се е самоубил?

— Ни най-малко.

— Все пак тази картичка в ръката му?... Вашата картичка, с вашия адрес!

— Нищо не разбирам. Някаква случайност навярно, която следствието ще ни обясни.

Доста странна случайност, помислих си аз и усетих, че и другите бяха останали с това впечатление.

Това впечатление открих и във вестниците на другия ден, и у приятелите ми, с които разговарях за произшествието. Сред тайните, които го усложняваха след така объркващото второ появяване на седем пъти пробитата седмица купа, след двете едно от друго по-загадъчни събития, които се бяха разиграли в моя дом, тази визитна картичка, изглежда, обещавахе най-сетне малко светлина. Чрез нея щеше да се стигне до истината.

Но, противно на предвижданията, г-н Андермат не даде никакви сведения.

— Казах каквото знаех — повтаряше той. — Какво искате повече? Самият аз съм смаян, че визитната ми картичка е тук и очаквам, както всички останали, да бъде изяснен този факт.

Не бе изяснен. Анкетата установи, че братя Варен, швейцарци по произход, бяха водили под различни имена един доста бурен живот, често посещавали игралните домове, били във връзка с банда чужденци, обект на полицията. Бандата се бе разтурила след серия кражби, участието ѝ в които бе установено едва по-късно. На улица „Прованс“ номер 24, където братята наистина живели шест години, нямаха представа какво е станало с тях.

Признавам, че що се отнася до мен, случаят ми изглеждаше толкова заплетен, че не вярвах във възможността да бъде решен и се мъчех да не мисля повече за това. Ала Жан Даспри, когото виждах често по това време, се пристрастяваше все повече и повече.

Точно той ми извести за съобщението в един чуждестранен вестник, което цялата преса препечатваше и коментираше:

Пристъпва се, в присъствието на Императора и в зона, която се пази в тайна до последната минута, към първите пробни изпитания на една подводница, която ще

предизвика революция в условията на една бъдеща морска война. Нечия недискретност ни разкри името ѝ: тя се нарича „Седмица купа“.

Седмица купа? Случайност ли бе това? Или трябваше да се направи връзка между името на подводницата и събитията, за които стана дума? Но какъв вид връзка? Това, което ставаше тук, не можеше по никакъв начин да се свърже с онова, което ставаше там.

— Какво си мислите вие? — ми казваше Даспри. — Често произлизат най-различни последствия от една-единствена причина.

На по-следващия ден пристигна друго съобщение:

Твърди се, че планове за „Седмица купа“, чийто пробни изпитания ще започнат тези дни, са създадени от френски инженери. Тези инженери, след като напразно търсили подкрепата на своите съотечественици, са се обърнали със същия успех към английското адмиралтейство. По непроверени източници.

Не смея да се спирам на факти от изключително сложен характер, които предизвикаха — всички помнят — такива вълнения. Все пак, тъй като няма опасност от усложнения, дължен съм да говоря и за статията в „Еко дьо Франс“, която вдигна толкова шум и която хвърли върху аферата „Седмица купа“, както я наричаха, известна светлина... макар и смътна.

Ето я, тъй както бе отпечатана, подписана от Салватор:

АФЕРАТА „СЕДМИЦА КУПА“

КРАЙЧЕЦЪТ НА ЗАВЕСАТА СЕ ПОВДИГА

Ще бъдем кратки. Преди десет години един млад минен инженер, Луи Лакомб, желаещ да посвети времето и богатството си на проучванията, с които се занимава, си

дава оставката и си наема една малка сграда на булевард „Майо“ 102, наскоро построена и декорирана за някакъв италиански граф. Чрез посредничеството на две лица, братя Варен от Лозана, единият от които му е помагал в опитите като асистент, а другият му е търсил съдружници, той влиза във връзка с г-н Жорж Андермат, току-що основал Металургичния картел.

След множество срещи успява да го заинтересува с един проект на подводница, над който работи. Споразумяват се веднага след окончателното привършване на изобретението г-н Андермат да използва своето влияние, за да издействува серия опити от министъра на морската.

В продължение на две години Луи Лакомб упорито посещава дома Андермат и представя на банкера подобренията, които прави в своя проект, до деня, когато — самият той, доволен от работата си, откривайки най-сетне точната формула — помолва г-н Андермат да задействува машината.

Същия ден Луи Лакомб вечеря у семейство Андермат. Той си отива вечерта към единадесет и половина. Оттогава никой не го е видял.

Ако се прегледат вестниците от онова време, ще се види, че семейството на младия човек се е обърнало към правосъдието и че прокуратурата се е разтревожила. Но не са открили нищо сериозно и общоприетото мнение било, че Луи Лакомб, който минавал за оригинален и чудноват младеж, е тръгнал да пътешествува, без да предупреди никого.

Да приемем тази... невероятна хипотеза. Но изниква един въпрос, капитален за нашата страна: Какво е станало с плановите на подводницата? Отнесъл ли ги е Луи Лакомб? Унищожени ли са?

От сериозното проучване, което предприехме, стана ясно, че тези планове съществуват. Те са в ръцете на братя Варен. Как? Това още не сме установили, както и не знаем защо толкова време не са се опитали да ги продадат. Нима

са се страхували да не ги питат как са попаднали у тях? Във всеки случай това опасение се е разсеяло и ние можем със сигурност да твърдим: планове на Луи Лакомб са собственост на една чужда сила и ние сме в състояние да публикуваме разменената кореспонденция по този повод между братя Варен и представителя на тази сила. В настоящия момент „Седмица купа“, изобретена от Луи Лакомб, е построена от нашите съседи.

Ще оправдае ли действителността оптимистичните прогнози на лицата, които са били забъркани в тази измяна? Ние имаме, за да очакваме противното, съображения, които събитията, ще ни се да вярваме, няма да опровергават.

И в постскрипtum:

От последния час: Правилно сме се надявали. Частните сведения, с които разполагаме, ни позволяват да съобщим, че изпитанията на „Седмица купа“ не са били задоволителни. Много вероятно е, че в планове, предадени от братя Варен, е липсвал последният документ, донесен от Луи Лакомб на г-н Андермат вечерта на неговото изчезване, документ, необходим за пълното разчитане на проекта, нещо като резюме, в което се намират окончателните заключения, оценките и мерките, съдържащи се в другата документация. Без този документ планове са непълни, тъй както без планове документът е безполезен.

Следователно все още има време да се действа и да се вземе обратно това, което ни принадлежи. За тази твърде трудна задача ние разчитаме много на помощта на г-н Андермат. Той трябва откровено да обясни необяснимото поведение, което е имал още от самото начало. Той трябва да каже не само защо не е разказал това, което е знаел в момента на самоубийството на Етиен Варен, но и защо, макар да е знаел, не е съобщил за изчезването на

документацията. Той ще каже защо е наредил да се следят братя Варен от наемни агенти вече шест години.

Очакваме от него не думи, а дела. В противен случай...

Заплахата беше брутална. Но в какво се състоеше тя? На какво разчиташе Салватор... авторът на анонимната статия, за да сплаши Андермат?

Рояк репортери обсади банкера и десет интервюта отразиха презрението, с което той отвърна на това изнудване. На което дописникът на „Еко дьо Франс“ отговори с тези два реда:

Дали г-н Андермат го желае или не, той вече е наш сътрудник в делото, с което сме се заели.

В деня, когато тази реплика се появи, Даспри и аз вечеряхме заедно. Вечерта, с разгърнати по масата вестници, ние обсъждахме събитието и го разглеждахме от всичките му страни с раздражението, което всеки би изпитал, ако се движи в тъмното и се блъска все в едни и същи препятствия.

И внезапно, без моят прислужник да ме предупреди, без звънецът да бе иззвънял, вратата се отвори и влезе една дама с плътна воалетка.

Станах веднага и се приближих. Тя ме попита:

— Вие ли сте господинът, който живее тук?

— Да, госпожо, но уверявам...

— Желязната врата към булеварда не беше затворена — обясни тя.

— Но вратата на антрето?

Настъпи леко неудобно мълчание. Тя погледна Даспри. Без да искам, както бих постъпил в общество, аз го представих. После я поканих да седне и да изложи целта на визитата си.

Тя вдигна воала си и аз видях, че е брюнетка с правилно лице и ако не е много красива, поне има голям чар, който се дължеше най-вече на очите ѝ — сериозни и измъчени очи. Тя каза просто:

— Аз съм г-жа Андермат.

— Г-жа Андермат! — повторих аз, още по-изненадан. Ново мълчание, след което тя поде с тих глас и съвсем спокойно:

— Идвам по повод на тази афера... с която сте запознат. Мислех, че ще мога да получа от вас някои разяснения.

— Боже мой, госпожо, не зная нищо повече от това, което казват вестниците. Моля уточнете с какво мога да ви бъда полезен.

— Не зная... не зная...

Едва тогава долових, че спокойствието ѝ е привидно и зад него се крие голям смут. И ние се смълчахме, всеки от нас се чувствуваше тъй неловко, както и другият.

Но Даспри, който не бе спрял да я наблюдава, се приближи и ѝ каза:

— Ще ми позволите ли, госпожо, да ви поставя няколко въпроса?

— О, да — възкликна тя, — така бих могла да говоря.

— Ще говорите... каквито и да са въпросите?

— Каквито и да са. Той се замисли и каза:

— Познавахте ли Луи Лакомб?

— Да, чрез съпруга си.

— Кога го видяхте за последен път?

— Вечерта, когато вечеря у нас.

— Тази вечер нищо ли не ви накара да мислите, че няма да го видите повече?

— Не. Той наистина спомена за някакво пътуване до Русия, но толкова неопределено!

— Значи разчитахте, че ще го видите отново?

— На вечеря след два дни.

— Как си обяснявате това изчезване?

— Не мога да си го обясня.

— А г-н Андермат?

— Не зная.

— И все пак...

— Не ме разпитвайте за това.

— Статията на „Еко дьо Франс“ сякаш намеква...

— Онова, което сякаш намеква, е, че братя Варен имат пръст в това изчезване.

— Така ли мислите?

— Да.

— И на какво почива това убеждение?

— Като излезе от нас, Луи Лакомб носеше папка с всички документи, свързани с проекта му. Два дни по-късно между моя съпруг и единия от братята Варен — този, който е жив, се състоя среща, по време на която съпругът ми получи доказателството, че документите са в ръцете на двамата братя.

— И не ги издаде?

— Не.

— Защо?

— Защото в папката се намираше и нещо друго освен книгата на Луи Лакомб.

— Какво?

Тя се поколеба, реши да проговори, но накрая запази мълчание.

— Следователно това е причината, поради която вашият съпруг, без да предупреди полицията, е наредил да се следят двамата братя. Той се е надявал да се сдобие едновременно и с книгата, и с това... компрометиращо нещо, благодарение на което братята са упражнявали върху него един вид шантаж.

— Върху него... и върху мен.

— А, и върху вас?

— Главно върху мен.

Тя глухо произнесе последните думи. Даспри я изгледа, направи няколко крачки и връщайки се към нея, каза:

— Писали ли сте на Луи Лакомб?

— Естествено... моят мъж беше във връзка...

— Извън официалните писма не сте ли писали на Луи Лакомб... други писма? Простете настойчивостта ми, но е абсолютно необходимо да науча цялата истина. Писали ли сте други писма?

Цялата пламнала, тя прошепна:

— Да.

— И това са писмата, които притежаваха братя Варен?

— Да.

— И г-н Андермат го знае?

— Той не ги е виждал, но Алфред Варен му каза за тях, заплаши, че ще ги публикува, ако мъжът ми действа срещу него. Съпругът ми се уплаши... отстъпи пред скандала.

— Но е направил всичко възможно, за да измъкне от тях тези писма.

— Той направи всичко възможно... така поне предполагам, защото след тази последна среща с Алфред Варен и след няколкото много резки думи, с които той ми я предаде, между моя мъж и мен вече няма никаква интимност, никакво доверие. Ние живеем като непознати.

— В такъв случай вие няма какво да губите, от какво се страхувате?

— Колкото и чужда да съм му станала, аз съм тази, която е обичал, тази, която той би могъл все пак да обича. Ах, в това съм сигурна — промълви тя пламенно, — той би продължил да ме обича, ако не се бе добрал до тези проклетни писма...

— Как! Той е успял... Но нали двамата братя се държаха предизвикателно?

— Изглежда, дори се хвалеха, че имат сигурно скривалище?

— Тогава?

— Имам всички основания да мисля, че съпругът ми е открил това скривалище.

— Хайде де! И къде се е намирало?

— Тук. Трепнах.

— Тук?

— Да, и винаги съм го подозирала. Луи Лакомб, много изобретателен, вострастен в механиката, се забавляваше през свободното си време да колекционира каси и ключалки. Братята Варен навярно са разкрили и по-късно са използвали едно от тези скривалища, за да укрят писмата... а и други работи без съмнение.

— Но те не живееха тук! — викнах аз.

— До вашето пристигане, преди четири месеца, вилата бе свободна. И вероятно те са се връщали тук, а освен това са мислили, че присъствието ви няма да им попречи в деня, в който ще трябва да приберат книжата си. Но са си правили сметките без мъжа ми, който в нощта на 22 срещу 23 юни е разбил касата, взел... това, което е търсил, и е оставил визитната си картичка, за да докаже на двамата братя, че вече няма причини да се страхува от тях и че ролите са сменени. Два дни по-късно, предупреден от статията в „Жил Блас“, Етиен Варен

бързо се е явил у вас, останал е сам в този салон, намерил е касата празна и се е самоубил.

След кратко мълчание Даспри попита:

— Това е просто предположение, нали? Г-н Андермат нищо не ви е казал?

— Не.

— Отношението му към вас не се ли промени? Не ви ли се стори по-мрачен, по-загрижен?

— Не.

— И вие смятате, че щеше да бъде така, ако бе намерил писмата? Според мен те не са у него. Според мен не той е влизал тук.

— Кой тогава?

— Тайнственото лице, което ръководи аферата, което държи всички нишки, което я насочва към цел, която ние едва съзираме през толкова много усложнения, тайнственото лице, чиито видими и всемогъщи действия се почувствуваха от първия час. То и неговите приятели влязоха в този дом на 22 юни, то откри скривалището, то остави визитната картичка на г-н Андермат, то държи кореспонденцията и доказателствата за предателство на братя Варен.

— Кой е той? — прекъснах го нетърпеливо.

— Дописникът на „Еко дьо Франс“, иска ли питане, все този Салватор. Не е ли от ясно по-ясно? Не дава ли в статията си подробности, които само човек, проникнал в тайните на двамата братя, може да знае?

— В такъв случай — смотолеви ужасена г-жа Андермат, — той разполага и с моите писма и сега пък той заплашва съпруга ми! Какво да правя, господи!

— Пишете му — рече направо Даспри, — доверете му се без заобикалки, разкажете му всичко, което знаете, и всичко, което можете да научите.

— Какво говорите!

— Вашият интерес съвпада с неговия. Няма съмнение, че той действа против живия брат. Не срещу г-н Андермат търси той оръжие, а срещу Алфред Варен. Помогнете му.

— Как?

— Съпругът ви разполага ли с документа, който допълва и позволява да се изпълнят планове на Луи Лакомб?

— Да.

— Предупредете Салватор. При нужда, постарайте се да му доставите този документ. Накъсо казано, влезте в писмена връзка с него. Какво рискувате?

На пръв поглед съветът беше смел, дори опасен: г-жа Андермат нямаше избор. А и какво рискуваше тя, както казваше Даспри. Ако непознатият беше враг, тази стъпка нямаше да утежни положението. Ако беше чужденец, преследващ своя цел, той не би придавал на тези писма някакво особено значение.

Както и да е, това бе една идея, към която г-жа Андермат, съвсем объркана, се приобщи с радост. Тя ни благодари многословно и обеща да ни държи в течение.

Наистина след два дни ни изпрати бележката, която бе получила в отговор на нейната:

Писмата не бяха там. Но ще ги имам, бъдете спокойна. Всичко следя.

С.

Взех хартията. Почеркът бе като на бележката, пхнатата в книгата на леглото ми на 22 юни.

Следователно Даспри имаше право. Салватор наистина беше главният организатор на тази афера.

В действителност ние започнахме да долавяме някои проблясъци в мрака, който ни обграждаше, и някои пунктове бяха осветени от неочаквана светлина. Но други, като откриването на двете седмици купи, останаха непонятни. Самият аз се връщах винаги към тях, по-заинтригуван може би, отколкото бе нужно, от тези две карти, чиито пробити седем фигури ме бяха поразили при едни толкова смущаващи обстоятелства. Каква роля играеха в драмата? Какво значение трябваше да им се отдаде? Какво заключение трябваше да се извлече от факта, че подводницата, построена съгласно плановете на Луи Лакомб, носеше името „Седмица купа“.

От своя страна, Даспри не се занимаваше много с двете карти, отдаден изцяло на проучването на един друг проблем, чието решение му се струваше по-спешно: той търсеше неуморно прочутото скривалище.

— И кой знае — казваше той — дали няма да открия писмата, които Салватор не е успял да намери... поради невнимание може би. Не е за вярване братя Варен да са преместили от едно място, което са мислели за недостъпно, оръжието, чиято неоценима стойност са знаели.

И той търсеше. След като в голямата зала вече нямаше тайни за него, той насочи разследванията си към другите стаи на вилата: проучи я отвън и отвътре, прегледа камъните и тухлите на стената, керемидите по покрива.

Един ден пристигна с кирка и лопата, даде ми лопатата, остави за себе си кирката и като сочеше към пущинака, рече:

— Да тръгваме!

Погледнах го без ентусиазъм. Той раздели терена на няколко сектора, които обследва последователно. Но в един край, в ъгъла, който образуваха стените на два съседни имота, един куп от чакъл и камъни, покрит с къпини и трева, привлече вниманието му. Щурмува го.

Трябваше да му помагам. В продължение на един час, под яркото слънце, ние напразно се потихме. Но като махнахме камъните, като стигнахме самата почва и започнахме да копаям, кирката на Даспри извади на бял свят кости и остатък от скелет, около който се усукваха все още остатъци от дрехи.

Внезапно усетих, че пребледнявам. Видях, вбита в почвата, една малка желязна плочка, изрязана във форма на правоъгълник, и ми се стори, че различавам червени петна. Точно така: плочката бе с размерите на карта за игра и червените петна, с червенината на разяден на места минимум, бяха седем на брой, разположени като седемте знака на седмицата купа и продупчени във всеки ъгъл.

— Чуйте, Даспри, до гуша ми дойдоха тези истории. Толкова по-добре за вас, ако ви интересуват. Аз ви напускам.

От възнението ли беше? От умората или от тежкия труд под силното слънце? Така или иначе аз залитах, като си тръгнах, и трябваше да легна и да остана в леглото четиридесет и осем часа,

целият в треска и огън, преследван от скелети, които танцуваха около мен и се замерваха по главите с кървави сърца.

Даспри се показва истински приятел. Всеки ден той ми отделяше по три-четири часа, които прекарваше, вярно е, в голямата стая — тършуваше, хлопаше, чукаше.

Писмата са тук, в тази стая — идваше да ми каже той от време на време, — тук са. Главата си залагам, че са тук.

— Оставете ме на мира — отвърщах аз настръхнал.

На третия ден сутринта станах, все още слаб, но вече здрав. Една обилна закуска възстанови силите ми. Ала телеграмата, която получих към пет часа, допринесе повече от всичко за пълното ми възстановяване, до такава степен любопитството ми бе раздразнено — отново и въпреки всичко.

Телеграмата съдържаше следните думи:

Господине,

Драмата, първият акт на която протече през нощта на 22 срещу 23 юни, приближава към своята развръзка. Тъй като логиката на нещата изисква да срещна един с друг двамата главни участници в тази драма и този сблъсък трябва да се състои у вас, ще ви бъда безкрайно признателен, ако ми услужите с дома си за тази вечер. Добре ще е от девет до единадесет прислужникът ви да бъде отстранен и за предпочитане — самият вие да бъдете така любезен и да оставите свободно полето за противниците. Вече сте забелязали, че безкрайно уважавам всичко, което ви принадлежи. От своя страна смятам, че ще ви оскърбя, ако се усъмня дори за миг в абсолютната ви дискретност по отношение на този, който се подписва.

Предано Ваш

Салватор

В това послание имаше някаква любезна ирония, а в молбата му такова прекрасно хрумване, че изпитах истинско удоволствие. Беше

сторено с такава чаровна непринуденост, а и пишещият изглеждаше толкова сигурен в моето съгласие! За нищо на света не бих искал да го разочаровам или да отвърна с неблагодарност на доверието му.

В осем часа моят прислужник, комуто подарих билет за театър, беше вече излязъл, когато Даспри пристигна. Показах му телеграмата. — И тъй?

— И тъй, оставям отворена вратата на градината, за да могат да влязат.

— И си отивате?

— В никакъв случай.

— Но щом го искат...

— Искат дискретност. Ще бъда дискретен. Но държа извънредно много да видя какво ще стане.

Даспри започна да се смее.

— Бога ми, имате право. Аз също ще остана. Имам чувството, че няма да скучаем.

Звънецът го прекъсна.

— Те, вече? — промълви той. — Двадесет минути по-рано! Не е възможно!

От антрето дръпнах шнура, който отваряше вратата на градината. Силует на жена пресече двора: г-жа Андермат. Изглеждаше потресена, задъхваше се, додето изрече:

— Съпругът ми... той идва... има среща... трябва да му дадат писмата...

— Откъде знаете? — рекох й аз.

— Случайно. От едно съобщение, което мъжът ми получи по време на вечеря.

— Телеграма? Пневмопоща?

— Съобщение, предадено по телефона. Прислужникът ми го предаде по погрешка. Мъжът ми го грабна, но беше вече късно... бях го прочела.

— Бяхте прочела...

— Приблизително това: „В девет часа тази вечер бъдете на булевард «Майо» с документите, свързани с аферата. В замяна — писмата“. След вечерята се оттеглих и излязох. — Без знанието на г-н Андермат?

— Да.

Даспри ме погледна.

— Какво мислите за това?

— Каквото и вие, че г-н Андермат е единият от поканените противници.

— От кого и с каква цел?

— Точно това и ще научим. Заведох ги в голямата стая.

Ние можехме в краен случай да се съберем и тримата зад зиданата завеса на камината и да се прикрием зад кадифената облицовка. Настанихме се. Г-жа Андермат седна между двама ни. През процепите на завесата виждахме цялата стая.

Стана девет часът. Няколко минути по-късно пантите на градинската врата изскърцаха.

Признавам, че изпитвах известна тревога, нова треска ме възбуждаше до краен предел. Предстоеше да науча разковничето на загатката. Обърканото приключение, чиито перипетии от седмици се развиваха пред мен, щеше най-после да получи истинската си насока и битката щеше да се разрази пред очите ми.

Даспри хвана ръката на г-жа Андермат и прошепна:

— Преди всичко — никакво движение! Каквото и да чуете и видите, не мърдайте!

Някой влезе. И по голямата прилика с Етиен Варен аз разпознах веднага неговия брат Алфред. Същата тежка походка, същото обилно окосмено и землисто лице.

Той влезе с неспокойния вид на човек, свикнал да очаква клопки, да ги подушва и избягва. Обгърна с поглед стаята и ми се стори, че прикритата с кадифената завеса камина не му хареса. Той направи три крачки към нас. Но някаква друга мисъл, по-властна без съмнение, го отклони, защото той отиде до стената, спря се пред мозаечния стар цар с побеляла брада и пламтящ меч и дълго го разглежда, качен на един стол, следвайки с пръст контура на раменете и фигурата, опипвайки някои части на образа.

Внезапно той скочи от стола и се отдръпна от стената. Чуха се стъпки. На прага се появи г-н Андермат.

— Вие! Вие! Значи вие сте ме извикали?

— Аз? Съвсем не — протестира Варен с дрезгав глас, напомнящ този на брат му. — Вашето писмо ме доведе тук.

— Моето писмо!

— Писмо, подписано от вас, в което ми предлагате...

— Не съм ви писал.

— Не сте ми писали!

Инстинктивно Варен застана нащрек не срещу банкера, а срещу неизвестния враг, който го бе привлякъл в тази примка. За втори път очите му се насочиха към нас и той бързо се отправи към вратата.

Г-н Андермат му пресече пътя.

— Какво правите. Варен?

— Тук има някакви машинации, които не ми харесват. Отивам си. Лека нощ.

— Един момент!

— Хайде, г-н Андермат, не настоявайте, няма какво да си кажем.

— Ние имаме много неща да си казваме и случаят е много добър.

— Оставете ме да мина.

— Не, не, не, няма да минете.

Варен отстъпи, покорен от решителното държане на банкера, и предъвка:

— Тогава бързо, да говорим и да се свършва!

Едно обстоятелство ме изненадваше и не се съмнявах, че и двамата ми другари изпитват същото разочарование. Как бе възможно Салватор да не е тук? Не влизаше ли в плановете му да се намеси? Достатъчен ли му се виждаше само сблъсъкът на банкера и Варен? Бях много смутен. С отсъствието му този дуел, замислен от него, желан от него, приемаше трагичния характер на събитията, породени и ръководени от суровата повеля на съдбата, и силата, която сблъскваше тези двама мъже, поразявате още повече, защото се намираше извън тях.

След кратко мълчание г-н Андермат се приближи към Варен и лице в лице, очи в очи му каза:

— Сега, след като минаха толкова години и няма от какво да се страхувате, отговорете откровенно, Варен. Какво сторихте с Луи Лакомб?

— Виж ти въпрос! Като че ли мога да знам какво е станало с него?

— Вие знаете! Знаете! Вашият брат и вие вървахте по следите му, почти живеяхте в дома му, в тази къща, в която сме и сега. Вие бяхте в течение на всичките му работи, на всичките му намерения. И

последната вечер, Варен, когато изпратих Луи Лакомб до вратата на дома му, видях два силуета да се крият в тъмнината. Готов съм да се закълна в това.

— И какво, като се закълнете?

— Това бяхте брат ви и вие, Варен.

— Докажете го.

— Ами най-доброто доказателство е, че два дни по-късно самите вие ми показахте книжата и плановете, които бяхте взели от папката на Лакомб и които предложихте да ми продадете. Как попаднаха във вас тези документи?

— Казах ви, г-н Андермат, ние ги намерихме на самата маса на Лакомб на другия ден сутринта, след като изчезна.

— Не е вярно.

— Докажете го!

— Правосъдието би могло да го докаже.

— Защо не се обърнахте към правосъдието?

— Защо? Ах! Защо...

Той замълча с мрачен израз на лицето. Другият продължи:

— Виждате ли, г-н Андермат, ако бяхте поне малко сигурен, онази заплаха не би могла да ви попречи...

— Каква заплаха? Тези писма? Да не си въобразявате, че съм им повярвал дори за миг?

— Ако не вярвахте на тези писма, защо ми предлагаште такива огромни суми срещу тях? И защо оттогава наредихте да ни преследват като зверове, брат ми и мен?

— За да получа отново плановете, на които държа. — Хайде де! Заради писмата си беше. Щом пипнехте писмата, щяхте да ни издадете. Никога нямаше да отстъпя!

Той избухна в смях, но внезапно спря.

— Стига толкова. Колкото и да приказваме едно и също, доникъде няма да стигнем. Следователно нещата си остават тъй.

— Няма да останат тъй — каза банкерът, — и понеже заговорихте за писмата, вие няма да излезете оттук, преди да ми ги върнете.

— Ще изляза.

— Не, не.

— Слушайте, г-н Андермат, съветвам ви...

— Няма да излезете.

— Ще видим — каза Варен с такава ярост, че г-жа Андермат едва сподави вика си.

Той навярно я чу, защото поиска да премине насила. Г-н Андермат го отблъсна яростно. Тогава видях, че пхна ръка в джоба на самото си.

— За последен път!

— Първо писмата.

Варен извади револвер и прицелвайки се в г-н Андермат, каза:

— Да или не? Банкерът бързо се наведе. Пламна изстрел. Оръжието падна.

Бях смаян. Беше се стреляло току до мен! Даспри бе избил с един куршум оръжието от ръката на Алфред Варен!

— И внезапно, изправен между двамата противници, с лице към Варен, той се изсмя:

— Късмет имате, приятелю, дяволски късмет. Мерих се в ръката, а улучих револвера.

Двамата се бяха втренчили в него, неподвижни и объркани.

Той се обърна към банкера:

— Ще ме извините, господине, че се меся в нещо, което не ме засяга. Но наистина вие играете ролята си много неумело. Позволете ми да държа картите.

И като се обърна към другия:

— Оставаме двамата, приятелю. И моля те — живо. Козът е купа и аз играя седмицата.

И той тикна под носа му металната плочка със седемте червени знака.

През живота си не съм виждал такава потреса. Смъртно блед, с изхвъркнали от орбитата очи, с изкривени от болка черти на лицето, човекът сякаш беше хипнотизиран от гледката, която му се предлагаше.

— Кой сте вие? — смотолеви той.

— Вече казах, един господин, който се занимава с това, дето не му е работа, но се занимава сериозно.

— Какво искате?

— Това, което си донесъл.

— Нищо не съм донесъл.

— Носиш, в противен случай нямаше да дойдеш. Получил си тази сутрин една бележка, която те кани тук и ти нарежда да донесеш всички документи, които имаш. И ето те. Къде са документите?

В гласа на Даспри, в поведението му имаше някаква сила, която ме объркваше, един съвсем нов начин на действие за този обикновено нехаен и тих човек.

Напълно подчинен, Варен посочи един от джобовете си. — Книжката са тук.

— Всичките?

— Да.

— Всичките, които намери в папката на Луи Лакомб и които продаде на майор фон Либен?

— Да.

— Копието ли е или оригиналът?

— Оригиналът.

— Колко искаш?

— Сто хиляди. Даспри прихна.

— Ти си луд. Майорът ти даде само двадесет хиляди. Двадесет хиляди, хвърлени на вятъра, тъй като опитите не успяха.

— Не можаха да използват плановете. — Плановете са непълни.

— Тогава защо ги искате?

— Трябват ми. Предлагам ти пет хиляди франка. И нито сантим повече.

— Десет хиляди. И нито сантим по-малко.

— Съгласен.

Даспри се обърна към г-н Андермат.

— Бъдете любезен да подпишете един чек, господине.

— Но... аз нямам в себе си...

— Чековата ви книжка? Ето я.

Слисан, г-н Андермат пое книжката, която му подаваше Даспри.

— Това е наистина моята... Но как?

— Без празни приказки, моля ви, драги господине. Трябва само да подпишете.

Банкерът извади писалката си и подписа. Варен протегна ръка.

— Долу лапите — каза Даспри, — още не сме свършили. И обръщайки се към банкера:

— Ставаше дума също за някакви писма, които ви трябват?

— Да, един пакет с писма.

— Къде са, Варен?

— Не са у мен.

— Къде са, Варен?

— Не зная. Брат ми се бе заел с тях. — Те са скрити тук, в тази стая.

— В такъв случай знаете къде са. — Откъде ще знам?

— Ами че не сте ли вие, който посетихте скривалището? Доста добре сте осведомен, почти колкото и... Салватор.

— Писмата не са в скривалището. — Там са.

— Отвори го.

Варен го погледна подозрително. Даспри и Салватор не бяха ли едно и също лице, както всичко даваше основание да се допуска? Ако беше така, той не рискуваше нищо, ако покаже вече разкритото скривалище. В противен случай беше безполезно...

— Отвори го — повтори Даспри. — Нямам седмица купа.

— Имаш, ето тази — каза Даспри и му подаде металната плочка. Варен отстъпи ужасен.

— Не... не... не искам... — Това да е само...

Даспри се насочи към стария монарх с бялата брада, качи се на един стол и нагласи седмицата купа. В основата на меча до дръжката, така че краищата на плочката да покрият точно ръбовете на сабята. После пхна едно шило във всяка от седемте дупки в седемте върха на купите, натисна седем камъчета от мозайката. Когато и седмото бе натиснато, нещо прещрака и бюстът на царя се завъртя, разкривайки широк отвор, оборудван като каса, с метална облицовка и две блестящи метални полици.

— Виждаш ли, Варен, касата е празна.

— Наистина... Това означава, че брат ми е прибрал писмата.

Даспри се върна при човека и му рече:

— Не се опитвай да ме надхитриш. Има и друго скривалище. Къде е то?

— Няма.

— Пари ли искаш? Колко?

— Десет хиляди.

— Г-н Андермат, тези писма струват ли десет хиляди франка за вас?

— Да — извика банкерът.

Варен затвори касата, взе седмицата купа не без видимо отвращение и я нагласи по меча, до дръжката, точно на същото място. Пъхна шилото във всеки връх на седемте купи. Чу се второ прещракване, но съвсем неочаквано този път се завъртя само част от касата, откривайки друга малка касичка, вградена в самата врата, която затваряше по голямата каса.

Пакетът с писма беше там, завързан с връв и запечатан с восък. Варен го подаде на Даспри, който попита:

— Готов ли е чекът, г-н Андермат?

— Да.

— А вие носите и последната документация за подводницата, получена от Луи Лакомб?

— Да.

Направиха размяната. Даспри прибра в джоба си документа и чека и подаде пакета на г-н Андермат.

— Ето, господине.

Банкерът се поколеба за миг, като да се страхуваше от докосването на тези проклетни листи, които бе търсил тъй ожесточено. После ги грабна нервно.

Някой изхлипа до мен. Хванах ръката на г-жа Андермат: бе ледена.

А Даспри се обърна към банкера:

— Вярвам, господине, че разговорът ни е приключен. О, без благодарности моля ви. Случайността пожела да ви бъде полезен.

Господин Андермат си тръгна. Той отнасяше писмата на жена си до Луи Лакомб.

— Прекрасно! — викна очарован Даспри. — Всичко се урежда по най-добрия начин. Остава ни само да приключим с нашата работа, приятелче. Документите в теб ли са?

— Ето ги всичките.

Даспри ги провери, прегледа ги внимателно и ги натика в джоба си.

— Чудесно, ти удържа думата си.

— Но...

— Какво но?

— А двата чека?... Парите?...

— Не ти липсва самоувереност, човече! И се осмеляваш да ги искаш!

— Искам това, което ми се полага.

— Мислиш, че ти се полага нещо за книжа, които си откраднал.

Човекът беше извън себе си. Той трепереше от ярост, с плувнали в кръв очи.

— Парите... двадесетте хиляди франка... — заекна той.

— Невъзможно... Те са на мое разположение.

— Парите!...

— Хайде, бъди благоразумен и остави камата си на спокойствие.

Той така грубо го хвана за ръката, че другият извика от болка, после добави:

— Върви си, приятелче, чистият въздух добре ще ти се отрази. Искаш ли да те изпратя? Ще си отидем през пущинака и ще ти покажа един куп чакъл, под който...

— Не е вярно! Не е вярно!

— Напротив, вярно е. Тази малка метална плочка със седемте червени фигури иде оттам. Не мърдаше без нея Луи Лакомб, спомняш ли си? Брат ти и ти я закопахте заедно с трупа... и с още някои работи, от които правосъдието ще се заинтересува извънредно много.

Варен яростно се заудря с юмруци по лицето. После продума:

— Добре. Измамен съм. Да не говорим повече. Все пак една дума... една-единствена дума. Бих искал да зная...

— Слушам.

— Имаше ли в тази каса, в по-голямата, една касичка?

— Да.

— Когато дойдохте тук през нощта на 22 срещу 23 юни, беше ли вътре?

— Да.

— И съдържаше!... — Всичко, което братя Варен бяха скътали в нея — една доста хубава колекция бижута, диаманти и перли, които гореспоменатите братя са свивали откъдето им падне. — И вие я взехте?

— И пита още! Постави се на мое място.

— Тогава... брат ми се е самоубил, след като е видял, че касичката е изчезнала?

— Вероятно. Изчезването на кореспонденцията ви с майор Либен не би било достатъчно основание. Но изчезването на касичката... Нещо друго да питаш?

— Още нещо: името ви.

— Казваш го, сякаш мислиш за реванш.

— Искате ли питане! Късметът се обръща. Днес вие сте по-силният. Утре...

— Ще бъдеш ти. — Надявам се. Името ви?

— Арсен Люпен.

— Арсен Люпен!

Човекът се олюля, сякаш го удариха с чук. Би могло да се каже, че тези две думи му отнеха всякаква надежда.

— Ах, ти! Да не би да си си въобразявал, че някой си г-н Дюран или Дюпон би могъл да скрои тази чудесна афера? Хайде де, нужен бе поне един Арсен Люпен. А сега, след като всичко ти е ясно малкия, отивай да тъкмиш реванша си. Арсен Люпен те очаква.

И без нито дума повече той го избути навън.

— Даспри, Даспри — извиках аз, наричайки го, без да искам, постарому.

Дръпнах кадифената завеса. Той притича.

— Какво? Какво има?

— Г-жа Андермат не е добре.

Без да се мае, той й даде да смръкне амоняк и докато се занимаваше с нея, ме разпитваше.

— Е, какво толкова стана?

— Писмата — рекох — ... писмата на Луи Лакомб, които дадохте на съпруга и...

Той се удари по челото.

— Тя е помислила, че наистина съм го направил... Ами да, в края на краищата можеше да го повярва. Какъв глупак съм!

Дошла на себе си, г-жа Андермат го слушаше жадно. Той извади от портфейла си малък пакет, който по нищо не се различаваше от отнесения от г-н Андермат.

— Ето ги вашите писма, госпожо, истинските.

— А... другите?

— Другите са също като тези, но преписани от мен тази нощ, и с внимателно нагласен текст. Съпругът ви ще бъде още по-щастлив, като ги прочете, защото няма да се съмнява в подмяната, след като всичко стана пред очите му...

— Почеркът...

— Няма почерк, който да не мога да имитирам.

Тя му благодари със същите думи на признателност, които би отправила към човек от нейния ранг, и аз разбрах, че навярно не е чула последните фрази, които Варен и Арсен Люпен си размениха.

Гледах го и чувствавах някакво неудобство, не знаех какво да кажа на този стар приятел, който се разкри пред мен в такава неочаквана светлина. Люпен! Той беше Люпен! Моят приятел от клуба не беше никой друг, а Люпен! Не можех да се съвзема. А той преспокойно ми предложи:

— Можете да се сбогувате с Жан Даспри.

— А!

— Да, Жан Даспри потегля на път. Изпращам го в Мароко. Много е възможно там да намери достойния за него край. Признавам дори, че има точно такова намерение.

— Но Арсен Люпен остава при нас?

— О, повече от всякога. Арсен Люпен е само в началото на кариерата си и възнамерява...

Някакво неудържимо любопитство ме тласна към него и като го дръпнах встрани от г-жа Андермат, му казах:

— Значи вие в края на краищата открихте второто скривалище, дето се намираше пакетът с писмата?

— Много се измъчих! Открих го едва вчера следобед, докато си почивахте. А всъщност само господ е свидетел колко просто беше! Но за най-простите неща човек най-накрая се сеща.

И като показа седмицата купа:

— Бях разбрал, че за да се отвори голямата каса, трябва да се притисне тази карта към меча на онова старче от мозайката...

— Как се сетихте?

— Много лесно. От собствена информация вече знаех, когато идвах тук на 22 юни вечерта...

— След като се разделихме...

— Да, и след като с подходящи разговори ви бях довел до такова състояние на духа, в което един нервен и впечатлителен човек като вас би трябвало на всяка цена да ми предостави пълна свобода на действие, без да помръдне от леглото си.

— Правилно сте разсъждавали.

— И тъй, идвайки тук, аз знаех, че има една скрита касичка в каса с тайна ключалка и че седмицата купа е ключът, шифърът на тази ключалка. Оставаше само да поставя седмицата купа на мястото, което очевидно ѝ бе предназначено. Един час търсене ми бе достатъчен.

— Един час!

— Разгледайте старчето от мозайката.

— Старият император?

— Старият император е точно копие на попа купа от всички игри на карти, Карл Велики.

— Наистина... Но защо седмицата купа отваря ту голямата каса, ту малката? И защо отворихте първо само голямата каса?

— Защо? Защото поставях моята седмица купа все в една посока. Едва вчера забелязах, че като я обърна, тоест като поставя седмия знак, този от средата, нагоре вместо надолу, разположението на седемте точки се променя.

— Дяволска работа!

— Разбира се, че е дяволска работа, но трябваше да се помисли малко.

— И още нещо: вие не знаехте за историята с писмата преди г-жа Андермат...

— Да заговори пред мен? Точно така. В касата бях открил освен касичката само кореспонденцията на двамата братя, кореспонденция, която ми разкри тяхното предателство.

— В крайна сметка вие съвсем случайно възстановихте първо историята на двамата братя, а после потърсихте планове и документите на подводницата?

— Съвсем случайно.

— Но с каква цел?

Даспри ме прекъсна със смях:

— Боже мой, какъв интерес към тази афера!

— Увелича ме.

— Е, добре, щом изпратя г-жа Андермат до дома ѝ и като пратя в „Еко дьо Франс“ бележката, която ще напиша, ще се върна и ще поговорим подробно.

Той седна и написа едно от онези лаконични съобщения, в които се развихря въображението на този човек. Кой не помни шума, който точно това съобщение предизвика в целия свят?

Арсен Люпен реши проблема, поставен преди известно време от Салватор. Разполагащ с всички оригинални планове и документи на инженер Луи Лакомб. Той ги предостави на министъра на морската армия. По този случай откри и подписа, с цел да подари на държавата първата подводница, построена по тези планове. И самият той се записа в началото на тази подписка със сумата от двадесет хиляди франка.

— Двадесетте хиляди франка от чековете на г-н Андермат? — попитах аз, когато ми даде да прочета съобщението.

— Именно. Справедливо е Варен да изкупи поне малко своето предателство.

Ето как се запознах с Арсен Люпен. Ето как научих, че Жан Даспри, мой другар по клуб, моя светска връзка, не бе някой друг, а Арсен Люпен, крадецът джентълмен. Ето как станах доста близък приятел с нашия велик човек и как постепенно, благодарение на доверието, с което ме удостоява, станах неговия много скромнен, много верен и много признателен историограф.

VII

ОГНЕУПОРНАТА КАСА НА ГОСПОЖА ЕМБЕР

В три часа сутринта все още имаше половин дузина коли пред едно от малките жилища на художници от едната страна на булевард „Бертие“. Вратата на този дом се отвори. Излязоха цяла тумба дами и господа. Четири коли профучаха наляво и надясно и на булеварда останаха само двама господа, които се разделиха на ъгъла на улица „Курсел“, където живееше единият от тях. Другият реши да продължи пеша до арката Майо.

И така, той пресече „Авеню дьо Вилие“ и продължи пътя си по противоположния на укрепления тротоар. През тази хубава зимна нощ, чиста и студена, бе приятно да се ходи. Дишаше се добре. Шумът, на стъпките бодро отекваше.

Но след няколко минути той изпита неприятното чувство, че го следят. И наистина, като се обърна, забеляза някакъв човек да се промъква между дърветата. Не беше страхлив и въпреки това ускори крачка, за да стигне по-бързо до бариерата Терн. Но другият се затича. Вече сериозно разтревожен, той реши, че е най-добре да го пресрещне и да извади револвера си.

Не успя; човекът го нападна изведнъж и на пустеещия булевард се завърза ръкопашен бой, който, както скоро усети, не беше в негова полза. Той извика за помощ, помъчи се да се освободи, бе съборен до един куп чакъл, стиснат за гърлото и устата му затъкната с кърпа. Очите му се затваряха, ушите шумяха и вече щеше да загуби съзнание, когато изведнъж примката се разхлаби и човекът, от чиято тежест губеше дъха си, се изправи, за да се защитава, на свой ред, от нечия непредвидена атака.

Един удар с бастун по китката, един ритник в глезена... Човекът извика на два пъти от болка и побягна, като куцаше и проклинаше.

Без да си прави труда да го преследва, новодошлият се наведе и каза:

— Ранен ли сте, господине?

Той не беше ранен, но бе доста замаян и не можеше да се държи прав. За щастие един от служителите на бариерата дотича, привлечен от виковете. Повикаха кола. Господинът се настани в нея заедно със своя спасител и бе отведен в дома му, на „Авеню дьо ла Гран-Арме“.

Пред вратата, окопитил се вече съвсем, той отново благодари.

— Дълга ви живота си, господине; вярвайте, че никога няма да забравя това. Не искам да тревожа жена си в този момент, но държа самата тя да ви изкаже още днес своята признателност.

Покани го на обяд и му каза името си: Луи Ембер, и добави:

— Мога ли да знам с кого имам честта...

— Но разбира се — отвърна другият.

И се представи:

— Арсен Люпен.

Арсен Люпен нямаше още тази слава, която му донесоха аферата Каорн, бягството от затвора Санте и много други шумни подвизи. Той дори не се наричаше Арсен Люпен. Това име, на което бъдещето бе отредило такъв блясък, бе измислено специално за да бъде назован спасителят на г-н Ембер и може да се каже, че точно в тази афера той получи бойното си кръщение. Готов за битката, вярно е, въоръжен с всичко необходимо, но без ресурси, без онзи авторитет, който носи успеха, Арсен Люпен беше още чирак в една професия, ала скоро щеше да стане майстор.

Затуй бе радостният трепет, като се събуди и си спомни снощната покана. Най-после приближаваше целта! Най-после се захващаше с едно дело, достойно за силите и таланта му! Милионите на Ембер — каква великолепна плячка за апетит като неговия!

Облече специално облекло: протрит редингот, изтърган панталон, малко избеляла копринена шапка, малко разнищени маншети и подвижна колосана яка, всичко много чисто, но издаващо мизерия. Вместо връзка — черна лента с боднат евтин, фалшив диамант. Така натруфен, той слезе по стълбището на жилището си в Монмартр. На третия етаж, без да спира, почука с дръжката на бастуна

си по крилото на една затворена врата. Излезе и тръгна по околните булеварди. Зае място в минаващия трамвай, а един човек, който вървеше зад него — наемателят на третия етаж, се настани на съседната седалка.

След няколко минути човекът му каза:

— Е, шефе?

— Готово.

— Как?

— Обядвам там.

— Обядвате?

— Ти не би желал, надявам се, да губя безплатно такива ценни дни като моите? Аз изтръгнах г-н Луи Ембер от сигурната смърт, която ти му готвеше. Г-н Луи Ембер е признателен по природа. Покани ме на обяд.

Мълчание, след което другият подхвърли:

— Значи не се отказвате?

— Виж, малкия — каза Арсен Люпен, — ако скалъпих нападението от тази нощ, ако си дадох труда в три часа сутринта край укрепленията да ти фрасна един удар с бастун по китката и един ритник в пиццала, рискувайки по този начин да повредя единствения си приятел, то не беше, за да се отказвам сега от наградата за едно така добре организирано спасение.

— А лошите слухове, които се чуват за бягството...

— Нека се чуват. От шест месеца проучвам случая, шест месеца се осведомявам, проучвам, поставям мрежите си, разпитвам прислужниците, заемодателите и подставените лица, шест месеца живея в сянката на съпруга и съпругата. Следователно зная какво да мисля. Какво значение има дали състоянието произхожда от стария Броуфорд, както те претендират, или от друг източник — аз твърдя, че то съществува. И тъй като съществува, то е за мен.

— Дявол да го вземе, сто милиона!

— Да приемем десет, даже пет, какво значение! Много чудно би било, ако тези дни не намеря ключа.

Трамваят спря на площад „Етоал“. Човекът промълви:

— Засега какво?

— Засега — нищо. Ще те предупредя. Имаме време.

Пет минути по-късно Арсен Люпен изкачват величествените стълби на дома Ембер и Луи го представяше на жена си. Жервез беше една приятна дребна дама, доста закръглена, много приказлива. Тя устрои прекрасен прием на Люпен.

— Искан да бъдем сами, за да почетем нашия спасител обясни тя.

И още от началото се отнасяха към „нашия спасител“ като към стар приятел. На десерта интимността беше пълна и откровенията се сипеха от всички страни. Арсен разказа живота си, живота на баща си — неподкупен съдия, мъките на младостта си, сегашните трудности. От своя страна, Жервез разказа своята младост, брака си, добрините на стария Броуфорд, стотите милиона, дето бе наследила, трудностите, които пречеха да бъде тяхна притежателка, заемите, които е трябвало да сключи с безбожна лихва, безкрайните спорове с племенниците на Броуфорд. И забраните! И запорите! Всичко.

— Помислете само, господин Люпен, акциите са тук, до нас, в кабинета на мъжа ми. И само един отрязък да откъснем — загубваме всичко! Те са там, в огнеупорната каса, а не можем да ги докоснем!

Г-н Люпен изтръпна при мисълта за тази близост. Испита ясното чувство, че г-н Люпен никога не би бил на необходимата душевна висота, за да го мъчат скрупулите на милата дама.

— А! Значи там са — промълви той с пресъхнало гърло.

— Там са.

Отношения, започнали под такова знамение, можеха да прераснат само в по-тесни връзки. Деликатно разпитан, Арсен Люпен призна бедността, отчаянието си. Нещастното момче бе незабавно назначено като частен секретар на двамата съпрузи със заплата сто и петдесет франка месечно. Щеше да живее в дома си, но всеки ден щеше да идва да получава нареждания за работата си. А за по-голямо удобство му предоставиха да избере за работен кабинет някоя от стаите на втория етаж.

И той избра. По каква прекрасна случайност тя се намирал точно над кабинета на Луи?

Арсен не закъсня да забележи, че постът му на секретар ужасно много прилича на синекура. За два месеца той трябвало да препише

само четири незначителни писма и бе извикан само веднъж в кабинета на своя шеф, което му позволи да разгледа официално само един път огнеупорната каса. Освен това той забеляза, че на титуляря на тази синекура не се гледаше като на достоен да фигурира до депутата Анкети или до председателя на адвокатската колегия Грувел, защото пропуснаха да го поканят на прочутите светски приеми.

Той не се оплакваше, предпочитайки много повече да запази скромното си място в сянка, като се държеше настрана, щастлив и свободен. Впрочем не губеше времето си. Най-напред направи няколко тайни посещения на кабинета на Луи и поднесе почитанията си на огнеупорната каса, която въпреки това си остана все тъй херметически затворена. Тя представляваше огромен блок от чугун и стомана с неприветлив вид, който не можеха да надвият нито пили, нито свредели, нито лостове.

Арсен Люпен не беше твърдоглав.

— Където силата се проваля, там хитростта успява — си каза той. — Главното е да си там, където трябва, за да гледаш и слушаш.

Той взе необходимите мерки и след като с много труд и мъки направи отвор през паркета на стаята си, пхна в него една оловна тръба, стигаща до тавана на кабинета между две гипсови фигури и корниза. През този канал — и акустична тръба, и далекоглед — се надяваше да гледа и слуша.

Оттогава заживя по корем на паркета. И наистина често виждаше как двамата Ембер разискват пред касата, проверяват регистрите, преглеждат досиетата. Когато те завъртаха последователно четирите кръга, командувачи ключалката, той се опитваше, за да научи числото, да улови броя на прещракванията. Следеше жестовете им, дебнеше думите им. Как постъпваха с ключа? Криеха ли го?

Един ден слезе бързо, виждайки ги да напускат стаята, без да затварят касата. Ала те се бяха върнали.

— О, простете — каза той. — Сбърках вратата. Но Жервез се втурна и го придърпа.

Но влезте, г-н Люпен, влезте, не сте ли тук у дома си? Ще ни дадете един съвет. Кой акции трябва да продадем? Заем срещу рентата или другия?

— А забраната? — възрази много изненадан Люпен.

— О! Тя не се отнася за всички ценни книжа. — Госпожа Ембер открихна едното крило. По рафтовете бяха натрупани папки с ценни книжа, опасани с ремъци. Взе един пакет. Но мъжът ѝ протестира.

— Не, не, Жервез, лудост е да продаваш другия. Той се покачва... А заемът срещу рентата сега е на най-високата си точка. Вие как мислите, скъпи приятелю?

Скъпият приятел нямаше никакво мнение, ала все пак посъветва да се пожертвува рентата. Тогава тя взе друга връзка ценни книжа, в която случайно се намираше една хартийка. Това беше 3-процентова акция на стойност 1374 франка. Луи я сложи в джоба си. Следобед, придружен от своя секретар, той продаде тази акция чрез един борсов посредник и получи 46 000 франка.

Каквото и да казваше Жервез, Арсен Люпен не се чувствуваше у дома си. Напротив, положението му в дома Ембер го изпълваше с недоумение. При различни случаи той можа да установи, че прислужниците не знаят името му. Те го наричаха „господине“. Луи го сочеше винаги така: „Вие ще предупредите господина... Пристигна ли господинът?“. Защо това загадъчно обръщение?

Впрочем след първоначалния ентусиазъм двамата Ембер почти не му говореха и отдавайки му дължимото като на благодетел, не се занимаваха повече с него! Създаваше се впечатлението, че го смятат за чудак, който не обича да му досаждат, и уважаваха неговото уединение, сякаш това бе наложено от самия него правило, негов каприз. Веднъж, минавайки през преддверието, той дочу Жервез да казва на двама господина:

— Той е толкова саможив.

Добре, помисли си той, ние сме саможиви. И отказвайки се да обясни странностите на тези хора, продължи изпълнението на своя план. Бе разбрал, че не трябва да се разчита нито на случайност, нито на лекомислие от страна на Жервез, която не изпускаше ключа и освен това никога не отнасяше този ключ, преди предварително да е объркала буквите от комбинацията на ключалката. Така че, трябваше да се действа.

Едно събитие ускори нещата — необузданата кампания срещу семейство Ембер на някои вестници. Обвиняваха ги в мошеничество.

Арсен Люпен присъствува на перипетиите на драмата, на вълненията на семейството и разбра, че ако се бави още, ще загуби всичко.

Пет дни по ред вместо да си тръгне към шест часа, както обикновено, той се затваряше в стаята си. Предполагаха, че е излязъл. А той лягаше на паркета и наблюдаваше кабинета на Луи.

Тъй като през петте нощи благоприятните обстоятелства, които чакаше, не идваха, той си отиваше посред нощ през малката врата, която обслужваше двора. Имаше ключ.

Но на шестия ден научи, че семейство Ембер, в отговор на злостните подмятания на враговете си, бяха предложили да се отвори касата и да се направи инвентаризация.

— Значи тази вечер — си помисли Люпен.

И наистина след вечеря Луи се настани в кабинета си. Жервез и тя. Започнаха да прелистват регистрите на касата.

Изтече цял час, след това още един. Той чу прислужниците да си лягат. Сега вече нямаше никой на първия етаж. Съпрузите Ембер продължаваха да се трудят.

— Време е — промълви Люпен.

Отвори своя прозорец. Той гледаше към двора и навън в тази нощ без луна и звезди бе мрак. Извади от гардероба си едно навързано на възли въже, което закрепил на оградата на балкона, прекрачи оградата и се спусна бавно, придържайки се за водосточната тръба, до прозореца, разположен под неговия. Това бе прозорецът на кабинета и гъстият воал на тежките вълнени завеси закриваше стаята. Изправен на балкона, той остана за миг неподвижен, напрегнал слух и зрение.

Успокоен от тишината, побутна леко двете крила. Ако никой не се бе погрижил да ги провери, те трябваше да отстъпят, защото следобед той бе завъртял така ключалката, че да не влиза в жлеба.

Крилата поддадоха. Тогава съвсем, съвсем предпазливо ги отвори още малко. Когато вече можеше да пхне главата си, той спря. Малко светлина се процеждаше между не напълно дръпнатите завеси; той забеляза Жервез и Луи, седнали до касата. Рядко разменяха по някоя дума с нисък глас, потънали в работа. Арсен пресметна разстоянието, което го отделяше от тях, установи точните движения, които бяха необходими, за да ги обезвреди един по един, преди да имат време да повикат за помощ, и вече щеше да се втурне, когато Жервез каза:

— Колко много изстина стаята само за няколко минути. Ще си легна. А ти?

— Бих желал да свърша.

— Да свършиш! Има работа за цяла нощ!

— Не, не, най-много един час още.

Тя се оттегли. Изминаха двајсет, трийсет минути. Арсен бутна още повече прозореца. Завесите трепнаха. Побутна още. Луи се обърна и като видя завесите издути от вятъра, стана да затвори прозореца...

Той няма време нито да гъкне, нито поне да се престори, че се съпротивлява. С няколко точни движения и без да му причини и най-малката болка, Арсен го зашемети, омота главата му със завесите, завърза го така, че Луи дори не позна лицето на своя нападател.

После бързо се отправи към касата, взе две папки, които сложи под мишница, излезе от кабинета, слезе по стълбите, прекоси двора и отвори задната врата. Една кола чакаше на улицата.

— Първо вземи това — каза той на кочияша — и ме последвай.

Върна се в кабинета. С две отивания те опразниха касата. После Арсен се качи в стаята си, махна въжето и залича всички следи. Край на всичко.

Няколко часа по-късно, подпомогнат от своя другар, Арсен Люпен прегледа папките. Не изпита никакво разочарование — тъй като и това бе предвидил, — когато разбра, че състоянието на съпрузите Ембер не беше толкова голямо, колкото си мислеше. Милионите не се брояха в стотици, нито дори в десетици. Но в края на краищата общо се получаваше едно солидно число, а и ценните книжа имаха голяма стойност: облигации от железниците, Париж-град, държавни фондове, Суец, Северни мини и т.н.

Той обяви, че е доволен.

— Разбира се, ще има доста брак, когато дойде време да продаваме. Ще се натъкнем на забрани и много пъти ще трябва да продаваме на нищожни цени. Няма значение. С този първоначален капитал имам намерение да живея, както аз зная... и да изпълня някои от най-съкровениите си мечти.

— А другото?

— Можеш да го изгориш, малкия. Тези камари хартия правеха добро впечатление в огнеупорната каса. За нас са безполезни. Що се

отнася до акциите, спокойно ще си ги затворим в шкафа и ще чакаме подходящо време.

На следния ден сметна, че няма причина, която да му попречи да се завърне в дома Ембер. Но прегледа вестниците и научи нещо непредвидено. Луи и Жервез бяха изчезнали.

Отварянето на огнеупорната каса се извърши много тържествено. Длъжностните лица намериха това, което Арсен Люпен бе оставил... а то бе малко.

Това са фактите и това е обяснението, което дава на някои от тях намесата на Арсен Люпен. Чух го от самия него, един ден, когато беше в настроение да се доверява.

Този ден той се разхождаше надлъж и нашир в работния ми кабинет и в погледа му имаше трескавост, която дотогава не бях виждал.

— В крайна сметка — му казах — това е най-добрият ви удар, нали?

Без да ми отговори направо, той подхвана:

— В тази афера има неразгадаеми тайни. Дори след обясненията, които ви дадох, колко неясноти още! Защо е това бягство? Защо не се възползваха от помощта, която неволно им оказах? Толкова просто беше да се каже: „Стоте милиона бяха в касата, но вече ги няма там, защото ги откраднаха“.

— Загубили са ума и дума.

— Да, точно тъй, загубили са ума и дума... От друга страна, вярно е...

— Вярно е?...

— Не, нищо.

Що значеха тези недомлъвки? Ясно беше, че не е казал всичко, но му беше и неприятно да говори за това, което бе премълчал. Бях заинтригуван. Работата трябваше да е много сериозна, за да предизвика колебание у такъв човек.

Започнах да задавам въпроси напосоки.

— Не сте ли ги виждали повече?

— Не.

— Не ви ли се е случвало да изпитвате някаква жал към тези двама нещастници?

— Аз? — сепна се той.

Възмущението му ме изненада. Дали не бях улучил? Настоях:

— Ами да! Ако не бяхте вие, те вероятно щяха да устоят на опасността... или поне да си отидат с пълни джобове.

— Угризения на съвестта, това ли ми предписвате?

— Ами да!

Той рязко удари с юмрук по масата.

— И тъй според вас би трябвало да изпитвам угризения?

— Наречете ги угризения или съжаления, някакво чувство все пак...

— Никакво чувство към хора...

— Към хора, от които сте откраднали цяло състояние.

— Какво състояние?

— Ами... тези две-три пачки акции...

— Тези две-три пачки акции! Че аз им откраднах цели пакети с акции, нали? Част от тяхното наследство? Това ли е грешката ми? Това ли е моето престъпление? Но, дявол да го вземе, драги мой, значи вие не сте се досетили, че тези акции бяха фалшиви?... Чувате ли? БЯХА ФАЛШИВИ!

Гледах го поразен.

— Фалшиви, тези четири или пет милиона?

— Фалшиви — викна яростно той, — супер фалшиви! Фалшиви — облигациите, тези на Париж-град, държавните фондове — хартия, чиста хартия! Нито един сантим, не получих дори един сантим от всичко това. И вие ме питате дали имам угризения? Те трябва да имат угризения! Измамиха ме като най-обикновен хапльо! Оскубаха ме като последна тяхна жертва, и то най-глупавата!

Тресеше го истинска ярост, породено от злоба и наранено самолюбие.

— От край до край, аз претърпях поражение; още от първия час! Знаете ли коя роля съм играл в тази афера, или по-скоро каква роля ми натрапиха? Ролята на Андре Броуфорд! Да, скъпи мой, и аз нищо не разбрах! Едва по-късно, от вестниците и като съпоставих някои подробности, проумях. Докато се правех на благодетел, на господин, който е рискувал живота си, за да спаси някого от ноктите на апашите,

те са ме представяли за един от членовете на семейство Броуфорд! Не е ли възхитително? Този чудак със стая на втория етаж, когото показвах отдалеч, беше Броуфорд и този Броуфорд бях аз! И благодарение на мен, благодарение на доверието, което вдъхвах под името Броуфорд, банкерите даваха заеми и нотариусите съветваха клиентите си да отпускат заеми. Каква школа за един дебютант! О, кълна ви се, че урокът ми послужи!

Той спря изведнъж, хвана ме за ръката и ми каза с отчаян глас, в който все пак не бе трудно да се усети нюанс на ирония и възхита, каза ми тази неповторима фраза:

— Драги мой, в настоящия момент Жервез Ембер ми дължи хиляда и петстотин франка!

Не успях да се сдържа, не можах да не се разсмея. Това беше наистина комедия от най-висша класа. И самият той наистина се развесели.

— Да, скъпи мой, хиляда и петстотин франка! Не само че не съм видял и сантим от моята заплата, но на всичко отгоре тя зае от мен хиляда и петстотин франка! Всичките ми спестявания на млад човек! И знаете ли защо? Никога няма да отгатнете... За бедните! Слушайте какво ви говоря. За мнимите нещастници, чиято съдба облекчаваше тайно от Луи!

И аз се хванах! Ама че смехория, а? Арсен Люпен, измамен с хиляда и петстотин франка, и то измамен от милата дама, от която щеше да открадне фалшиви облигации за четири милиона франка! И що комбинации, що усилия и гениални хитрини ми бяха нужни, за да постигна този хубав резултат! Това е единственият път през живота ми, в който бях изигран. Но, дявол да го вземе, този път наистина бях изигран, и то на чисто — без грешка!...

VIII

ЧЕРНАТА ПЕРЛА

Силен звън събуди портиерката на дома „Авеню Ош“, номер 9. Тя дръпна връвта, мърморейки:

— Мислех, че всички са се прибрали. Вече минава три часът.

Съпругът ѝ процеди през зъби:

— Може да е за доктора.

И наистина един глас попита:

— Доктор Арел... на кой етаж?

— Третият вляво. Но докторът не обича да го безпокоят през нощта.

— Ще се наложи да го обезпокоим.

Господинът влезе в преддверието, изкачи един етаж, два етажа и без дори да спре на площадката на доктор Арел, продължи така до петия. Там изпробва два ключа. Единият отвори ключалката, а другият — допълнителния секрет.

— Прекрасно — промърмори той, — задачата много се опрости. Но преди да действаме, да си осигурим връщането. Да видим... минало ли е толкова време, че да съм позвънил на доктора и той да ме е отпратил? Не още... малко търпение...

След десетина минути слезе и чукна по прозорчето на портиерната, мърморейки срещу доктора. Отвори му и той затръшна вратата след себе си. Ала тя не се заключи, тъй като човекът бе втикнул парче желязо в жлеба на вратата, за да не може да влезе езичето.

С една дума той влезе безшумно, без портиерите да разберат. В случай на тревога връщането му бе сигурно.

Спокойно изкачи петте етажа. В преддверието, на светлината на електрическо фенерче, положи пардесюто и шапката си на един стол, седна на друг и obu дебели плъстени терлици върху ботите си.

— Уф! Готово... Че и лесно стана! Питам се защо всички не избират за професия удобния занаят на крадеца? Малко ловкост,

анализ, малко съобразителност и няма по-сладка работа. Занаят за почивка... Занаят за глава на семейство... Толкова удобен, че чак е досадно.

Той разгъна подробен план на апартамента.

— Първо да се ориентираме. Тук виждам правоъгълника на антрето, в което се намирам. Откъм улицата — салонът, будоарът и трапезарията. Там няма какво да си губя времето. Изглежда, графинята има отчайващ вкус... нито една дреболия със стойност!... Значи — право към целта... А! Ето го очертан и коридора към стаяте. След три метра трябва да е дрешникът, който е свързан със стаята на графинята.

Той сгъна плана, загаси фенерчето и мина в коридора — започна да брои:

— Един метър... два метра... три метра... Ето я вратата... Как всичко се нарежда, господи! Една проста, една малка ключалка ме отделя от стаята ѝ, което е по-важно, зная, че тази ключалка се намира на един метър и четирийсет сантиметра от пода... Така че един лек разрез наоколо и ще се освободим от нея...

Той извади от джоба си необходимите инструменти, но една мисъл го спря.

— Ами ако случайно вратата не е заключена... да опитаме... Нищо не ни струва!

Той завъртя топката на вратата и тя се отвори.

— Любезни Люпен, наистина имаш късмет. Какво ти трябва сега? Познаваш топографията на зоната, в която ще действуваш; знаеш къде крие графинята черната перла... Следователно, за да стане черната перла твоя, трябва просто да бъдеш по-тих от тишината и по-невидим от нощта.

Арсен Люпен загуби цял половин час, додето отвори втората врата, една остъклена врата към стаята. Но го направи тъй предпазливо, че дори графинята да не спеше, никакво съмнително скръцване не би я разтревожило.

Според неговия чертеж достатъчно бе да мине край един шезлонг. Това щеше да го отведе към едно кресло, после към малка масичка, разположена до леглото. Върху масичката имаше кутия с хартия за писма и в тази кутия чисто и просто бе скътана черната перла.

Той легна на килима и запълзя край шезлонга, но спря до горната му страна, за да успокои биенето на сърцето си. Макар че не усещаше никакъв страх, все пак трудно бе да потисне онова нервно напрежение, което човек изпитва сред прекалено дълбока тишина. И това го учудваше, защото в края на краищата той бе преживял, без да трепне, далеч по-тежки минути. Никаква опасност не го заплашваше. Защо тогава сърцето му биеше като подлудяла камбана? Да не би заспалата жена да го вълнуваше, това живо същество досами него?

Ослуша се и му се стори, че долавя ритмично дишане. Това го успокои като приятелско присъствие.

Той потърси креслото и полека, с почти незабележими движения залази към масата, опипвайки с протегнатата ръка в мрака. Дясната му ръка се блъсна в единия крак на масичката.

Най-после! Оставаше само да се изправи, да вземе перлата и да си тръгне. За щастие! Защото сърцето му започваше отново да лудува в гърдите като подплашено животно и с такъв шум, че му се струваше невъзможно графинята да не се събуди.

Той го успокои с невероятно усилие на волята, но в момента, когато се опита да се изправи, дясната му ръка се блъсна в някакъв предмет — веднага разбра, че е свещник, един съборен свещник; а след това изникна и още нещо — часовник, един от ония малки пътни часовници, които се държат в кожен калъф.

Какво? Какво ставаше? Той не разбираше. Този свещник... часовникът... защо тези предмети не си бяха на мястото? А, какво ставаше в тая тъмница?

И внезапно извика. Бе докоснал... о, какво странно, неназовимо нещо. Ами, не, не страхът смущаваше мислите му. Двадесет секунди, тридесет секунди той не помръдна, тъй ужасен, облян в пот. А пръстите още усещаха този допир.

С неумолима решителност пак протегна ръка. И отново докосна това нещо, странното, неназовимо нещо. Опипа го. Заповяда на ръката си да го опипа и да разбере. Коса... лице... и това лице бе студено, почти ледено.

Колкото и ужасяваща да е действителността, човек като Арсен Люпен веднага се оправя, щом разбере за какво става дума. Той включи фенера си. Пред него една жена лежеше, цялата в кръв. Имаше

рани по врата и раменете. Той се наведе и я разгледа внимателно. Беше мъртва.

— Мъртва, мъртва — повтори смаян.

Гледаше тези неподвижни очи, сгърчената уста, тази мъртвешки бледа плът и кръвта, всичката тази кръв, изтекла на килима, сега се съсирваше, гъста и черна.

Изправи се, завъртя електрическия ключ, стаята се заля в светлина и той можа да види всички признаци на една ожесточена борба. Леглото беше разхвърляно, завивките и чаршафите — смъкнати. На земята — свещникът, По-нататък часовникът, стрелките сочеха единадесет и двадесет, а още По-нататък — катурнат стол и навсякъде кръв, локви кръв.

— А черната перла? — прошепна той.

Кутията за писма бе на мястото си. Той бързо я отвори. Там си стоеше кутията за бижута. Но беше празна.

— Дявол да го вземе! — си каза той. — Попрехвали късмета си, приятелю Арсен Люпен... Графинята убита, черната перла изчезнала... положението не е блестящо! Измъквай се, иначе твърде много рискуваш да ти припишат тежки деяния.

И все пак не мръдна.

— Да се измъкнеш? Да, друг би се измъкнал. Но Арсен Люпен? Няма ли нещо по-добро? Хайде да започнем по ред... В крайна сметка съвестта ти е чиста... Представи си, че си полицейският комисар и трябва да предизвикаш анкета... Да, но за това е нужен по-спокоен ум. А твоят е в такова състояние!

Той падна на креслото, опрял свитите си юмруци в пламтящото чело.

Аферата от „Авеню Ош“ е една от тези, които най-живо ни интересуват в последно време и сигурно не бих я разказал, ако участието на Арсен Люпен не я поставяше в една много особена светлина. Малцина подозират това участие. Във всеки случай никой не знае точната и любопитна истина.

Кой не познаваше често срещаната в Булонския лес Леонтина Залти, бившата певица, съпруга и вдовица на граф Д'Андийо, Залти, чийто блясък заслепяваше Париж преди двадесетина години, графиня

Д'Андийо, чиито накити и перли бяха ѝ донесли европейска известност. Казваха, че носи на гърдите си касите на няколко банкови къщи и златните мини на много австралийски компании. Големите бижутери работеха за Залти, както на времето се работеше за кралете и кралиците.

И кой не помни катастрофата, която погълна всичките ѝ богатства? Банкови къщи и златни мини — бездната погълна всичко. От чудесната колекция, разпиляна по разпродажби, ѝ остана само прочутата черна перла. Черната перла! Сиреч цяло състояние, ако би пожелала да се избави от нея.

Но тя не пожела. Предпочете да се посвие, за да живее в един обикновен апартамент със своята компаньонка, с готвачката и един прислужник, отколкото да продаде това безценно украшение. За това си имаше причина и тя не се страхуваше да я признае: черната перла бе подарък от един император. И почти разорена, доведена до най-посредствено съществуване, тя остана вярна на другарката си от щастливите дни.

— Докато съм жива — казваше тя, — няма да се разделя с нея.

От сутрин до вечер я носеше на врата си. През нощта я оставяше на известно само на нея място.

Всички тези данни, припомнени от вестниците, събудиха любопитството и — странно нещо, но лесноразбираемо за тези, които знаеха ключа на енигмата — именно арестуването на предполагаемия убиец усложни загатката и раздуха вълненията. На втория ден вестниците публикуваха следното съобщение:

Съобщават ни за арестуването на Виктор Данегр, прислужник на графиня Д'Андийо. Обвиненията, които са му отпращани, са поразяващи. На сатенения ръкав на жилетката от ливреята му, която г-н Дюдуи, шеф на полицията, намери в мансардата му между дюшека и матрака, бяха открити петна кръв. Освен това на тази жилетка липсваше едно облечено копче. Това копче, още в началото на следствието, бе намерено под самото легло на жертвата.

Възможно е след вечеря, вместо да се прибере в мансардата си, Данегр да се е промъкнал в дрешника и през стъклената врата да е видял къде графинята слага черната перла.

Трябва да кажем, че тук никакви доказателства не потвърждават това предположение. Във всеки случай друг един пункт остава неизяснен. В седем часа сутринта Данегр отива до магазина за тютюн на булевард „Курсел“: и портиерката, и продавачът дават такива показания. От друга страна, готвачката и компаньонката на графинята — и двете спят в края на коридора — твърдят, че в осем часа, когато са станали, вратите на преддверието и на кухнята били заключени с две превъртания на ключа. От двадесет години на служба при графинята, тези две лица са извън всяко подозрение. Следователно пита се: как Данегр е успял да излезе от апартамента? Друг ключ ли си е направил? Следствието ще обясни тези различия.

Следствието абсолютно нищо не обясни, напротив. Стана ясно, че Виктор Данегр е опасен рецидивист, алкохолик и развратник, който не се плаши от нож. Но в хода на разследването случаят потъваше във все по-плътен мрак и по-необясними противоречия.

Първо, някоя си госпожица дьо Сенклев, братовчедка и единствена наследница на жертвата, заяви, че месец преди смъртта си графинята ѝ е доверила в едно от писмата си къде крие черната перла. На другия ден след като получила писмото тя забелязала, че е изчезнало. Кой го бе откраднал?

Портиерите пък разказваха, че са отворили вратата на някакъв човек, който се е качил при доктор Арел. Повикаха доктора. Никой не му беше звънил. Кой бе тогава този човек? Съучастник?

Хипотезата за съучастник бе възприета от пресата и от общественото мнение. Ганимар, старият главен инспектор Ганимар я защитава не без основание.

— Тук намирисва на Люпен — уверяваше той съдията.

— Ами! — възразяваше последният. — Навсякъде все вашият Люпен ви се привижда.

— Виждам го навсякъде, защото той е навсякъде.

— Кажете си по-добре, че го виждате всеки път, когато нещо ви се стори по-мътно. Впрочем неприложимо е, отбележете това: престъплението е било извършено в единайсет и двајсет вечерта, както го доказва часовникът, а нощната визита, за която говорят портиерите, е била едва в три часа сутринта.

Правосъдието често се съгласява с някои увлечения в доводите, които го задължават да подчини събитията на първото дадено обяснение. Окаяното минало на Виктор Данегр, рецидивист, пияница и развратник, повлия на съдия-следователя и макар че никакво ново обстоятелство не подкрепяше откритите една-две следи в началото, нищо не можа да го разубеди. Той приключи следствието. Няколко седмици по-късно започнаха заседанията.

Те бяха тягостни и вяли. Председателят на съда ги ръководеше без въодушевление. Нападките на прокурора бяха слаби. При тези условия пред адвоката на Данегр се разкриваха благоприятни възможности. Той изтъкна празнините и противоречията на обвинението. Не съществуваше никакво материално доказателство. Кой бе изпилил ключа — ключа, без който Данегр след излизането си не би могъл да заключи с две превъртания вратата на апартамента? Кой бе видял този ключ и какво бе станало с него? Кой бе видял ножа на убиеца и какво бе станало с него?

— И преди всичко — заключи адвокатът, — докажете, че моят клиент е извършил убийството. Докажете, че авторът на кражбата и престъплението не е тайнственото лице, което се е промъкнало в къщата в три часа сутринта. Ще кажете — часовникът показва единадесет. Е, и какво? Не може ли да се преместят стрелките на един часовник на изгодния час?

Виктор Данегр бе оправдан.

Той излезе от затвора един петък привечер, отслабнал и потиснат от шестмесечния престой в килията. Следствието, самотата, дебатите, препирните на съдебните заседатели, всичко това го бе изпълнило с болезнена уплаха. През нощта го преследваха ужасни кошмари, привиждаха му се ешафоди. Цял трепереше от треска и страх.

Под името Анатоли Дюфур той нае една малка стая на възвишението Монмартр и преживяваше, като работеше каквото му попадне.

Жалко съществуване! На три пъти трима различни работодатели го наемаха, но го разпознаваха и незабавно го уволняваха.

Често забелязваше или си въобразяваше, че забелязва, да го следят някакви хора, без съмнение хора от полицията, която не се отказваше от надеждата да го вкара в някой капан. И усещаше предварително грубата ръка, която щеше да го пипне за яката.

Веднъж, докато вечеряше в една квартална гостилница, някой седна срещу него. Беше човек на около четиридесет години, облечен в черен редингот със съмнителна чистота. Той поръча супа, варени зеленчуци и литър вино.

След като свърши със супата си, обърна очи към Данегр и го изгледа продължително.

Данегр пребледня. Явно човекът бе от тези, които го следяха от седмици. Какво искаше от него? Данегр се опита да стане. Не можа. Краката му се подкосяваха.

Човекът си наля чаша вино и напълни чашата на Данегр.

— Ще се чукнем ли, друже? Виктор смотолев:

— Да... да... за ваше здраве, друже.

— За ваше, Виктор Данегр.

— Аз... аз!... Не... кълна се...

— В какво се кълнете? Че не сте вие? Прислужникът на графинята?

— Какъв прислужник? Наричам се Дюфур. Попитайте собственика.

— Дюфур Анатоли — да, за кръчмаря, но Данегр за правосъдието, Виктор Данегр.

— Не е вярно! Не е вярно! Излъгали са ви. Новодошлият извади от джоба си визитна картичка и му я подаде. Виктор прочете:

Гримодан, бивш инспектор от полицията.
Поверителни разследвания.

Той потрепери.

— От полицията ли сте?

Вече не съм, но професията ми харесваше и я продължавам по един... по-доходен начин. От време на време се разкриват златни случаи... като вашия.

— Като моя?

— Да, вашият случай е изключителен, разбира се, ако пожелаете да бъдете малко по-любезен.

А ако не пожелая?

— Ще трябва. Вие сте в такова положение, че нищо не можете да ми откажете.

Смътен страх завладяваше Виктор Данегр. Той попита: Какво има?... Говорете.

Добре — отговори другият, — да приключваме. С две думи, ето: изпратен съм от г-ца дьо Сенклев. — Сенклев?

— Наследницата на графиня Д'Андийо. — И?

— И... г-ца дьо Сенклев ме натовари да взема от вас черната перла.

— Черната перла?

— Дето я откраднахте.

— Но тя не е в мен!

— Във вас е.

— Ако беше в мен, щях аз да бъда убиецът.

— Вие сте убиецът. Данегр се засмя насила.

— За щастие, добри ми господине, углавният съд не бе на същото мнение. Всички съдебни заседатели, чувате ли, ме признаха за невинен. И когато човек е сигурен в себе си и се ползва с уважението на дванайсет сериозни мъже...

Бившият инспектор го хвана за ръката.

— Без фрази, малкия. Слушай ме много внимателно и обмисли добре думите ми, струва си труда. Данегр, три седмици преди престъплението вие сте откраднали от кухнята ключа за черния вход и сте си направили дубликат при Утар, ключар, улица „Оберкампф“ 224.

— Не е вярно, не е вярно — изохка Виктор. — Никой не е виждал този ключ... той не съществува.

— Ето го.

След известно мълчание Гримодан продължи: — Вие сте убили графинята с помощта на един нож с халка, който сте купили на

покрития пазар Републик в деня, в който сте поръчали ключа си. Острието е триъгълно и с издълбан улей.

— Всичко това са празни приказки, говорите напосоки. Никой не е видял ножа.

— Ето го.

Виктор Данегр се отдръпна назад. Инспекторът продължи:

— По него има ръждиви петна. Нужно ли е да ви обясня произхода им?

— И след това?... Имате един ключ и един нож... Кой може да потвърди, че са мои?

— Ключарят — първо, а след туй и продавачът, от когото сте купили ножа. Аз вече опресних паметта им. Като застанат пред вас, тутакси ще ви познаят.

Той говореше сухо и твърдо, с ужасяваща точност. Данегр се бе сгърчил от страх. Нито следователят, нито председателят на углавния съд, нито прокурорът го бяха притиснали така здраво, нито пък бяха видели тъй ясно нещата, които и той самият вече не си спомняше много ясно.

И все пак се опита отново да се направи на безразличен.

— Това ли са ви доказателствата?

— Остава ми още едно. След престъплението сте си тръгнали по същия път. Но в дрешника ви е хванала паниката и е трябвало да се облегнете на стената, за да не паднете.

— Откъде знаете? — заекна Виктор... Никой не може да го знае.

— Правосъдието — не, на никого от тези господа от прокуратурата не можеше да хрумне идеята да запали една свещ и да огледа стените. Но ако бяха го направили, щяха да видят на бялата гипсова стена розово петно — слабо, но достатъчно ясно все пак, за да разкрие отпечатъка на вашия палец, на вашия все още кървав палец, който сте опрели на стената.

— А за вас не е тайна, че в антропометрията това е един от основните методи за установяване на самоличността.

Виктор Данегр беше мъртво блед. Капки пот се стичаха от челото му. Той гледаше с безумен поглед този странен човек, който припомняше престъплението му, сякаш е бил негов невидим свидетел.

Победен, безпомощен, той от месеци водеше битка с целия свят. Имате чувството, че с този човек не може да се бори.

— Ако ви предам перлата — поколеба се той, — колко ще ми дадете?

— Николко.

— Как! Вие се подигравате! Ще ви дам нещо, което струва хиляди и стотици хиляди, и нищо няма да получа?

— Ще получиш — живота си.

Нещастникът трепна. Гримодан прибави почти нежно: — Вижте, Данегр, тази перла няма никаква стойност за вас. Не можете да я продадете. За какво ви е?

— Има прекупвачи на крадени вещи... и някой ден все на някаква цена...

— Някой ден ще е твърде късно.

— Защо?

— Защо? Ами защото правосъдието пак ще ви пипне, и този път с доказателствата, които аз ще му предоставя: ножа, ключа и отпечатъка от палеца — този път сте вътре, човече.

Виктор обви глава с двете си ръце и се замисли. Чувствуваше се загубен, наистина безвъзвратно загубен, но в същото време го обземаше голяма умора, една безкрайна нужда от покой и забрава.

Измънка:

— За кога я искате?

— Тази вечер, до един час.

— Иначе?

— Иначе пускам в пощата до прокурора на републиката това писмо, което ви изобличава.

Данегр си наля две чаши вино, изпи ги на един дъх и се изправи:

— Платете сметката и да тръгваме... до гуша ми дойде тази проклета история.

Беше вече нощ. Двамата се спуснаха по улица „Льопик“ и по околните булеварди се отправиха към „Етоал“. Вървяха мълчаливо, Виктор — много уморен и прегърбен.

До парка Монсо той рече:

— До къщата е...

— Няма съмнение! Преди да ви арестуват, сте излизали само до магазина за тютюн.

— Стигнахме — каза Данегр с глух глас.

Минаха край оградата и пресякоха една улица, в ъгъла на която се намираше магазинът за тютюн. Данегр спря — като човек, който не може да продължи. Краката му се подкосяваха. Строполи се на една скамейка.

— Е? — попита неговият придружител.

— Тук е.

— Тук? Какви ми ги дрънкате?

— Да, тук, пред нас.

— Пред нас? Чуйте, Данегр, не трябва... — Повтарям би, че е тук.

— Къде?

— Между две павета.

— Кои?

— Търсете.

— Кои? — повтори Гримодан. Виктор не отговори.

— А, чудесно! Искаш, да ме разиграваш, човече.

— Не... но... ще пукна от глад.

— И какво, колебаеш ли се? Добре, ще бъде добрият принц. Колко ти трябва?

— Колкото за един емигрантски билет до Америка.

— Съгласен.

— И банкнота от сто франка за първите разходи. — Две ще ги имаш, две. Говори.

— Пребройте паметата вдясно от водосточната шахта. Намира се между дванайстото и тринадесето.

— В канавката?

— Да, до тротоара. Гримодан се огледа. Хора минаваха, трамваи... Но какво пък! Кой би могъл да се усъмни?...

Той отвори джобното си ножче и го пхна между дванадесетото и тринадесетото паве. — А ако не е тук?

— Ако никой не ме е видял, като се наведох и я пхнах. Тя е още там.

Възможно ли беше да е още там? Черната перла, натикана в калта, на разположение на първия срещнат! Черната перла... цяло състояние!

— На каква дълбочина?

— На около десет сантиметра.

Той задълба в мокрия пясък. Върхът на ножчето се опря в нещо. Разшири с пръсти отвора. Забеляза черната перла.

— Дръж си двестата франка. Ще ти пратя билета за Америка.

На следния ден „Еко дьо Франс“ публикува следното съобщение, препечатано в целия свят:

От вчера прочутата черна перла е в ръцете на Арсен Люпен, който я отне от убиеца на графиня Д'Андийо. Не след дълго копия от тази скъпоценност ще бъдат изложени в Лондон, Санкт Петербург, Калкута, Буенос Айрес и Ню Йорк.

Арсен Люпен очаква деловите предложения, които биха му направили заинтересуваните лица.

— Ето как престъплението винаги се наказва, а добродетелта се възнаграждава — заключи Арсен Люпен, когато ми разкри скритата страна на случая.

— И ето как под името Гримодан, бивш инспектор от полицията, вие бяхте избран от съдбата, за да отнемете от престъпника придобивката от неговото злодеяние.

— Точно така. И признавам, това е едно от приключенията, с които се гордея най-много. Четиридесетте минути, които прекарах в апартамента на графинята, след като установих смъртта ѝ, са един от най-изненадващите и най-незабравимите в живота ми. За четиридесет минути, затънал в най-заплетената ситуация, аз възстанових престъплението, уверих се по няколкото признака, че виновникът не може да бъде друг освен прислужника на графинята. И накрая разбрах, че за да получа перлата, трябва прислужникът да бъде арестуван — и оставих копчето от жилетката. Но разбрах и друго: че не трябва да открият неопровержими доказателства за вината му — и прибрах забравения на килима нож отнесох забравения на бравата ключ, заключих два пъти вратата и изтрих следите от пръстите в дрешника. Според мен това бе един от тези редки проблясъци...

— Гениални — прекъснах аз.

— Гениални, ако щете, които не биха споходили ума на всеки срещнат. Да открия за една секунда двата етапа на проблема — арест и оправдаване, — да си послужа с внушителния апарат на правосъдието, за да подлудя моя човек, да го доведе до затъпяване, накратко — да го докарам до такова състояние, че щом се освободи, незабавно, фатално да попадне в доста примитивната примка, която му готвех!...

— Доста? Кажете съвсем, защото за него нямаше никаква опасност.

— О, абсолютно никаква, нали всяко оправдаване е окончателно.

— Горкият...

— Горкият... Виктор Данегр! Не мислите ли, че е убиец. Щеше да бъде крайно неморално, ако бе запазил черната перла. Той живее, помислете само, Данегр живее!

— А черната перла е ваша.

Той я извади от едно тайно отделение на чантата си, разгледа я, погали я с пръсти и очи и въздъхна:

— Кой ли е този болярин, кой ли е този тъп и суетен раджа, който ще притежава това съкровище? За кой ли американски милиардер е предопределено това късче красота и лукс, дето красеше белите рамене на Леонтина Залти, графиня Д'Андийо?...

IX

ХЕРЛОК ШОЛМС ПРИСТИГА ТВЪРДЕ КЪСНО

— Странно, колко приличате на Арсен Люпен, Велмон!

— Познавате ли го?

— О, като всички, от фотографиите, които една с друга си приличат, ала всяка оставя впечатлението за определена физиономия... която е точно вашата.

Орас Велмон изглеждаше доста смутен.

— Нали, скъпи Дъован? И повярвайте, не сте първият, който ми го казва.

— Дотолкова — настоя Дъован, — че ако не беше ви препоръчал братовчед ми Д'Естеван и ако не бяхте известният художник, на чиито морски пейзажи се възхищавам, питам се дали не бих предупредил полицията, че сте в Диеп.

Тази шега бе посрещната с дружен смях. Там, в голямата трапезария на замъка Обениврюстик, освен Велмон бяха: абат Жели — селският свещеник, и една дузина офицери, чиито полкове бяха на маневри в околностите, а те бяха приели поканата на банкера Жорж Дъован и неговата майка. Единият от тях се провикна:

— Но не бяха ли видели Арсен Люпен по крайбрежието след прочутия удар в бързия влак Париж-Хавър?

— Точно така, има три месеца оттогава, а на следващата седмица се запознах в казиното с нашия чудесен Велмон, който след туй бе така добър да ме почете с няколко визити приятно встъпление към едно много по-сериозно посещение, което ще ми направи тия дни... или по-скоро нощи!

Посмяха се отново и след това преминаха в старата стражница — широко, много високо помещение, заемащо цялата долна част на кулата Гийом, в което Жорж Дъован бе събрал несравнимите богатства трупани векове наред от господарите на Обениврюстик. Шкафове и

бюфети, свещници и полилеи я красят. Великолепни декоративни килими са окачени по каменните стени. Четирите прозореца са в дълбоки ниши с пейки и завършват горе с островърхи, обрамчени в олово стъклописи. Между вратата и левия прозорец се издига една грамадна библиотека стил Ренесанс, на чийто триъгълен фронтон със златни букви се чете: „Обениврюстик“, а отдолу — гордият девиз на семейството: „Прави каквото пожелаеш“.

И докато запалваха пурите си, Дъован подхвана:

— Само че побързайте, Велмон, само тази нощ ви остава.

— Защо? — попита художникът, който наистина приемаше нещата на шега.

Дъован щеше да отговори, обаче майка му му направи знак. Но възбудата от вечерята и желанието да заинтригува гостите си надделяха.

— Е, хайде сега! — промърмори той. — Вече мога да говоря. Няма кой да издаде тайната.

Насядаха около него с разпалено любопитство и той обяви с доволния вид на човек, който съобщава голяма новина:

— Утре в четири часа следобед Херлок Шолмс, великият английски детектив, за когото тайни не съществуват. Херлок Шолмс, необикновеният майстор в разкриването на загадки, невероятната личност, сътворена сякаш цяла-целеничка от въображението на някой романист, Херлок Шолмс ще бъде мой гост.

Развикаха се, Херлок Шолмс в Обениврюстик? Значи беше вярно? Наистина ли Арсен Люпен беше по тия места?

— Арсен Люпен и неговата банда не са далеч. Без да броим аферата с барон Каорн, кому да припишем обирите в Монтини, Грюше, Красвил, ако не на нашия национален крадец? Днес е моят ред.

— И ви предупредиха, както барон Каорн?

— Един и същи трик не успява два пъти.

— Тогава?

— Тогава ли?... Тогава ето. Той стана и посочи в един от рафтовете на библиотеката малката празнина между два големи тома.

— Тук имаше една книга, една книга от шестнайсети век, наречена „Хроника на Обениврюстик“ — историята на замъка, построен от херцог Ролон върху руините на стара феодална крепост. Тя съдържа три гравюри. Едната представляваше отбранителните

съоръжения на имението, втората — плана на сградите, а третата — обърнете внимание — чертежа на един подземен проход, единият изход на който се намира извън най-предните укрепления, а другият — тук, където стоим, да, точно в тази стая. И тъй, книгата е изчезнала от миналия месец.

— По дяволите — каза Велмон, — това е лош знак. Само че не е достатъчен, за да се вика Херлок Шолмс.

— Разбира се, това не би било достатъчно, ако не се беше случило и друго едно събитие, което обяснява истинския смисъл на онова, което ви разказах. В Националната библиотека съществуваше един втори екземпляр от тази хроника, но двата екземпляра се различаваха по някои подробности на подземния проход разположението на общия поглед и на една стълба — и някои забележки, не печатани, а изписани с мастило, и къде повече, къде по-малко поизтрити. Знаех тези подробности и знаех, че окончателният чертеж не може да бъде възстановен, освен след много внимателно съпоставяне на двете карти. И ето че в деня след изчезването на моя екземпляр някакъв читател поискал другия, в Националната библиотека, и го отнесъл, без да са могли да установят как е станала кражбата.

Възкличания посрещнаха тези думи.

— Този път работата става сериозна.

— Така че този път — каза Дъован — полицията се раздвижи, засякоха показанията, но впрочем и това не даде никакъв резултат.

— Както винаги, щом обектът е Арсен Люпен. — Именно. Тогава ми хрумна да потърся помощта на Херлок Шолмс, които ми отговори, че изпитва голямо желание да влезе в контакт с Арсен Люпен.

— Каква слава за Арсен Люпен! — възкликна Велмон. — Но ако нашият национален крадец, както го наричате, няма никакви проекти по отношение на Обениврюстик, какво ще прави Херлок Шолмс?

— Има още нещо, което живо ще го заинтересува: откриването на подземие.

— Как, нали ни казахте, че единият от входовете е в полето, а другият точно в този салон!

— Къде? На кое място в салона? Линията, която изобразява сутерена на картите, наистина свършва в едно кръгче, обозначено с

главните букви „К. Г.“, което явно означава кулата Гийом. Но кулата е кръгла и кой би могъл да определи от кое място на този кръг започва чертежът на скицата.

Дъован запали втора пура и си наля чаша бенедиктин. Засипаха го с въпроси. Той се усмихна, щастлив от породения интерес. Накрая рече:

— Тайната е погребана. Никой в света не я знае. От баща на син, според легендата, могъщите владетели си я предавали на смъртния одър, до деня, в който на Жофроя, последния с това име, му отсекли главата на ешафода на 7 термидор, година II, на деветнадесетгодишна възраст.

— Но през миналия век трябва да са търсили?

— Търсили са, но напразно. Аз самият, след като купих замъка от прапраплеменника на члена на Конвента Лерибор, наредих да се направят разкопки. И за какво? Имайте предвид, че тази кула, заобиколена с вода, е свързана със замъка само в една точка и че следователно подземието минава под бившия защитен ров. В плана на Националната библиотека има четири стълбища с четирийсет и осем стъпала, което предполага повече от десет метра дълбочина. А мащабът, приложен към другия план, определя разстоянието — двеста метра. Всъщност разковничето е тук, между този под, този таван и тези стени. Бога ми, чудя се дали да не ги разруша, признавам.

— И няма друга следа.

— Никаква.

Абат Жели възрази:

— Господин Дъован, ние трябва да се съобразим с два цитата.

— О! — възкликна Дъован, смеейки се. — Господин енорийският свещеник е любител на архиви, голям читател на мемоари и всичко, свързано с Обениврюстик, го въодушевява. Но обяснението, за което говори, само още повече заплита нещата.

— Нещо друго?

— Държите ли?

— Извънредно много.

— Тогава ще научите, че двама крале на Франция са знаели ключа на тайната.

— Двама френски крале?

— Анри IV и Луи XVI.

— Не са случайни хора. Как го е узнал господин абатът?...

— О, много просто — продължи Дъован. — В деня преди навечерието на битката при Арк крал Анри IV дошъл на вечеря и спал в този замък. В единадесет часа вечерта Луиз дьо Танкарвил, най-красивата дама на Нормандия, била доведена при краля през подземния вход със съучастничеството на херцог Едгар, който по този начин издал семейната тайна. Тази тайна Анри IV поверил по-късно на своя министър Сюли, който разказва случката в своите „Кралски стопански сметки“ без друг коментар, освен следната неясна фраза:

Брадвата се върти във въздуха, който трепти, но крилото се отваря и се стига до господ.

Настъпи мълчание и след това Велмон се разсмя:

— Не е особено ясно.

— Нали? Господин кюрето мисли, че Сюли е записал отговора на загадката, без да издава тайната на писарите, на които е диктувал мемоарите си.

— Остроумна хипотеза.

— Признавам, но какво означава брадвата, която се върти, и птицата, която отлита.

— И какво стига до господата?

— Мистерия! Велмон подхвана:

— А добрият Луи XVI, и той ли е приемал някоя дама, та е поискал да се отвори подземният вход?

— Не зная. Всичко, което може да се каже, е, че Луи XVI е бил в Обениврюстик през 1784 година и че прочутият железен скрин, намерен в Лувър след доноса на Гамен, е съдържал един лист с тези написани от него думи: „Обениврюстик: 2-6-12“.

Орас Велмон избухна в смях:

— Победа! Мракът все повече и повече се разсейва. Две по шест прави дванадесет.

— Смейте се, колкото желаете, господине — рече абатът, — това не пречи в тези два цитата да се крие решението и някой ден ще се намери човек, който ще успее да ги дешифрира.

— Херлок Шолмс на първо място — каза Дъован. — Освен ако Арсен Люпен не го изпревари. Как мислите, Велмон?

Велмон се изправи, сложи ръка на рамото му и заяви:

— Мисля, че в данните от вашата книга и в екземпляра от библиотеката липсваше едно извънредно важно сведение, което вие имахте добрината да ми дадете. Благодаря ви.

— Което значи?

— Което значи, че сега, след като брадвата се завъртя, птицата избяга и две по шест прави дванадесет, остава само да започна да действувам.

— Без да губите нито секунда.

— Без да губя нито секунда! Нали трябва тази вечер, сиреч преди да пристигне Херлок Шолмс, да оберете вашия замък?

— И от това следва, че времето ви е малко. Искате ли да ви закарам?

— До Диеп?

— До Диеп. Ще използвам да доведа на връщане г-н и г-жа Д'Андрол и едно младо момиче, тяхна приятелка, които пристигат с влака в полунощ.

И обръщайки се към офицерите, Дъован добави: — Впрочем ще се видим всички тук утре на обяд, нали, господа? Разчитам на вас, тъй като замъкът трябва да бъде обкръжен и превзет с щурм от вашите полкове точно в единадесет часа.

Поканата бе приета, разделиха се и малко по-късно една кола „Етоал д'Ор“ 20–30 отнасяше Дъован и Велмон по пътя за Диеп. Дъован остави художника пред казиното и отиде на гарата.

В полунощ неговите приятели слязоха от влака. В дванадесет и половина автомобилът премина вратите на Обениврюстик. В един часа, след лека вечеря в салона, всички се прибраха по стаите. Малко след това светлините угаснаха навсякъде. Дълбоката тишина на нощта обгърна замъка.

Но луната разпръсна облаците, които я забулваха, и през два от прозорците изпълни салона с бледа светлина. Това трая миг. Много бързо луната се скри зад завесата на хълмовете. И настъпи тъмнина. Стана още по тихо от сгъстения мрак. От време на време само

поскърцваха мебели или прошумоляваха тръстики в блатото, което миеше старите стени със зелените си води.

Стенният часовник ронеше безкрайната броеница на секундите. Отмери два часа. След туй секундите отново западаха, забързани и монотонни, в тежкия покой на нощта. После удари три часът.

Внезапно нещо изщрака както се вдига и спуска диск на железопътна сигнализация, когато преминава влак. Тънка струя светлина прорязва салона от край до край като стрела, оставяща след себе си искряща следа. Тя идеше от предния жлеб на една колона, която подпираше отдясно фронтоната на библиотеката. Светлината замря като ослепителен кръг върху едно срещуположно пано, после се разходи във всички посоки като неспокоен поглед, който се взира в мрака, изчезна, за да се появи отново, а в това време една цяла част от библиотеката се завърташе около себе си и разкриваше един широк сводест отвор.

Влезе човек с електрическо фенерче в ръка. И още един, и трети изскочиха, понесли въжета и различни инструменти. Първият огледа стаята, послуша се и каза:

— Викнете приятелчетата.

Приятелчетата дойдоха през подземния проход — осем яки здравеняци с енергични лица. Пренасянето започна.

Стана бързо. Арсен Люпен минаваше от една мебел на друга и в зависимост от размерите и от художествената им стойност или ги помилваше, или ги осъждаше:

— Носете!

И предметът биваше отнасян, погълнат от зеещата паст на тунела.

Така бяха измъкнати шест кресла и шест стола стил Луи XVI, стенни килими от Обюсен, полилеи с подписа на Гутиер, два Фрагонара, един Натие, един бюст от Удон, статуетки. Понякога Люпен се спираше пред някой великолепен шкаф или огромна картина и въздишаше:

— Много е тежък този... много е голям... колко жалко! И експертизата продължаваше.

За четирийсет минути салонът бе „разчистен“, според израза на Арсен. И всичко стана изрядно, без никакъв шум, сякаш предметите, които тези хора изнасяха, бяха обвити с дебел слой памук.

На последния от тях, който носеше стенен часовник с подписа на Буй, той нареди:

— Няма нужда да се връщате. Разбрахме се, нали? Щом натоварите камиона, изчезвате незабавно в плевнята в Рокфор.

— А вие, шефе?

— Да ми оставят мотоциклета.

След като човекът си отиде, той затвори докрай подвижната част на библиотеката, заличи следите от изнасянето, както и стъпките по пода, и влезе в един коридор, който служеше за връзка между кулата и замъка. В средата блестеше една витрина и заради тази витрина Арсен Люпен бе продължил диренията си.

Тя съдържаеше чудеса: една уникална колекция часовници, табакери, пръстени и верижки, миниатюри с филигранна изработка. Той разби с клещи ключалката и с огромно удоволствие взе в ръцете си тези златни и сребърни украшения, тези малки произведения на едно тъй драгоценно и фино изкуство.

Бе окачил на врата си голяма платнена торба, пригодена специално за случая. Напълни я. Напълни и джобовете на самото си, на панталона и жилетката. Притискаше с лявата си ръка цял куп от онези мрежи за коси, украсени с перли, които нашите прадеди такова са харесвали и по които съвременната мода е луда... когато ухото му долови лек шум.

Ослуша се: не се лъжеше, шумът ставаше по-ясен.

Внезапно се сети: в края на коридора едно вътрешно стълбище водеше към незает досега апартамент, който обаче от тази вечер бе запазен за младото момиче, което Дъован бе отишъл да посрещне в Диеп заедно с приятелите си Д'Андрол.

Бързо натисна бутона на фенерчето си: то угасна. Едва бе стигнал отвора на един прозорец, когато в горната част на стълбите се отвори врата и слаба светлина освети галерията.

Стори му се — защото, полускрит от завесата, не виждаше нищо, че някой слиза предпазливо по стъпалата. Надяваше се, че този някой няма да продължи надолу. Но той все пак слезе, направи няколко крачки из помещението и извика. Без съмнение бе забелязал счупената, почти опразнена витрина.

По парфюма разбра, че е жена. Дрехите ѝ почти се опираха в завесата, която го скриваше. Стори му се, че чува ударите на сърцето

на тази жена и че тя също отгатва присъствието на друго същество зад нея, в тъмното, на една ръка разстояние. Той си каза: „Страхува се... ще си отиде... невъзможно е да не си отиде“. Тя не помръдваше. Свещта в ръката ѝ спря да потрепва. Жената се обърна, поколеба се за миг, сякаш се вслушваше в страховитата тишина, после внезапно дръпна завесата.

Видяха се.

Арсен прошепна потресен:

— Вие... вие... госпожице!

Беше мис Нели.

Мис Нели! Пътничката от презокеанския кораб, тази, която бе мечтала заедно с младия човек по време на незабравимото пътуване! Тази, която бе присъствувала на арестуването му и която, вместо да го издаде, бе хвърлила с красив жест в морето фотоапарата със скритите там украшения и банкноти... Мис Нели! Скъпото и засмяно същество, чийто образ тъй често бе опечалявал и радвал безкрайните му часове в затвора!

Случайността, която ги срещна в този замък и в този час на нощта, бе толкова изумителна, че те не помръдваха, не проронваха дума, смаяни, сякаш хипнотизирани от фантастичното видение, което представляваха един за друг.

Олюляваща се, смазана от вълнение, мис Нели трябваше да седне.

Той остана прав пред нея. И постепенно, докато изтичаха безкрайните секунди, осъзна какво впечатление прави в този момент: с ръце, натоварени с дреболии, издути джобове, претъпкана до пукване чанта. Изчерви се, залян от безмерен срам, че се намира в това грозно положение на крадец, заловен на местопрестъплението. Оттук нататък за нея, каквото и да се случеше, той бе крадецът, този, който пуска ръка в джобовете на другите, този, който отваря с шперц вратите и влиза крадешком.

Един от часовниците се изтърколи на килима и друг го последва. И още неща щяха да се изплъзнат от ръцете му, а той не знаеше как да ги задържи. Тогава, решавайки изведнъж, той изсипа на креслото част от предметите, изпразни джобовете си и свали торбата.

Почувствува се по-свободно пред Нели и пристъпи към нея с намерение да ѝ заговори. Тя рязко се дръпна назад, после стана бързо,

сякаш обзета от паника, и се втурна към салона. Вратата се затвори, но той бързо застана до нея. Тя бе там — объркана, трепереща — и очите ѝ с ужас оглеждаха опустошената стая.

Той припряно я увери:

— В три часа утре всичко ще си бъде на мястото... Мебелите ще бъдат върнати.

Тя не отговори и той повтори:

— Утре в три часа, давам дума... Нищо на този свят не може да ми попречи да изпълня обещанието си... Утре в три часа...

Тежко мълчание легна помежду им. Той не смееше да го наруши и вълнението на младото момиче му причиняваше истинска мъка. Отдръпна се тихо, безмълвно.

И си мислеше:

— Нека си върви!... Тя трябва да се чувства свободна да си иде!... Не трябва да се страхува от мен!...

Внезапно тя потрепна и смотолени:

— Чуйте... стъпки... чувам някой да ходи...

Погледна я с изненада. Изглеждаше потресена като от приближаваща опасност.

— Нищо не чувам — каза той, — и все пак...

— Как! Но трябва да бягате... бързо, бягайте...

— Да бягам... защо?

— Трябва... Трябва... Ах, не стойте тук!...

Тя изтича до края на коридора и наостри слух. Не, нямаше никой. Може би шумът идваше отвън?... Тя изчака една-две секунди, после успокоена, се обърна.

Арсен Люпен беше изчезнал.

Още в момента, в който Дъован установи обира в замъка си, той си каза: „Това е дело на Велмон и Велмон не е никой друг, а самият Арсен Люпен“. Тъй се обясняваше всичко. И все пак тази идея мина съвсем бегло през съзнанието му, толкова невероятно бе Велмон да не е Велмон, тоест известният художник, един от приятелите на братовчед му Д’Естеван. И когато, незабавно уведомен, капитанът на полицейския отряд се яви, Дъован и не помисли да му съобщи това абсурдно предположение.

През цялата сутрин в Обениврюстик бе неописуема бъркотия. Полицаяте, полският пазач, полицейският комисар на Диеп, жители от селото — всички се суетяха из коридорите, в парка или около замъка. Приближаването на участващите в маневрите военни подразделения и пукането на пушките правеше картината още по-живописна.

Първите разследвания не доведоха до никакви резултати. Тъй като прозорците не бяха счупени, нито пък вратите разбити, нямаше съмнение, че изнасянето е било извършено през тайния проход. И въпреки всичко — нито следа от стъпки по килима, никакви необичайни белези по стените.

Само едно нещо, съвсем неочаквано и издаващо безпогрешно фантазията на Арсен Люпен: прочутата „Хроника от XVI век“ бе заела старото си място, а до нея се мъдреше още една подобна книга, която не бе нищо друго, освен откраднатия екземпляр от Националната библиотека.

Офицерите пристигнаха в единадесет часа. Дъован ги прие весело — колкото и да му беше неприятна загубата на такива художествени ценности, богатството му позволяваше да я понесе без лошо чувство. Приятелското семейство Д'Андрол и Нели слязоха.

След като те бяха представени, всички забелязаха, че липсва един от поканените, Орас Велмон. Нямаше ли да дойде?

Отсъствието му би събудило подозренията на Жорж Дъован. Но точно на обяд той влезе. Дъован се провикна:

— Отлично! Ето ви и вас! — Не съм ли точен?

— Напротив! Но можеше и да не бъдете... след една толкова смутна нощ! Знаете ли новината?

— Каква новина?

— Вие сте обрели замъка.

— Хайде де!

— Говоря ви сериозно. Но подайте ръка на мис Андърдаун и да минем на масата... Госпожице, позволете...

Той спря, изненадан от смущението на младото момиче. После, внезапно припомняйки си, каза:

... Вярно, че бяхте пътували с Арсен Люпен... преди да го арестуват... Приликата ви изненадва, нали?

Тя не отговори. Велмон се усмихваше насреща ѝ. Той се поклони, тя го хвана под ръка. Заведе я до масата и седна срещу нея.

По време на обяда говореха само за Арсен Люпен, за отнесените мебели, за подземието, за Херлок Шолмс. Едва в края на обяда, когато засегнаха други теми, Велмон се намеси в разговора. Беше и забавен, и сериозен, красноречив и духовит. И всичко, което говореше, бе с едничката цел да заинтересува младото момиче. Потънала в мисли, тя сякаш не го слушаше.

Поднесоха кафето на терасата, която се издигаше над парадния вход и френската градина откъм главната фасада. Сред моравата засвири полковата музика и тълпата селяни и войници се пръсна из алеите в парка.

През цялото време Нели си припомняше обещанието на Арсен Люпен: „В три часа всичко ще е там. Давам ви думата си“.

В три часа, а стрелките на големия стенен часовник, украсяващ, дясното крило, показваха два и четиридесет! Тя неволно ги поглеждаше всеки миг. Поглеждаше и Велмон, който спокойно се поклащаше в един люлеещ се стол.

Два и петдесет... два и петдесет и пет... някакво нетърпение, смесено с безпокойство, задушаваше младото момиче. Възможно ли беше чудото да стане, да се извърши в определената минута, когато замъкът, дворът и околността бяха пълни с народ, а прокурорът на републиката и съдия-изпълнителят продължаваха издирването?

И все пак... все пак Арсен Люпен бе обещал, и то така тържествено! Ще бъде, както той каза, помисли тя, повлияна от енергията, авторитета и сигурността, които излъчваше този човек. И това за него не бе чудо, а естествено събитие, което следва от закономерния ход на нещата.

За секунда погледите им се кръстосаха. Тя се изчерви и извърна глава.

Три часът... Прозвуча първият удар, вторият, третият... Орас Велмон извади часовника си, повдигна очи към стенния часовник, после върна своя в джоба си. Изтекоха няколко секунди. И ето, тълпата на моравата се разцепи, давайки път на две коли с по два коня, впрегнати във всяка, които влизаха в парка. Бяха от онези фургони, които следват поделенията, носят войнишките торби и служат за лавки на офицерите. Спряха пред стълбището. Някакъв сержант артелчик скочи от една от седалките и попита за г-н Дъован.

Дъован изтича надолу по стълбите. Под брезента видя грижливо подредени и добре опаковани своите мебели, своите картини, своите произведения на изкуството.

На въпросите, които му поставиха, сержантът отговори, като показва заповедта, която бе получил от дежурния старшина, който пък я бе приел сутринта на рапорта. Според тази заповед втора рота от четвърти батальон трябваше да се погрижи, щото движимото имущество, оставено на кръстопътя на Альо, в гората Арк, да бъде пренесено и предадено в три часа на г-н Жорж Дъован, собственик на замъка Обениврюстик. Подпис полковник Бовел.

— На кръстопътя — прибави сержантът — всичко беше готово, подредено на поляната и охранявано от... случайни минувачи. Туй ми се стори странно, но какво пък! Заповедта беше изрична.

Един от офицерите проучи подписа: беше прекрасно имитиран, но фалшив.

Музиката бе спряла да свири, опразниха фургоните и внесоха мебелите.

Сред цялото това вълнение Нели остана сама в края на терасата. Тя бе сериозна и загрижена, развълнувана от неясни мисли, които не се мъчеше да уточни. Внезапно забеляза приближаващия се Велмон. Поиска да избегне срещата, но угълът на колоната, която поддържаше терасата, я обграждаше от две страни, а и цяла редица големи качета с посадени портокали, олеандри и бамбук ѝ оставяше за отстъпление само пътя, по който се приближаваше младият човек. Тя не помръдна. Слънчев лъч, прекъсван от трепкащите листа на бамбука, играеше в златистите ѝ коси. Някой промълви:

— Изпълних обещанието.

Арсен Люпен беше до нея и около тях нямаше никой. С колебание и срамежлив глас той повтори:

— Изпълних обещанието си от тази нощ.

Очакваше то нея поне една дума на благодарност, поне един жест, който да показва интереса ѝ към неговата постъпка. Тя мълчеше.

Това пренебрежение раздразни Арсен Люпен, макар дълбоко в себе си да разбираше всичко, което го делеше от Нели сега, когато тя знаеше истината. Би желал да се оправдае, да търси извинение, да покаже другата страна на живота си — смелостта, възвишеността. Но

не му идваха думи и той чувствуваше абсурдността и наглостта на всяко обяснение. Тогава, залян от поток спомени, той тъжно промълви:

— Колко е далеч онова минало! Спомняте ли си дългите часове на палубата на *Прованс*? Ах! Тогава... вие държахте, както и сега, една роза в ръката си, една бледа роза като тази... Помолих да ми я дадете... Вие сякаш не чухте... Все пак след заминаването ви намерих розата... забравена без съмнение... Запазих я.

Тя все още не отговаряше. Изглеждаше много далече от него. Той продължи.

— В името на онези часове не мислете за това, което знаете. Нека миналото се слее с настоящето! Нека не съм човекът, когото видяхте тази нощ, а онзи, от онова време и нека очите ви ме погледнат дори само за секунда, както ме гледаха тогава... Моля ви... Не съм ли същият?

Тя повдигна очи, както той искаше, и го погледна. После, без да каже дума, спря поглед на пръстена, който той носеше на показалеца си. Отгоре се виждаше само халката, но от вътрешната страна искреше един великолепен рубин.

Арсен Люпен се изчерви. Пръстенът принадлежеше на Жорж Дъован.

Той горчиво се усмихна.

— Имате право. Което е било, да бъде винаги Арсен Люпен не може да бъде друго освен Арсен Люпен и между вас и него не може да съществува дори и един спомен. Простете ми... Трябваше да разбера, че самото ми присъствие до вас е оскърбление...

Той отстъпи към колонадата с шапка в ръка. Нели мина пред него. Смелостта не му достигна и той я проследи с поглед, както в онзи далечен ден, в който тя се спускаше по корабната стълба към кея на Ню Йорк. Тя изкачи стъпалата, които водеха към вратите. За миг изящният ѝ силует се очерта върху мрамора на преддверието. Не я видя повече.

Облак затъмни слънцето. Арсен Люпен гледаше неподвижен следата от малките стъпки в пясъка. Изведнъж трепна: на качето с бамбука, на което се бе облегнала Нели, беше бодната една роза, бледата роза, която не бе посмял да ѝ поиска... И тази — забравена, без съмнение? Ала забравена съзнателно или от разсеяност?

Той я грабна пламенно. Няколко листенца се отрониха. Събра ги едно по едно като реликви...

— Хайде — рече си той, — няма какво да правя повече тук. Ако и Херлок Шолмс се намеси, може да стане лошо.

Паркът беше пуст. Все пак до павилиона на портиера имаше група полицаи. Той навлезе в горичката, прехвърли крепостната стена и за да отиде до най-близката гара, пое по една пътека, лъкатушеща между нивите. Не бе вървял и десет минути, когато пътят се стесни, притиснат между два насипа. Той беше навлязъл вече в дефилето, когато видя, че някакъв човек идеше насреща му.

Беше около петдесетгодишен, доста як, бръснат и е костюм, който подчертаваше нетукашния му вид. Носеше в ръка тежък бастун, а една кожена чанта висеше на рамото му. Изравниха се. Чужденецът попита с явен английски акцент: — Извинете, господине... нали това е пътят за замъка?

— Направо, господине, и наляво веднага след като стигнете стените на замъка. Чакат ви с нетърпение.

— А!

— Да. Моят приятел Дъован ни съобщи още снощи за вас.

— Толкова по-зле за г-н Дъован, ако се е разприказвал. — Радвам се, че съм първият, който ви поздравява. Херлок Шолмс няма по ревностен почитател от мен.

В гласа му имаше едва забележим нюанс на ирония, за който той веднага съжали, защото Херлок Шолмс го изгледа от глава до крака и с такъв всеобхватен и пронизващ поглед, че Арсен Люпен изпита чувството, че е уловен, затворен и регистриран от този поглед много по точно и по пълно от който и да е фотографически апарат. „Снимката е направена си помисли той. За този човек е излишно да се гримирам. Само че... дали ме позна?“

Те се поздравиха. Но се чу шум от стъпки, конски тропот и дрънкане на метал. Това бяха полицаите. Двамата трябваше да се притиснат във високата трева до насипа, за да не бъдат отъпкани. Полицаите се изнизаха и тъй като вървяха един след друг и на известно разстояние, мина доста време. Люпен си мислеше:

— Всичко зависи от това, дали ме е познал! Ако ме е познал, възможно е да злоупотреби с положението. Проблемът е сериозен.

Когато и последният конник ги подмина, Херлок Шолмс се изправи и без да каже дума, изтупа напращените си дрехи. Ремъкът на чантата му се бе заплел в една трънка. Арсен Люпен побърза да помогне. И пак, в продължение на няколко секунди, те взаимно се изучаваха. Какъв вълнуващ спектакъл би представлявала за всеки, който би могъл да ги види в този момент, тази среща на две така надарени същества, същества наистина превъзхождащи останалите и фатално предопределени, поради изключителните си способности, да се сблъскат като две равни сили.

След това англичанинът каза:

— Благодаря ви, господине.

— Изцяло на вашите услуги — отвърна Арсен Люпен. Те се разделиха. Люпен се насочи към гарата, а Херлок Шолмс — към замъка.

След безплодните изследвания съдия-следователят и прокурорът си бяха отишли и Херлок Шолмс бе очакван с любопитство, оправдано само от голямата му известност. Бяха малко разочаровани от обикновения му вид на буржоа, съвсем различен от образа, който си бяха създали. В него нямаше нищо от романтичния герой, загадъчната и демонична личност, която събужда у нас мисълта за Херлок Шолмс. Въпреки това Дъован възторжено се провикна:

— Най-после сте тук, метр! Каква радост! От толкова време се надявах... Почти се радвам на станалото, защото то е причина за удоволствието да ви срещна. Но впрочем как дойдохте?

— С влака.

— Колко жалко! Но аз ви бях изпратил колата си на гарата.

— Официално посрещане, нали? С музика и барабани. Чудесно средство за облекчаване на задачата ми — възропта англичанинът.

Този не съвсем любезен тон обърква Дъован, който се насили да се пошегува и продължи:

— За щастие задачата сега е по-лесна, отколкото когато ви писах.

— И защо?

— Защото кражбата бе извършена тази нощ.

— Ако не бяхте оповестили пристигането ми, господине, вероятно кражбата нямаше да стане тази нощ. — А кога?

— Утре или някой друг ден.

— И тогава?

— Люпен щеше да бъде хванат в капан.

— А мебелите ми?

— Нямаше да бъдат отнесени. — Мебелите ми са тук. — Тук?

— Бяха докарани в три часа.

— От Люпен?

— От два военни фургона. Херлок Шолмс нахлупи яростно шапката на главата си и оправи чантата си: Дъован се смая: — Какво правите?

— Отивам си.

— Защо?

— Мебелите ви са тук. Арсен Люпен е далече. Ролята ми е приключена.

— Но аз се нуждая извънредно много от вашата помощ, скъпи господине. Това, което стана вчера, може да се повтори утре, тъй като не знаем най-важното: как е влязъл Арсен Люпен, как е излязъл и защо само няколко часа по-късно е решил да възстанови всичко.

— А-ха, не знаете...

При мисълта за някаква неоткрита тайна Херлок Шолмс се успокои.

— Добре, да търсим. Но бързо, нали? И по възможност сами.

Фразата определяше ясно броя на помощниците. Дъован разбра и въведе англичанина в салона. Със сух тон, с фрази, които изглеждаха предварително пресметнати, и то с каква пестеливост само, Херлок Шолмс му постави въпроси за предната вечер, за гостите, които са присъствували, за обичаите в замъка. После разгледа двата тома на Хрониката, сравни картите на подземие, накара да повторят откритите от абат Жели цитати и попита:

— Вчера ли за пръв път говорихте за тези цитати?

— Вчера.

— Никога ли не сте ги съобщавали на г-н Орас Велмон?

— Никога.

— Добре. Поръчайте автомобилът ви да чака. След един час тръгвам.

— След един час!

— Арсен Люпен не се е нуждаел от повече време, за да реши задачата, дето сте му поставили.

— Аз!... Да съм му поставил...

— Е, да, Арсен Люпен и Велмон са едно и също нещо.

— Подозирах го... ах, подлецът!

— И ето че снощи в десет часа вие сте доставили на Арсен Люпен елементите, които са му липсвали и които от седмици е търсил. И през тази нощ Люпен е успял да разбере всичко, да събере бандата си и да ви обере. Имам претенциите, че съм също толкова експедитивен.

Той се разхождаше от единия край на помещението до другия, размишлявайки, после седна, кръстоса дългите си крака и затвори очи.

Доста смутен, Дъован чакаше: „Спи ли? Размишлява ли?“. За всеки случай той излезе, за да се разпорежи. Когато се завърна, го намери в края на стълбището, в коридора, на колене да разглежда килима.

— И какво има?

— Погледнете... тук... капки от свещ...

— Виж ти, наистина... и съвсем пресни...

— Може да ги видите още и в горната част на стълбището и много повече около тази витрина, която Арсен Люпен е разбил, за да извади украшенията и да ги сложи на това кресло.

— И какво решавате?

— Нищо. Всички тези факти без съмнение биха обяснили защо ги е върнал. Но това е другата страна на въпроса, която нямам време да засягам. Главното е чертежът на подземие.

— Продължавате да се надявате...

— Не се надявам, зная. Нали има един параклис на двеста-триста метра от замъка?

— Разрушен параклис, в който се намира гробът на херцог Ролон.

— Кажете на шофьора ви да ни чака до този параклис.

— Шофьорът ми още не се е върнал... Ще ми съобщят... Но доколкото виждам, вие смятате, че подземие завършва в параклиса. На основание на какво...

Херлок Шолмс го прекъсна:

— Ще ви помоля, господине, да ми осигурите стълба и фенер.

— Имате нужда от стълба и фенер?

— Сигурно, щом ги искам.

Доста смутен, Дъован позвъни. Двата предмета бяха донесени.

Тогава нарежданията последваха със строгостта и точността на военна заповед.

— Опрете стълбата в библиотеката вляво от думата ОБЕНИВРЮСТИК...

Дъован опря стълбата и англичанинът продължи:

— По-наляво... надясно... Стой! Качете се!... Добре... Всички букви на думата са релефни, нали?

— Да.

— Да се заемем с буквата Б. Завъртете я в едната или другата посока?

Дъован хвана буквата и възкликна:

— Ами да, тя се върти! Надясно, на 90 градуса. Откъде знаете?

Без да отговори, Херлок Шолмс попита:

— Можете ли оттам да стигнете буквата В? Да... Раздвижете я няколко пъти, както дърпате резе.

Дъован раздвижи буквата В. За голяма негова изненада вътре нещо изщрака.

— Отлично — каза Херлок Шолмс. — Остава ни само да преместим вашата стълба до другия край, тоест до края на думата ОБЕНИВРЮСТИК... Добре... А сега, ако не се лъжа и ако всичко става както трябва, буквата К ще се отваря като гише.

С известна тържественост Дъован хвана буквата К. Буквата К се отвори, но Дъован се изтърколи от стълбата, защото цялата част на библиотеката, между първата и последната буква на думата, се завъртя около оста си и разкри отвора на подземието.

Херлок Шолмс попита флегматично:

— Ударихте ли се?

— Не, не — каза Дъован, ставайки, — не се ударих, но съм поразен, признавам... тези букви, дето се движат... това зейнало подземие...

— Е, какво? Та нали това е точно по цитата на Сюли.

— Как, господи?

— Ами разбира се! Буквата Б от „брадва“ се върти, В от „въздух“ трепти, а К от „крило“ се отваря... и това е дало възможност на Анри IV да приеме госпожица дьо Танкарвил в такъв необичаен час.

— А Луи XVI? — запита смаян Дъован.

— Луи XVI е бил голям ковач и изкусен ключар. Чел съм един *Трактат върху комбинираните ключалки*, който му приписват. ОБЕНИВРЮСТИК е бил длъжен като добър придворен да покаже на своя господар този шедьовър на механиката. За да го запомни, кралят записва: 2-6-12, тоест Б. В. К., — тоест втората, шестата и дванадесетата буква от името.

— А, прекрасно, започвам да разбирам... Само че, вижте... Мога да си обясня как се излиза от тази зала, но не мога да си обясня как Люпен е могъл да влезе. Защото забележете, той е дошъл отвън.

Херлок Шолмс запали фенера и направи няколко крачки в сутерена.

— Вижте, целият механизъм се вижда оттук като пружина на часовник и всичките букви са поставени обратно. Люпен е трябвало салто да ги раздвижи от тази страна на преградата.

— Доказателства?

— Доказателства? Погледнете тази локвичка смазочно масло. Люпен дори е предвидил, че зъбчатките ще имат нужда от смазване — каза Херлок Шолмс не без възхита.

— Тогава е знаел другия изход. — Както и аз. Последвайте ме. — В подземие то?

— Страх ли ви е?

— Не, но сигурен ли сте, че ще можете да се ориентирате!

— Със затворени очи.

Те слязоха първо дванадесет стъпала, после други дванадесет и още два пъти по дванадесет стъпала. След туй тръгнаха по един дълъг коридор, чиито запотени тухлени стени носеха следите на няколко ремонта и тук-там от тях капеше. Подът бе влажен.

— Минаваме под блатото — забеляза Дъован съвсем успокоен.

Коридорът излезе до едно стълбище от дванадесет стъпала, последвано от други стълбища с по дванадесет стъпала, които те с мъка изкачиха и стигнаха до едно малко разширение, изсечено в самата скала. Пътят свършваше.

— По дяволите — промърмори Херлок Шолмс, само голи стечи, а това е неприятно.

— Да бяхме се върнали измънка Дъован. Защото в края на краищата не виждам защо трябва да зная повече. Достатъчно се образовах.

Но англичанинът вдигна глава и въздъхна с облекчение. Над главата им стоеше същият механизъм като на входа. Достатъчно бе да раздвижи трите букви. Един гранитен блок хлътна. Той представляваше от другата страна надгробния камък на херцог Рулон с гравирани релефно дванадесетте букви ОБЕНИВРЮСТИК. И те се озоваха в малкия порутен параклис, за който англичанинът бе попитал.

— И се стига до господ, тоест до параклиса — каза той, цитирайки края на текста.

— Възможно ли е — викна Дъован, смаян от проникателността и силата на Херлок Шолмс, възможно ли е това просто указание да ви е било достатъчно?

— Ах! — каза англичанинът, — то дори не ми беше нужно. В екземпляра на Националната библиотека контурът завършва, знаете, вляво с едно кръгче, а вдясно, това не го знаете, с един малък кръст, но толкова изтрит, че се вижда само с лупа. Този кръст очевидно означава параклиса, в който сме в момента.

Бедният Дъован не вярваше на ушите си.

— Това е нечувано, изумително и въпреки това просто като за деца! Как никой никога не е проникнал в тази загадка?

— Защото никой никога не е събрал трите или четирите необходими елемента, тоест двете книги и цитатите... Никой освен Арсен Люпен и мен.

— Но аз също — възрази Дъован, — и абат Жели... Ние двамата знаехме толкова, колкото и вие, и все пак...

Шолмс се усмихна.

— Господин Дъован, не всички са способни да разгадават загадки.

— Но ето че десет години търся... А вие за десет минути...

— Е! Навикът...

Те излязоха от параклиса и англичанинът извика:

— Я, една кола ни чака!

— Но това е моята кола!

— Вашата? Но нали шофьорът не беше се върнал.

— Наистина... и се питам...

Те приближиха колата и Дъован се обърна към шофьора:

— Едуард, кой ви нареди да дойдете тук?

— Ами — отговори човекът — г-н Велмон.

— Г-н Велмон? Значи сте го срещнали?

— На гарата и той ми каза да се върна до параклиса.

— Да се върнете до параклиса! Но защо?

— За да чакам господина... и приятеля на господина. Дъован и Херлок Шолмс се спогледаха:

— Той е разбрал, че решаването на загадката ще бъде играчка за вас. Изящно поднесени почитания.

Усмивка на задоволство сви тънките устни на детектива. Почитанията му харесваха. Поклащайки глава, той каза:

— Мъж е! Разбрах го още като го видях.

— Значи вие го видяхте?

— Разминахме се преди малко.

— И вие знаехте, че това е Орас Велмон, искам да кажа.

— Арсен Люпен?

— Не, но бързо се досетих по леко ироничното му поведение.

— И го оставихте да се измъкне?

— Честна дума, да... а държах и силна карта... петима полицаи, които минаваха.

— Но дявол да го вземе! Трябвало е да се използва случаят... тогава или никога!

— Именно, господине — каза англичанинът високомерно, — когато се отнася до противник като Арсен Люпен, Херлок Шолмс не използва случаите... той ги създава...

Но времето напредваше и тъй като Люпен бе проявил трогателното внимание да изпрати колата, трябваше да се възползват незабавно. Дъован и Херлок Шолмс се настаниха в дъното на удобната лимузина. Едуард завъртя манивелата и потеглиха. Ниви и дървета пробягваха от двете им страни. Меките гънки на областта Ко се изравниха пред тях. Внезапно погледът на Дъован бе привлечен от един малък пакет, поставен в един от джобовете на колата.

— Я виж, какво е това? Пакет! И за кого? Но той е за вас?

— За мен?

— Прочетете: „За г-н Херлок Шолмс от Арсен Люпен“. Англичанинът грабна пакета, развърза връзките, махна двата листа хартия, в които бе опакован. Това беше един джобен часовник.

— А — изпъшка яростно той.

— Часовник? — запита Дъован. — Случайно ли е?...
Англичанинът не отговори.

— Как! Вашият часовник! Арсен Люпен ви връща часовника! Но щом ви го връща, значи го е взел... Взел ви е часовника! Ах! Хубава работа, часовникът на Херлок Шолмс, пипнат от Арсен Люпен! Господи, колко е забавно! Не, наистина... извинете ме... но не мога да се сдържа.

И след като се насмя хубаво, той каза без колебание:

— О, да! Мъж е!

Англичанинът не помръдна. До Диеп, заковал поглед в бягачия пейзаж, той не каза нито дума. Мълчанието му бе ужасно, непроницаемо, по-силно от най-дивата ярост. На гарата той каза просто, без гняв този път, но с тон, в който се чувствуваше цялата воля и енергия на този човек:

— Да, това е истински мъж, мъж, на чието рамо ще имам удоволствието да поставя тази ръка, която сега ви подавам, господин Дъован. И знаете ли, имам чувството, че Арсен Люпен и Херлок Шолмс ще се срещнат отново някой ден... Да, светът е твърде малък, за да не се срещнат... и тогава...

Издание:

Maurice Leblanc

ARSENE LUPIN GENTELMAN — GAMBRIOLEUR

Le livre de Poche

© Librairie Generale Francaise

et Claude Leblanc, 1972

© Христо Гайдаджиев, преводач 1982, 1990

© Веселин Павлов, художник, 1990

c/o Jusautor, Sofia

Ч 840

Превод от френски Христо Гайдаджиев

1990, София Издателска къща ВЕДРИНА

МОРИС ЛЬОБЛАН

АРСЕН ЛЮПЕН КРАДЕЦЪТ ДЖЕНТЪЛМЕН

Френска, Второ издание • Литературна група IV • Художник на корицата Веселин Павлов • Технически редактор Мария Белова • Коректори Емилия Маркова, Емилия Александрова • Дадена за електронна обработка на 26 ноември 1990 г. • И&ПП • шрифт ММКОВ © • Экспонирана в ДФ „Г. Димитров“ — 90 — София • Излязла от печат през декември 1990 в. 9 Печат ДФ „Полиграфия“ Пловдив • Изд. № 5 в Формат 84/108/32 • Печатни коли 10 • Издателски коли 8,40 • Тем. № 95366/5557-179 90 • Цена 3.00 лв.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.